Päewaleht

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“. Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, uksehoidja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Ursir number 7 s
Jlmub 7 korda nä
TELLIMISHINNAD

1 kuu postiga 1 kroon 80 senti.
2 kuud „ 3 „ 60 „
3 kuud „ 5 „ — „
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.
Välismaale 4 kr. kuus.

1 kuu pos
2 kuud
3 kuud
Üle 3 ku
järgneva
Aadre

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 s
ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Ko
kuni Kr. 3.— poole hinnag
Kuulutuste koha valikut ei kind
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse oumbr
laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need
vastav postmark on lisatud

Nr. 10 — Teisipäeval, 11. jaanuaril 1938 — XXX

Esietenduseks suurfilm, mis on KINO MODERN purustanud kõik senised naerurekordid!

HEINZ RÜHMANN, LENY MARENBACH, HELI FINKENZELLER, HANS SÜHNKER, WERNER FÜTTERER j. t.

sädelevalt teravmeelses suurfilmis, mis kogu Euroopas saavutas sensatsioonilise edu:

Eeskujulik abielumees

Reshii: Wolfgang Liebeneiner. Muusika: Hans Sommer.

Arvustusi ajalehtedest:

Pariis ...„Eeskujuliku abielumehe“ triumf Pariisi maailmanäitusel...
Berliin ...Berliin pole kunagi nii pööraselt naernud...
Praha ...film, mis muutis publiku möirgavaks massiks...

See on film, mis igalpool tormilise poolehoiuga linastatakse.

5	7	9
2	4	6	8	10

II) Eesti Kultuurfilmi ringvaade ja huvitav lisa: lend üle Everesti!

Ilukirjanduse lewik on läinud tagasi

Raamatuaasta propaganda on jõudnud juba kaotada oma mõju. — Kirjastused kaaluvad liig vähe, mida trükkida. — Luule vastu on huvi minimaalne. — Ebaterve turg ja agentide nuhtlus

Tallinna suuremate raamatukaupmeeste kokkuvõtteid lõppenud aasta raamatuturult

Küsitlejime suuremate Tallinna raamatukaupluste juhatajaid, et saada umbkaudset ülevaadet kirjanduse müügi kohta lõppenud kalendriaastal.

Kõikidest raamatukauplustest väidetakse, et kirjanduse müük on olnud 1937. a. nõrgem kui 1936. aastal. Ei salata raamatu-aasta mõju raamatu müügile, kuid ühes raamatu-aastaga lõppes ka selle mõju. Sügavamaid jälgi ei suutnud raamatuaasta jätta.

„Päevalehe“ raamatukaupluste juhataja arvab möödunud aasta olewat üldkokkuwõttes wõrdse eelnenud aastaga, kuid weidi tagasi olewat läinud algupärase kirjanduse müük. Tõsisemaal on saawutatud tõlkekirjanduse ja lasteraamatute enamlewimisega.

Algupäranditest läksid wäga hästi Mait Metsanurga „Kutsutud ja seatud“, siis Mälgu romaanid, Jakobsoni teosed jne. Wäga nõrgalt läheb aga igasugune luule. Tõlkekirjanduse müügi alal wõiks nimetada tõusu; eriti tunduw on tõus lastekirjanduse alal.

„Rahwaülikooli“ raamatukaupluse juhataja konstateerib wäikest tagasiminekut raamatuturul. Selle ühe põhjusena arwab ta n.-n. odawate raamatute nõdalaid ja teiseks — agente.

Inimene, kes on harjunud ostma raamatuid „odawa nädala“ puhul, jääb nende ootel muut ajal kauplustest eemale. Agendid, kes seisawad kirjastuste teenistuses, käiwad teinekord majast-majja ja müüwad raamatuid hoopis odawamalt, kui seda wõiwad teha raamatukauplused, kellel administratsioonikulud, maksud jne. Wiimasel ajal ei osta üksi kool enam raamatuid kaupluste kaudu, waid agentide kaudu. Ära annab koolidele 10% hinnaalandust, agent aga 20%. Ka odawad ettetellimise wõimalused wõtawad raamatukauplustelt ära palju nende läbikäigust.

Seetõttu ei wõi üldkokkuwõttes öelda, et raamatute ostmine üldse oleks läinud tagasi, ebaterwe turu juures on raamatute tegelik lewitamine kilustatud ja seetõttu ei saa üksikud raamatukauplused anda mingit selget ülewaadet.

M. Metsanurga „Kutsutud ja seatud“ on hooaja „nael“. Küllaltki hästi läheb ka Jakobsoni, Rohu ja Hindrey teosed.

Raamatukaupmees Keisermann ei saa samutigi konstateerida kirjanduse müügiturul tõusu. Eelmise hooaja müük raamatu-aasta propaganda tõttu olewat olnud palju hoogsam. Küll wõib ta aga kinnitada, et tunduwat tõusu on märgata wälismaise kirjanduse lewikul. Nõudmisi on nii saksa-, inglise- kui ka prantsuskeelsete teoste järele.

Lastekirjanduse müük on möödunud aastal olnud küllalt rahuldaw, eriti enne piihi.

Hra Keisermann arwab aga, et kirjastused lasewad müügile liig palju teosei — kontrollimatult. See tähendab, et nii mõnigi teos oleks wõinud jääda trükkimata. Et raamatuid on lastud liig palju müügile, see raskendab omakorda ostjaskonnal orienteerumist.

Wiimasel ajal wõib märgata, et raamatu ostja arwestab õige tõsiselt arwustustega. Et aga raamatuid ilmub wäga palju turule, seetõttu ei suudeta kõiki neid enam arwustada. Nii mõnigi küllalt hea teos ei pääse seetõttu omakorda ostjale lähedale.

Kokkuwõttes: Kirjastused peaksid wäga tõsiselt kaaluma, mida trükkida. Näiteks wõiksin tuua ette, et hiljuti ilmus müügile üks romaan wärsside. See wähene eksemplaride arw, mida riskisin wõtta enda kätte müügile, on kõik alles rahulikult riiulil. Üldse on luule wastu nõudmine wäike.

Väikeliidu sidemed tihenenud

Praha on rahul Rumeenia välisministri külaskäiguga

Praha, 10. 1. (ETA) (Havas) Esmaspäewa hommikul Tschechhoslowakkia wälisminister Krofta tegi Rumeenia wälisministrile Micescule wastukülaskäigu. Mõlemal wälisministril oli pikem jutuajamine. Seejärele Micescu wõeti wastu peaminister Hodza poolt, kellega tal oli umbes ühetunniline kõnelus. Kell 11 Rumeenia wälisminister wõeti eraaudientsile president Beneschi poolt. Pärast jutuajamist president andis Micescu auks eine. Kell 14 Rumeenia wälisminister Micescu lahkust Prahast, et sõita Belgradi.

Siinsetest poliitilisest ringkonnist seletatakse, et siin ollakse rahul Rumeenia wälisministri külaskäigu tulemustega. Küülaskäik on hajutanud kõik kahtlused ja tihendanud Wäikeliitu ühendawaid sidemeid.

Praha, 10. 1. (ETA) (DNB) Rumeenia wälisministri Micescu läbirääkimiste kohta Tschechhoslowakkia riigimeestega awaldati järgmine kommuunikee: Läbirääkimisil Tschechhoslowakkia ja Rumeenia wälisministrite wahel on arutatud rahwuswahelist seisukorda ühenduses Rahwasteliidu nõukogu eelseisva istungiga. Edasi on arutatud küsimusi, mis tulewad arutusele Wäikeliidu alatise nõukogu järgmisel istungil. Mõlemad ministrid wõiwad rahuldusega konstateerida, et kõigis arutatud küsimusis on jõutud ühisele arwamisele. Samuti on jõutud ühisele arwamisele poliitikas, mida Wäikeliit peab tewstama praeguses rahwuswahelises seisukorras.

Prahas hukati salakuulaja

Praha, 10. 1. (ETA) (Havas) Siin mõisteti surma salakuulaja Leopold Katzern, kes töötas ühe naaberriigi kasuks. Katzern on Saksa päritoluga Tschechhoslowakkia kodanik ja Tschechhoslowakkia reserwohwitser. Tema ülesandeks oli sõja puhkemise korral anda raadio teel informatsioone ühele naaberriigile. Selleks otstarbeks ta oli oma korteri tähtsas garnisonilinnas Olomoucis sisse seadnud raadiosaatejaama. Oma raadiojaama tegewuse kontrollimisek Katzern aeg-ajalt andis kindlaksmääratud ajal edasi teateid. Need teated, mis püüti wõimude poolt kinni, wõimaldasid Katzerni arreteerimist.

Hukkus reisilennuk

11 inimest sai surma

Bozeman (Montana osariigis), 11. 1. (ETA) (Reuter) Montana mägedes on alla kukkunud suur reisilennuk. Kõik seesolijad — kuus reisijat ja wiis meeskonnaliiget — on saanud surma. Päästetsalk suuskadega ruttab katastroofikohale.

Tuli Helsingi loomaaias

Hukkus 9 ahvi ja 10 kilpkonna

Helsingi, 11, 1. (ETA) Eile õhtul tekkis seni teadmata põhjusel tuli Korkeasaare loomaaias ahwipuuride ehitusteriihmas. Paaritunniliste kustutustööde järele suudeti tulele piir panna. Üks neljandik ehitustest on ära põlenud. Tules hukkus 9 ahwi, 10 kilpkonna ja 1 kaaren. Ainelist kahju hinnatakse 50.000—60.000 margale.

Raha Lindberghi lapse röövijate tabamise eest jagati

Trenton (New Jersey osariigis), 10. 1. (ETA) (Reuter) 25.000 dollarit, mis New Jersey osariigi poolt oli määratud tasuks Lindberghide lapse röövijate tabamise eest, jagati esmaspäeval New Jersey kubernері poolt enam kui 100 isikn wahel. Suurima summa — 7.500 dollarit — sai New Yorgi petroolenuijaama omanik Walter Lyle, kes tundis ära sedeli, mis wõimaldas Lindberghide lapse röövija Hauptmanni tabamist. Weoautojuht neeger William Allen, kes leidis Lindberghide lapse laiba, sai 5.000 dollarit.

Argentiina presidendi poeg hukkus lennuõnnetusel

Montevideo, 10. 1. (ETA) (Havas) Nüüd on selgunud, et Argentiinat ja Brasiiliat ühendawa silla nurgakiwipanekult tagasipöördumisel kaduma läinud lennuk on alla kukkunud Comensoro lähedal. Kõik seitse seesolijat on surma saanud. Surma on saanud ka Argentiina presidendi poeg Eduard Justo.

Telegrammid teatavad

Neljamootoriline pommilennuk, mis on tuntud „Lendawa kindluse“ nime all, lendas üle Ameerika kontinendi rekordilise ajaga — 11 tunniga, kattes 3700 kilomeetrit. Peale juhi oli lennukis weel wiieliikmeline meeskond.

Hamburg-Ameerika laewajõiduliini ja Põhja-Saksa Lloydi esindus Moskwas juletakse, kuna reisijate arw Nõukogude Wenesse ja Nõukogude Wenest on niiwõrd kahanenud, et esindus ei räju ennajt ära.

Juutide küsimus Rumeenias

Pariis, 10. 1. (ETA) Rumeenia peaminister Goga andis „Journali“ esindajale intervjuu, milles ta käsitles juutide-küsimust. Selle küsimuse korraldamisel ta asus samale seisukohale kui kuningas Karol. Ta seletas, et juutide-küsimus on Rumeeniale rahwuslikuks ja majanduslikuks küsimuseks. Seadusewastasel teel on Rumeeniasse sisse rännanud koguni umbes 500.000 juuti. Rumeenia uus walitsus on täiesti põhisenduspärane. Uus walitsus on asunud kommunismiwastasele seisukohale.

Palverändurite surm kõrves

Amman, 9. 1. (ETA) (Havas) Taga-Jordanist teatatakse, et Saudi Araabia piiril on kümme palwerändurit, kes olid teel Mekasse, surnud kõrwes nälga ja janusse. Ühe ellujäänud palwerändurі jutustuste järele olewat palwerändajaile teadmatuil põhjusil keelatud sisse pääs Hedshasi.

Viimast päeva „Tango Notturno“ D

Homme:

KINO HELIOS

Alfred
ja tema 68-
mustlasorkes
res muusik
Must
meloo

Vanemad!

Valmistage oma lastele rõõmu, ostes või tellides neile nädalaajakiri „MUINASLOOD LASTELE“.

Ilmus ja on müügil igas ajalehekioskis

„Muinaslood lastele“ nr. 6.

Huvitav sisu ja pildid. Hind 10 senti.

Seni ilmunud numbrid:
1. Väikese Tiiu reis laia maailma.
2. I. Poiss, kes rakendas kolli kelgu ette. II. Vihmavana.
3. I. Väike-veli ja lumememm. II. Printsess Lillelossis.
4. I. Sõit lõunamaale. II. Imelind.
5. I. Topp, Tipp ja Tapp. II. Laisk koduhaldjas.

Tellimishinnad: 1 kuuks 45 s., 2 kuuks 90 s., 3 kuuks Kr. 1.30, 6 kuuks Kr. 2.50 ning üheks aastaks Kr. 5.—.
Tellimishinna võib saata toimetusse, Pikk 36, Tallinn, või sisse maksa posti jooksvale arvele nr. 752.
Soovijaile saadetakse toimetusest tasuta proovieksemplar.

Kuni 1. veebruarini kiirtellimise hind 6 kuuks Kr. 2.— ning üheks aastaks Kr. 3.50

Hooaja ainulaadsein
Kuulus New-Yo
ooperi p

Grace
HIIGELLAVASTUSE
SUURI
MA OLEN
See film pakub
meelejääva
Grace Mo
Schuberti ja P
loom
NEIL PÄEVIL KINOTEATER „G

Suurimad moods. tantsude kursused

A. Poolgas
Lai tän. 5, tel. 436-52.
Uue algajate grupi algus teisipäeval, kl. 9 õhtul ja neljapäeval, kl. 9 õhtul.
Uue edasijõudnute grupi algus teisipäeval, kl. 8 õhtul ja reedel, kl. 8 õhtul.
ERATUNNID IGAL AJAL.
VASTUVÕTMINE KOGU PÄEV.

Uuel aastal ülesandmine odavahinnalistele
(12 senti tund)
õhtustele keeltekursustele
(saksa ja vene keel),
algajaile ning edasijõudnuile, toimub kuni 14. jaan. Vene Eragümnaasiumi ruumes (Vene 15) igal äripäeval kl. ½8—½9 õhtul.
Suure tungi ärahoidmiseks viimastel päevadel palutakse registreeruda aegsasti.

Kogu Talli
res
„PASSA
on n
All baaris on
kuid üleval—
Seepärast kõik „
Sauna

Hästi ja kiiresti õpite tantsima
tantsukursustel H. PÄÄSUKE, Lai tän. 31

Uute algajate gruppide algus kesknädalal, neljapäeval ja reedel kl. 8 õht.
Eratunnid ja registreerimine päev läbi.

TANTSU- JA LIIKUMISSTUUDIO
Laine Lind
(Mary Wigman'i kooli lõpetanud Dresdenis.)
MOODNE LAVATANTS.
BALLETT. KEHATEHNIKA.
Registreerimine
tantsu-, laste- ja liikumisrühmadesse iga päev 1—2 ja 4—5 Rataskaevu 6—5.

Laulu
Ka
Sakala
Rääkid

Lühikese raske haiguse järele surma läbi lahkunud unustamata meest ja kallist isa

Salomon Lerman'i

mälestavad tööstimata leinas
naine, pojad ja omaksed.

Matmine 12. jaanuaril kell 12 p. leinamajast S. Tartu mnt. 17 (sissekäik Reimani tän.)

Raske haiguse järele lahkus siit elust

Leena Sarem, sünd. Westser

sünd. 25. X 1870. a., surn. 9. I 1938. a.

Kirstupanek keskn., 12. jaan., kell 19 Falkpargi 23-a—4.
Ärasaatmine leinamajast Rahumäele 13. jaan. kell 14.

Leinawad **abikaasa ja poeg abikaasaga kaugel wõõrsil.**

Pika raske haiguse järele lahkus meie armas

Friedrich Kallas, end. Koppelmann

sünd. 11. sept. 1873., surn. 11. jaan. 1938.

Leinawad **abikaasa ja lapsed**

Kirstupanek kolmapäewal, 12. I 1938, kell 7 leinamajas, Pärnu mnt. 79
Ärasaatmine neljap., 13. I 1938, kell 2 sealtsamast Kalamaja kalmistule.

Awaldame
sügawat kaastunnet
Samuel Lerman'ile
ta isa surma puhul

Tallinna Juudi gümnaasiumi X lend.

Awaldame
sügawat kaastundmust
abikaasale ja lastele
Salomon Lerman'i
enneaegse surma puhul.

Aria Strasch perekonnaga.

Arstid

Dr. B. Vahtrik
Elan nüüd
Pärnu mnt. 8-3
(Urla maja kõrval).
Kõnet. kl. 3–5.
Telef. 455-70 (endine).

Dr. Lydia Luik
Naistehaig. ja günnitusabi.
Wastuw. kl. 11—2 ja 5—7
Pärnu mnt. 16—11.
Tel. 453-28.

Dr. Lury
Naha- ja suguhaiguste eriarst
Kl. 10—1 ja 5—8,
pühapäew 11—1
S. KARJA 4—11.
Telef. 473-66.

Tunnid

Tarwis wilmud
tunniandjat
prantsuse ja vooru keele alal koju käimisega (Roosikranitsi t.). Teatada üheks tunnitasu suurusega slt. „15/6935".

Odawasti ja edukalt antakse
matemaatika
tunde. Endla 41—7.

English
conversation lessons given by an Englishman.
Harju 29—8
hoovis.

Riigisakslanna annab
saksa ja inglise
keele tunde. Ao tän. 6—5, rääk. kl. 5—7.

Saksa keel.
Konversatsioon. tõlked, koolikava. Rüütli 2—5, tel. 433-86, k. 8—½11 ja ½3—8.

Matemaatika
ja füüsika tunnid igas ulatuses.
Arvemasinal
ja lükatil õpetan kiiresti arvutama.
Harju 35—1

Kes noormeestest õpetaks tütarlapsele
saksa keelt
vene või eesti k. vastu? Kirj. slt. „20/6940".

Klaveri-tunnid
Õpetus õpilase kodus ja enda juures. Rääk. kella 10—12 ja 3—5.
Käthe Buhrmann.
Uus Kalamaja 32—12.

Masinakirja tunnid
Nunne 1—2. Õpilaste vastuvõtt kella 10—1 ja 4—7 õht.

JAAK PUHK & POJAD A/S
RAUA- JA KOLONIAALÄRI
asub nüüd Estonia pst. 15
ühine telefoni kodukeskjaam 427-55

EHITUSTARBED
TÖÖSTUSTARBED
MAJATARBED
ELEKTRILAMBID
ÕLID, MÄÄRDED
JAHUKAUBAD

PÕLLUTÖÖRIISTAD
AIATÖÖRIISTAD
KOORELAHUTAJAD
PIIMANÕUD
METSATÖÖRIISTAD
KOLONIAALKAUBAD

Müüakse

Maja
müüa Raplas, juure maantee ääres, ja Ford-weoauto, 1934. a. mudel. Raplas, J. Wares.

Müüa
raudkapp, jügawus 35 jm., laius 55 jm., kõrgus 120 jm., üks ameerika kirjutuslaud, üks raamaturiiul (mujt tanum), üks raadioaparaat „Dr. Seibt", 8 pikka puksponsauda 1". Küüsida Luise tän. 22, majahoidjalt.

Klaaskapid
müüa toiduainetekauplusse jaoks. Seebi tän. 8, kauplus.

Ehituskrunt
rahwariffas parimas kohas jaama juures Nõmmel müüa. Kirj. slt. „4/6964".

Uus maja
müüa; väljamaks kokkuleppel. Teateid saab Rohu 8, saeveski kontorist.

Müüa täiesti uus siberi oivavanahast naisterahva
kasukmantel
Küsida telef. 317-51.

Müüa
2 spindelpressi
Teateid saab Tehnika t. 20, töökoas.

Müüa palm
— haruldane eksemplar — ja vanaaegne tugitool. Tatari tän. 3—2, kl. 5—8.

Kaupluselett
pikkus 1,85 mtr. ja püftwitriin pindalaga 60×60 jm. Montmani tän. 20, kaupluses.

Müüa
pärsia vaip
„Harassan" — 3,20×2,75 m Vaadata kella 11—12 ja 3—5 Niine 4—4. Hind 600 krooni.

Müüa
raua-freesmasin
firma „Droop & Fein" Bielefeld,
höövelmasin
(schaving) ja
lihvmismootor
¼ hob.-jõul. 220/380 wolti. Näha iga päew kl. 9—17 Wana Wiru tän. 8, telef. 476-84.

Müüa weel mõned
lapsevankrid
Kr. 15, 25 ja 40. Wiru tän. 2, hoowimajas.

Müüa
rätsepa preesrauahi üheskorrudega ja preesraudadega. Näha igal ajal Olewimägi 11—4.

Juhuslikult müüa
sooblinahku
ütsitult ja rohkemat arwut. Näha igal ajal Olewimägi 11—4.

Lp. juuksurid!

Täna, 11. jaan., kell 7 õhtul, on Soome kuulsa

KESTVATE LOKKIDE APARAAD!
„VESTA" DEMONSTRATSIOON.

Teie oma huvides palume kõiki ilmuda demonstratsioonile. Kaubandus-Tööstuskoda, uks B, teisel korral.

Austusega
SOOME MASINATEHAS VESTA.

1919. a. asutatud täiclikumad praktilise
raamatupidamise ja kaubandust. kursused
V. Karja 7—3. Tel. 481-44.

Bilansivõimeliste tööjõudude põhjalik ettevalmistamine kõikid. raamatup. süsteemidel ja aladel. Kaub. üldteadus, aritm., kirjavahetus ja seadused.
Kavad maksuta. — Soodsad tingimused.
Masinakirja kursused 10-sõrmel. pimed. süsteemil uutel masinatel. Õpilaste vastuvõtt iga päev kella 9—8.

Therese Witismann'i
20 a. keedukursuste korraldam. tähistamiseks
keedukursus
algab lähemal ajal.
Walitud kawa.
Lähemaid teateid kl. 2—4 Wene t. 12—8, III korral

RIIGI KÕRGEM KODUMAJANDUSKOOL KEHTNAS vajab kooli lastehoidlale
halastajaõde-lastehoidjat.
Peale kutsetunnistuse on nõutav vilumus rinnalaste kasvatamises. Põhipalk Kr. 50.— kuus, priikorter ja ülalpidamine. Isiklik ilmumine soovitav 14. skp. Lähem raudteejaam Keava.
Kooli juhataja.

RIIGIASUTUS VAJAB OTSEKOHE VÕI LIGEMAL AJAL
suuremaid bürooruume
Teat. slt. „32/6192" või kella 8—3 tel. 476-99.

Cand. rer. merc. HANS MARGENS RAAMATUPIDAMISE KURSUSED
Bilansid. Aruanded. Kiirkiri. Kaub. aritm. ja kirjavahetus Viru tän 14—8.

---

10. jaanuaril s. a. lahkunud armast isa

Kaarel Remmelgas't

sünd. 24. mail 1855, surn. 10. jaan. 1938,

mälestavad sügavas leinas
naine ja pojad abikaasadega.

Matusetalitus Kaarli kirikus 12. jaan. kell 1 päeval ja sealt Kose kalmistule.

Avaldame
sügavat kaastunnet
oma parimale sõbrale
Sammi Lerman'ile
ta isa surma puhul

Monja, Hirsch, Mulli, Sammi.

Südamlik tänu

kõigile, kes minu kalli unustamata abikaasa ning meie armsa isa
Aleksander Kaalep'i
muldasängitamisest osa wõtsid. Eriti täname Nõmme Wabatahtl. Tuletõrje Ühingut. Wigastatud Sõjameeste Tallinna osakonda, Raudtee 1 Wjk ja kõiki sugulasi ning tuttawaid.

Tööstimata kurbuses **lesk ja lapsed.**

Mihkel Simm'i

mälestab
Intendantuuriosakonna rätsepatöökoda.

Saatmine Sv. Keskhaigemajast 16. jaan s. a. kell 11.00 Liiva kalmistule.

„Päevalehes" kuulutamine

juhib kõik tarvitajad ja pakkujad kokku.

Seda näitab iga päev kuulutuste peale saadetavate kirjade rohkus.

Eesti Panga nädala-aruanne.

31. DETSEMBRIL 1937.

AKTIVA			PASSIVA		
1. Kattevara;			1. Põhikapital		5.000.000.—
kuld: rahas ja kangides		34.213.775.37	2. Tagavarakapital		908.496.77
välisraha		17.007.403.48	3. Jooksvad kohustused:		
2. Vahetusraha		1.180.759.86	a) pangatähed liikvel		49.081.490.—
3. Siseveksiid:			b) jooksvad arved:		
kaubaveksiid	11.152.809.86		valits.	22.211.985.05	
põllumajandusl.	2.280.968.82		pankade	12.591.047.78	
metsatööstusl.	59.565.35	13.493.344.03	teised	2.886.579 25	37.689 612.08
4. Laenud:			4. Muud passivad		14.126 243.54
valitsusele		—			
teistele *)		13.203.546.81			
5. Kinnisvara- ja vallasvara		3.421.750.25			
6. Muud aktivad		24.285 262.59			
		106.805.842.39			106.805 842.39

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: 59,03%.
*) Selles summas vab. val. poolt garanteeritud laene Kr. 1.676.524 91.

Juhatus.

Oksjon.

13 jaan s. a kell 2 päewal müüakse kohtupristawi poolt Tartus, Näituse 31 (näituswäljal) surn. Hans Luiga pärandi tombule kuuluw worstitööstuse sisseseade, mis koosneb worstitööstuse masinatest, elektrimootorist, ransmissioonwõllest jne.

„Päewalehe" tellimisi
wõtab wastu iga postiasutus

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

9. ja 10. jaanuaril sisse tulnud kirjad.

1/6641	3	1/5961	2	11/5611	2	11/5651	1
1/5801	20	1/6001	12	11/5411	1	12/5932	11
1/5821	3	1/6681	2	12/5812	12	12/5612	1
1/6001	2	1/4481	1	12/4772	1	12/6772	3
1/5721	2	2/5802	2	12/5332	1	12/5172	1
2/5962	17	2/6682	10	13/6093	11	13/5773	14
2/6002	1	2/4562	12	13/5893	4	13/5733	8
2/5362	2	2/4730	1	15/5613	1	13/5831	1
2/5522	1	2/5042	3	13/6053	1	13/4333	1
2/6762	1	3/5843	14	13/6813	1	14/5814	19
3/6683	3	3/5883	4	14/5774	19	14/5374	3
3/4723	1	3/5723	4	14/5494	2	14/6054	7
3/4563	1	4/5964	7	14/5734	3	14/5308	1
4/6764	1	4/5844	2	14/6614	1	14/5334	4
4/5604	1	4/5694	1	14/5854	2	14/6774	1
5/5885	12	5/6005	8	14/5874	1	14/5845	1
5/5445	1	5/6605	1	14/5814	1	14/5254	1
6/5886	19	6/5366	14	15/5935	48	15/6095	5
6/5326	5	6/6646	1	15/5735	1	15/5815	3
6/5406	2	6/4806	1	15/5775	2	15/6655	2
6/6766	4	6/5606	1	15/4535	1	15/5335	3
6/5846	1	7/6647	16	15/6096	1	15/5353	1
7/5967	4	7/5327	4	15/5575	1	16/5856	4
7/5607	1	7/5887	6	16/6096	2	16/5176	1
7/6087	1	7/4567	1	16/5336	1	16/5776	4
7/5287	1	7/6767	6	16/6656	4	16/5896	2
7/5994	1	7/5647	1	16/5216	2	16/5736	1
8/6078	1	8/6648	4	16/5696	1	16/5936	6
8/5488	1	8/5968	3	16/6056	2	16/5636	1
8/5848	13	8/6608	7	17/5377	23	17/5817	7
8/4688	1	8/5608	1	17/6057	2	17/6657	4
8/5928	4	9/5809	2	17/6097	3	17/5297	1
9/5649	10	9/5969	4	17/5777	1	17/6737	5
9/6089	8	9/5289	4	17/5337	8	17/5857	5
9/5169	3	9/5889	2	17/5417	1	17/6697	2
9/5529	1	9/6689	3	17/5937	2	17/5697	1
9/5849	1	9/6659	1	18/4858	1	18/6018	5
9/6849	1	10/5810	7	18/6058	20	18/5938	11
10/6690	15	10/6610	7	18/5898	4	18/5338	4
10/6650	5	10/5970	3	18/5978	1	18/6698	2
10/4530	1	10/4730	1	18/5818	3	18/4738	1
11/5731	14	11/5971	7	18/5178	2	18/5098	1
11/5371	2	11/5771	1	18/6738	1	18/6858	1

19/5859	1	19/5819	11	31/5751	4	31/5952	1
19/5099	2	19/6739	3	32/5752	12	32/6632	5
19/6659	2	19/5619	1	32/5912	1	32/4632	1
19/5939	1	20/5780	5	32/5592	1	32/5757	1
20/5340	10	20/6060	10	33/6673	61	33/5873	10
20/6660	9	20/5580	28	33/6033	4	33/5393	1
20/5900	3	20/5380	5	33/4553	2	33/5713	3
20/7522	1	20/5042	1	33/6113	2	33/5876	1
21/6061	7	21/6701	7	34/5874	3	34/5354	5
21/5981	26	21/6021	3	34/6074	9	34/5314	1
21/6741	12	21/5781	2	34/6634	3	34/5834	4
21/6703	1	21/4581	1	34/5554	2	35/5383	1
21/5921	1	22/5902	19	35/5755	11	35/5875	6
22/5981	1	22/4582	1	35/5915	2	35/4355	1
23/5983	4	23/6623	3	36/5956	4	36/6036	6
23/5383	15	23/6063	4	36/6676	1	36/5756	1
23/5863	1	23/6743	1	36/5596	3	36/5996	6
23/6103	1	24/5384	7	36/5716	3	36/5876	1
24/6024	7	24/6064	6	36/6756	1	37/6677	23
24/6104	1	24/6744	1	37/5597	5	37/5957	1
24/6624	2	24/5344	3	37/6637	1	37/5477	4
24/4464	3	24/4744	1	37/5837	2	37/6717	1
24/4824	1	25/5905	16	37/5752	1	37/4797	1
25/5945	12	25/5345	5	37/6877	1	37/6757	1
25/5[illegible]	1	25/6065	2	38/5660	1	38/6078	10
25/5383	1	26/6706	24	38/5718	5	38/5758	6
26/5586	1	26/6665	1	38/6638	13	38/6637	1
26/5388	1	26/5906	2	38/5878	1	38/6758	1
26/5666	1	26/5506	1	38/5638	2	38/3878	1
26/5386	1	26/2706	1	38/5873	1	38/5998	1
27/6107	2	27/5627	83	39/5799	14	39/5699	11
27/5347	45	27/5907	2	39/6079	6	39/5959	1
27/5827	2	27/5947	3	39/6679	3	39/6039	1
27/6747	2	27/5587	1	39/5639	1	39/5719	1
28/5748	59	28/5988	8	39/6119	1	40/5800	1
28/6068	3	28/5868	23	40/6680	2	40/5920	8
28/5468	1	28/6028	4	40/6000	2	40/4520	2
28/5548	1	28/5788	1	40/5240	1	40/5400	4
28/5228	1	29/5389	6	40/5880	4	40/5887	1
29/5479	1	29/5889	1	40/6040	1	40/6760	2
29/5989	5	29/5749	4	40/6741	1	40/5800	1
29/5709	3	29/6749	2	A. 101	1	A. 119	7
29/6029	1	29/4549	1	A. 158	28	A. 145	7
29/6829	1	30/5830	10	A. 168	14	A. 106	2
30/6030	6	30/5950	18	A. 139	4	A. 33	1
30/5870	25	30/5910	1	B. 71	3	B. 85	5
30/6630	7	30/6110	3	B. 27	2	B. 34	1
30/5270	1	31/5831	10	B. 28	2	B. 70	1
31/5551	12	31/5671	7	M. 1225	5	M. 1228	1
31/5951	11	31/5871	1	R. 1047			8
31/5671	1	31/5911	3				
31/6631	2	31/6751	1				

Kokku 1890 kirja.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk

Eramajanduse sihtjoontest

Kaubandus-tööstuskoda õigluse valvepostil

Kaubandus-tööstuskoda ojutub meil kõige wanemaks ja seega ühtlasi kogemusrikkaimaks awalikõiguslikuks asutuseks majanduse alal. Selle koja ümber on koondatud kõik eramajanduse harud peaie põllunduse, mistõttu mainitud koda wõib õigusega kanda Eesti eramajanduse esinduskogu nime. Kuigi kaubandus-tööstuskoja kui terwiku seisukohad on paljudes küsimustes raskesti saawutatawad, sest tihtilugu lähewad üksikute sektsioonide huwid üksteisest lahku, siis sellest hoolimata on mainitud kojal kui terwikul eriline osatähtsus selles, et tolle koja algatusel ning selgitustöö tagajärjel on juudetud küllalt mõjukalt alla kriipsutada eramajanduse tähtsust Eestis.

Sest tihtilugu on ju meil olukord olnud säärane, et Eesti rahwas oma erksa wainu juunil ja kogemuste nappuse tõttu on nobe kalduma wäga innukalt neile eksperimentidele majandusalal, mida üldiselt nimetatakse riigikapitalismiks. Selles pole tõeliselt midagi imestada. Sest kui ühelt poolt arwatakse, et riik peaks kõiki toetama, ja kui seda nõuawad isegi üliõpilased oma konwentide organiseerimiseks ning teisalt kiputakse jälle arwama, et riik oma autoriteediga ja jõukiillusega wõib ametnike kaudu olla ühel hoobil tööstur ja kaupmees paljudel aladel, siis kahe woolu pealesurumisel peabki lõppeks ruum eramajandusele üha jääma ahtakesemaks.

Ja just tegewusrumni kitsamaks jäämise wastu eramajandusele ongi kaubandus-tööstuskojal tulnud kulutada küllalt palju energiat.

Möödunud nädala lõpul astus koja uus koosseis esimest korda kokku ja walis endale juhatuse, selle esimehe ja nõukogu koosseisu.

Neljandat korda esimehe kohale walitud J. Puhk esines ka kohe kõnega, milles ta walgustas üksikasjaliselt koja ülesandeid ning tegewussuundasid.

Praegusel korral tahaksime mainitud kõnest tõsta eriti wälja järgmisi kohti:

1) Kaubandus-tööstuskoja piiiete kauge eesmärk on nagu waremaltki — liberalistlik kaubawahetuse korrastus.

Seda kuuldes ja lugedes wõib ehk mõnigi arwata, et niisuguse eesmärgi teostamine ojutub utoopiaks, sest praegu on ju wõidutsemas hoopis teine ning wastupidine suund.

Ent asjade tõeline seisukord pole siiski enam täiel määral säärane, nagu oleme wõi olakse harjunud arwama. Esiteks kõnelewad kaubawahetuse wõimaluste wähenemaks minemise poolt asjaolud, et ainult kaubawahetuse elawamaks muutumise tõttu wõidakse hankida piisiwat tööd suuremale arwule kodanikest ning teiseks ei saada mun abinõuga ühtlustada üldist hinnataset kui just rahwuswahelise kaubanduse suurendamise teel.

Kui Inglise, Prantsuse ja Põhja-Ameerika Ühendriikide walitsuste poolt tehti endisele Belgia peaministrile van Zeelandile ülesandeks nurida küsimust riikidewahelise kaubawahetuse elustamise wõimaluste üle, siis sellestki nähtub, et just kaubawahetuse suurendamise kaudu tahetakse anda wastulööke wõimalikele surutistele. Ja kui mõiid kaubandus-tööstuskoja esimees kõneles kaubanduse liberalistlikemaist eesmärkidest, mida toetab koda, siis tähedab see kõigepealt seda, et meie peaksime wäga teraselt jälgima kõiki neid ettewalmistusi ja piiideid, mis praegu on käimas wõi teoksil pöördumisel autarkiliselt platwormilt ikka enam ja enam wabamaste wette. See omakorda hakkab aga awaldama paratamatult mõju ka hindadele ning üldse tootmisprotsessile.

2) Koja piiie on, et õigluse printsiip meie majandusliku elu korrastamisel kõiksjal pääseks maksmusele, ja et kõik majanduslikul alal tegutsewad jõud tunnekšid endid ühewäärsetena kui ühe perekonna liikmed.

Mainitud passusega on nähtawasti tahetud tähelepanu juhtida sellele, et meil eramajandust ja eraettewõtlikkust ei koheldaks mitte pidurdawalt ega ebajõumpaatsemalt kui kõiki teisi ettewõtlikkuse liike. Seda mitte üksnes seadusandluse korras, waid üldse ja ülepea.

Ja ajalugu ongi näidanud, et neis riikides, kus majandusalal on wõinud tekkida iseäranis eelistatud seisukorras ettewõtjate liikkond ja wähem-sallitawad majandusalal tegutsewad erirühmad, lõppeks majandust kogu oma mitmekesisduses pole mitte tugewamaks ja kindlamaks teinud, waid hoopis nõrgendanud. Seda muidugi põhjusel, et joosikud on jageli elujõulised waid heal konjunktuuri-ajastul, kuid ojutuwad nõrgaks ning wõimetuks kohe, kui ajad muutuwad keerulisemaks ning seisukord läheb raskemaks. Seepärast ongi siiski majanduselus alati tähtis, et seal ei hakataks etendama oma kambameeste poliitikat ja eelistama isiklikke sõpru, waid tegewusruum ja tegewuswabadus reserweeritaks neile, kes selleks on suutelised sõna tõsises ning otsekohesés mõttes.

Mainitud asjaoludele, nimelt kahele passusele J. Puhki kõnest, oleme juhtinud erilist tähelepanu just seepärast, et need mõlemad ojutuwad wäga tähtsaks küsimuseks eramajandusele nii sise- kui wälissuhete poolest.

Uue põhiseaduse raamistikus on kaubandus-tööstuskojal rohkem wõimalusi oma tööksipidamisi kaitsta otseteed kui seni. Aga ühes sellega tõuseb ka koja wastutus, sest eramajandus ei wõi ju kuuneda üksnes mõnele kihile rikastumise-allikaks, waid peab samal ajal täitma ka neid sotsiaalseid ning riiklikke ülesandeid, mida nõuab praegune aeg ning Eesti olukorra kindlustamine tulewiku suhtes.

Kaubandus-tööstuskoja ümber koondunud ringkonnad on walimiste kaudu wabalt wõinud sinna saata oma esindajaid ning seepärast wõiwad need tõsiselt esitada ka neid tunge ja soowe otsekohesel kujul, mis on olnud ja on nende walisjail.

Kuna koja juhtiwais organites pole jündinud walimiste tagajärjel kuigi suures ulatuses muudatusi isiklikus koosseisus, siis see kinnitab omaltpoolt koja ühtlust ning laseb arwata, et selles kojas wõidakse edukalt jatkata eramajandusele platwormi kindlustamist, mis üshtlasi ojutub ka kõige tugewamaks aluseks Eesti demokraatliku korra kujunemisele.

Mida tugewam on eramajanduslik struktuur, seda rohkem ka isseisewalt mõtlewamaid päid, ja seda selgemal kujul wõib awaldada ka rahwa tahe.

Tjn.

Häid väljavaateid majandusteadlaste ettevalmistamisel ülikoolis

1. jaanuaril sai majandusteaduskond iseseisvaks teaduskonnaks. — Uue õppekava viljakad tulemused hakkavad selguma. — Luuakse juure neli uut professuuri. — Majandusteaduse osakonna on lõpetanud 714 isikut, majandusteadlasi vajatakse aga kuni 3000. — Majandusteaduskonna dekaan jutustab:

Teatawasti sai senine ülikooli õigusteaduskonna majandusteaduskonna osakond uue ülikooli seaduse kehtimahakkamisega 1. jaanuaril s. a. iseseiswaks teaduskonnaks. Tartu ülikooli ajaloos on see esmakordne juhus, kus majandusteaduskond wõib töötada iseseiswa teaduskonnana. Sel puhul oli meie lehe esindajal kõnelus majandusteaduskonna wärske dekaani prof. Ed. Poomiga, kes andis lühikese ülewaate majandusteaduskonna arengust iseseiswaks teaduskonnaks ja puudutas ligemalt wõimalusi majandusteaduskonna wäljaarendamiseks tulewikus ning mõni kawatusi meie kõrgema haridusega majandusteadlaste ettevalmistamisel.

Majandusteaduse osakond kutsuti ellu Tartu ülikoolis õigusteaduskonna juure juriidiliselt 1. juulil 1920. a. Seega töötas majandusteaduse osakond 17 aastat. Osakond ajutati alul peamiselt nende isikute joowil ja algatusel, kes olid Wenemaal, eriti Riias, majandusülikoolides õppinud ja kellel olid õiguud pooleli jäänud. Osakonna esialgse õppekawa koostas kadunud professor Berendts. Õppekawa koostati Wene eeskuju järele ja niipalju kui Tartu olud seda lubasid. Normaalõppeajaks oli ette nähtud 3 aastat. Seda õppekawa ei saa majandusteadlaste seisukohalt õnnelikuks pidada, kuna see jätab majandusteadusliikke aineid tsiklaidu ainult 35% ja umbes 65% õigus- ja loodusteadusliikke ning keeleliji aineid. Kui õppekawa oli kehtinud 6—7 aastat, siis hakkas tõusma ikka rohkem ja rohkem rahulolematust majandusteadlaste ettewalmistamise suhtes.

1934. aastal, kui õigusteaduskonnas ja jamuti majandusteaduse osakonnas, said otsustawa enamuse noorema generatsiooni esindajad, wõeti majandusteaduse osakonna õppekawa põhjalikule ümberkorraldamisele. Õppekawa koostamisel lähtuti eelkõige põhimõttest, et

majandusteaduse osakond peab eeskätt andma meie majanduselule eriteadmistega warustatud majandusjuhte,

kuna neid oli kodumaalt nõutud. Spetsiide tekkimine on aga ikkagi wõimalik ainult spetsialiseerumise kaudu. Seega ka uus õppekawa jaguneb kolme spetsialiseerumise harru: 1) rahwa- ja riigimajandus, 2) kaubandus ja tööstus ning 3) pangandus ja kindlustusasjandus. Uues õppekawas on ette nähtud juba 4-aastane normaal-õppeaeg, kusjuures 3 esimest aastat on kõigile majandusteaduskonna üliõpilastele peamiselt ühised, kuna neljas aasta on nähtud ette spetsialiseerumise-aastana. Et anda üliõpilastele juba ülikoolis teadmiste rakenduse oskust, selleks uues õppekawas on nähtud ette ulatuslik ning läbimõeldud

seminaride ning praktiliste töode süsteem.

Kui senised õppekawad kujutasid endast suurel määral erinewate õppeainete mehaanilist kogumist, kus ei olnud suures ülekaalus ei majandusteadusliikd ega ka õigusning loodusteadusliikd diisipliinid, siis uues õppekawas on majandusteadusliike ainete osatähtsus kogu õppekawas juba 75%.

Uue õppekawa koostamine on nõudnud õppejõududelt wäga pingutawat tööd, kuna majandusteaduse osakonna õppejõudude koosseis on olnud wõdlemisi wäike, üliõpilaste arw aga üsna suur. 1. detsembri 1937. aasta andmeil oli majandusteaduse osakonnas 604 immatrikuleerinud üliõpilast, seega on ta suuruselt teine teaduskond Tartu ülikoolis, kuna esimeseks on õigusteaduskond. Seminaridest osavõtwate üliõpilaste arw on üleiaund 8—10-kordselt normaalselt seminaridest osawõtjate arwu. Normaalne arw seminaridess on 10—15 üliõpilast, majandusteaduskonnas on olnud ja on neid aga 100—150-ni.

Õppetöö läbiwiimiseks on majandusteaduse osakonna juure wõimalse 2 aasta jooksul ajutatud 5 uut seminari (ühiskõnelemise, majandusõiguse, majanduspoliitika, raamatupidamise ja kirjawahetuse ning kõiksmajandusteaduse seminarid). Mainitud seminaride juure on ajutatud ka wanem-assistentuurid. Seminarid on kahtlemata juuresti kaasa aidanud uue õppekawa teostamisel. Uue õppekawa järgi (pandi kehtima 1935. a. 2. semestrist) lõpetab tulewa aasta kewadel 1. lend.

Waatamata mitmesugustele raskustele on juba märgata uue õppekawa positiiwseid tulemusi üliõpilaste töös. **Üliõpilaste wastuste taseks eksameil on tunduwalt tõusnud,** samuti on kahe wiimase aasta jooksul majandusteaduse üliõpilased teinud samapalju aubiimatöid kui eelmise 15 aasta jooksul ühteksiku.

Majandusteadusland ei ole saanud nüüd aga iseseiswaks mitte üksi wormiliselt, waid uue ülikooli seadusega on majandusosakonnale antud ka solidne sisuline alus. Lisaks senisele õppetoolidele ajutatakse juure 4 uut professuuri, misjuugustel on wäga oluline rõhsus teaduskonna edaspidises wäljakujunemises ja wäljaarendamises. Uute professuuridena on nähtud ette majandusajaloo, tööstus-kaubanduse, pangandus-kindlustusasjanduse ja riigi- ning konnunaalmajanduse professuurid.

Kõige walusamaks küsimuseks on majandusteaduskonnas

teadusliku järelkaswu küsimus.

Peab ütlema, et kõige halwem päwandus, mis iseseiswa teaduskond sai osakonnalt, on just teadusliku järelkaswu puudumine. Kogu 17 aasta jooksul on majandusteaduse osakond annud ainult 4 magistrit. Säärane wäike magistrite arw on tingitud õigusteaduskonnas seni kehtinud ja weel praegu gi kehtiwast magistrikraadi taotlemise korrast, mille kohaselt magistrikraadi saawutamine majanduslikel aineiel on nõudnud keskmiselt 4 aastat wäga pingutawa; tööd pärast ülikooli lõpetamist. Näiteks on prof. E. Poomil endal tulnud magistriröö ja ehkamite sooritamiseks läbi töötada ligikaudu 100.000 lehekülge teaduslikku kirjandusi.

Mis puutub uute ajutatud õppetoolide täitmisse, siis on kindlasti loota, et tulewaks üüginiks täidetakse majandusajaloo professuur ja arwatawasti ka pangandus- ja kindlustusasjanduse õppetool, kuna 2 professuuri jääb esialgu wakantseks ja need täidetakse õppeülesannete korras. Seoses uute õppetoolide lisandumisega tuleb ka teaduskonna õppekawa wastawalt täiendamisele spetsialiseerimise üksnendamise suunas.

Suurem osa majandusteaduskonna ajutustest ajutseb praegu linna majas üürirumnides, mis ei ole ehitatud ülikooli-ajutuste tarwete kohaselt.

Majandusteaduse osakonna on lõpetanud algusest peale tänaseni 714 isikut, neist 229 naist ja 485 meest. Realsete arwestuste järgi wõiks meie majanduselu mahutada kõrgema majandusteadusliku haridusega isikuid 2500—3000. Nii ei saa praegu weel juttugi olla majandusteadlaste üleprodukstsioonist, waid majandusteadlastel seisab ees alles awar töövõld ja praegu otsitakse hea etewalmistusega majandusteadlasi.

Lõppeks dekaan wihjas sellele, et meil on seni tegelikus majanduselus kaugis ikeptiliselt suhtutud majandusteaduskonna lõpetajaisse, kuid wiimasel aastal on siin märgata teatud nurrangut ja isegi rumustawaid wäljendusi meie majandusteadlaste kohta. Meie majandusringkonnad on olnud ise õige nõudlikud, kuid omaltpoolt ei ole nad wigade parandamiseks midagi aidanud teha. Majandusteadlaste puudulik ettewalmistus on olnud tingitud ka palju aineliste wõimaluste puudumisest. Muljal maailmas on majandusringkonnad alatiselt toetanud ja isegi üksi pidanud majandusülikoole ning määranud õige suuri stipendiumi-fonde. Meil ei ole aga seni weel midagi sel alal majandusringkondade poolt nimetamiswäärset tehtud.

Teaduskonna esimene koosolek toimub tuleval kolmapäeval.

Järskutekkinud pakane taganeb ka kiresti

Lund tuleb ikka juure. — Järgnevad ilmad kujunevad pehmeteks või külmalt mõõdukaks

Öö wastu esmaspäewa muutus ilm korraga pakaseks. Kõige külmem oli nimetatud öö Tartus, kus kraadiklaas näitas külma 21 kraadi. Tartule külmuselt järgnes Wärska 20 kraadiga, Narwa-Jõesuus 19 kraadiga jne. Et saada teada, kaua järskutekkinud kõwa külm püüsib, westlesime ülikooli ilmajaama siinoptiku A. Nurklikuga.

Wiimane seletas, et eile öösel tekkinud pakane raugeb peatselt. Juba eile keskpäewal wähenes külm ligemale 4 kraadi wõrra ja õhtul oli weelgi pehmem, sest hakkas kohati sadama lund ja tekkis tuisku. On loota, et järgnewatel päewadel ilmad kujunewad kui mitte pehmeteks, siis wähemalt mõõduka külmaga kuni 10 kraadi piires. Esmaspäewane pakane oli tingitud sellest, et ilm muutus ajutiselt selgeks, mille tagajärjel kujunes soojuse kaotus kiirgamise teel wäga suureks.

Olemasolew külm on tekkinud Wene kõrgrõhkkonna mõjul. See kõrgrõhkkond liigub aga ida poole ja sellele järgneb madalrõhkkond, mille keskkoht asetseb Inglismaal ja jääbki arwatawasti sinna püsima. Madalrõhkkond on wallutanud juba esmaspäewast peale Kesk-Euroopa, Poola ja laieneb pikkamisi edasi ida poole, liikudes kõrgemates õhukihtides. See madalrõhkkond ei suuda meil küll niipalju mõju awaldada, et temperatuur tõuseks üle nulli, kuid pehmemaid ilmu toob ta siiski kaasa. Suureks muutunud õhugradiendi tõttu ja selle tagajärjel tekkinud suurte tuulte tõttu Balti riikides walitseb meil täna tuisune ilm. Järgnewatel päewadel on ette näha kergewõitu lumesadusid. Pilwituse suurenedes kahaneb ka külm. Juba täna oli ida pool külm langenud alla 10 kraadi, kuna läänepool püüsis ta weel 10 kraadi piirides ja üle selle. Edaspidised ilmad kas püüsiwad pehmetena wõi jälle mõõduka külmaga.

Praegu on kõige külmem Kesk- ja Lääne-Wenes, kus on küllma 22 kraadi. Seewastu tugewad külmad Balkanil on juba kadunud ja seal walitseb paiguti sula, paiguti aga kerge külm. Tugew külm oli weel paar päewa tagasi ka Ungaris ja Poolas, kuid ka nüüd on sealgi külm raugemud. On tawaline nähtus, et kui tugew külmalaine tungib sügawalt soojalaine alasse, et siis hakkab seal peatselt uus soojalaine liikuma põhja poole, mis antudki korral näeme.

Kui pikalt pehmete ilmade ja kergete külmade periood meil kestab, seda päris kindlalt ette ütelda on raske. Igatahes ei ole praeguste ilmastikuolude tõttu tugewat pakast karta. Tüli wõib aga hakata tegema lumi, kui seda ikka järjest juure tuleb. Säärast lumerohkust ei ole olnud enam hulgail aastail.

Keila kaheaastase kursusega põllutöökool

Koostöö organisatsioonide ja konwendi wahel

Keila wallamajas toimus piihapäewal suurem nõupidamine Keila konwendi piirkonnas tegutsewate põllumajanduslike ja seltskondlike organisatsioonide esindajate wahel koostöö küsimuse arutamiseks organisatsioonide ja kohaliku konwendi wahel.

Koosolekust wõtsid osa 14 esindajat. Sõnawõtudel esineti soowidega, et põllumajanduslikud kursused, wõistlused, demonstratsioonid jne. üritused korraldataks konwendi piirkonnas tulewikus waid konwendi ja organisatsioonide ühisel koostööl.

Nagu wastawaist eelkalkulatsioonidest selgus, nõuaks kõigi kawasse wõetud kursuste j. t. põllumajanduslike üritusie teostamine Keila konwendi piirkonnas esialgu kulusid wähemalt 180 kr.

Nõupidamisel aset leidnud sõnawõtudes awaldati muu seas ka soowi, et praegune Keilas töötaw põllutöökool muudetaks kahe-aastaseks kursusega põllutöökoolikS, kuna kooli õpilaste suhtes awaldati lootust, et wajalik arw õpilasi Keila põllutöökoolile leiduks juba ainuüksi Keila konwendi piirkonnast.

Rooseveldi võit esinduskojas

Washington, 10. 1. (ETA) (Reuter) Esinduskojas tuli täna arutusele rahwasaadik Ludlow' ettepanek, mis näeb ette, et enne sõjakuulutamist tuleb korraldada rahwahääletus. Esimees luges ette Rooseveldi läkituse, milles president hoiatas arutamast ettepanekut. Riigiunne seadus halwaks iga presidendi juhtimiswõimet, ütles president oma kirjas. Mina usun, et selle ettepaneku esitajad on weendunud, et sel kombel ühendriigid hoitakse eemal sõjast. Ent mina olen weendunud, et sellel oleks wastupidine mõju. See julgustaks teisi riike arwama, et nad wõiwad riikuda ühendriikide õigusi karistamatult.

Esinduskoda lükkas Ludlow' ettepaneku arutamise tagasi 209 häälega 188 hääle wastu.

Abiõppejõudude ja teiste esindajaid ülikooli nõukogusse ja teaduskonnakogudesse

Eesmaspäewa õhtul pidasid oma koosoleku ülikooli määrised abiõppejõud ja õppeülesannetetäitjad, et walida oma esindajaid ülikooli nõukogusse. Määralisie abiõppejõudude esindajaks ülikooli nõukogusse waliti lektor J. W. Weski, kuna õppeülesannete täitjate poolt mag. F. Linnus. Dotsendid ja assistendid waliwad oma esindajad täna õhtupoolikul peetawail koosolekuil.

Teaduskonnakogudesse on walitud määraliste abiõppejõudude, õppeülesannetetäitjate, dotsentide ja assistentide esindajaiks järgmised isikud: õigusteaduskonnakogusse — mag. jur. E. Ilus, ufuteaduskonnakogusse — mag. theol. E. Salumaa, arsiteaduskonnakogusse — dr. med. J. Haldre, filosoofiateaduskonnakogusse — lektor J. W. Weski, matemaatika-loodusteaduskonnakogusse — mag. chem. H. Tamm, loomaarsiteaduskonnakogusse — drnd. med. vet. A. Paabo, põllumajandusteaduskonnakogusse — wanem assistent L. Tõlpus ja majandusteaduskonnakogusse — mag. rer. oec. W. Walk.

E. Phillips Oppenheim

AADLIK VARGAKS

27

25. peatükk

Ohtune töö tehtud ja wäärika kliendi wiimne tahe, testament, korralikult alla kirjutatud, tõestatud ja kindlasse kohta paigutatud, lasi mr. Atkinson end lõdwaks. Ta wõttis wastu tugewasti soodaweega nõrgestatud wiski ning sigareti ja awaldas oma arwamist omal kuiwal wiisil.

„Teie korraldused, lord Newberry," ütles ta, „on kahtlemata kõigiti korras ja teatud wiisil õiglased. Olete teinud miis Sophyst oma suure waranduse pärija ja jätnud oma tiitli, olen sunnitud nii ütlema, täiesti wäärtuseta, s. o. waranduslikust seisukohast. Teie õepoeg Clarence ei leiagi selle elu seal Newberrys nii kuldse olewat."

„Nii see peaks olema," seletas David. „Olen kuulnud temast mõndagi ja näinud tast mõningaid üleswõtteid. Ta sarnleb liig palju mu õega, et mulle meeldida."

„Tollel noormehel ei ole tõesti meeldiw iseloom," tunnistas adwokaat. „See ei ole siiski asi, millest tahtsin teiega kõnelda. Sellast, kui meie tutwus on uuesti jalule seatud, lord Newberry," jatkas ta, „näib, et on saanud mulle saatuseks lubada endale wabadusi. Niiidki näeb selle järele wälja. Milleks selline rutt selle testamendiga?"

„Wõin saada haawatud wõi surma kolmenelja päewa pärast, ja on peagu enam kui kindel, et surma."

„Teadsin seda," ütles adwokaat wõidurõõmsalt. „Teie toon ja käitumine tõendas mulle, et teil on käsil mingisugune hulljulge ettewõte."

„Reetsin end, wõi kuidas, eh?"

„Mitte wõib-olla harilikule inimesele," wastas teine targalt. „Peaksite mäletama, et meil on sellest ennegi olnud kõnet. Andsite juba siis märku, et teil on ees suurem seikluslik ettewõte, mille tahate lõpule wiia, enne kui asute oma kohale seltskonnas."

„Olge hea mees ja jätke see kõneaine," palus David. „Teate wäga hästi, et olen kangekaelne kui muul. Wõtke weel wiskit."

„Wäga wähe aga siis," nõustus mr. Atkinson. „Ma ei wõta õhtul tawaliselt midagi, aga tahaksin pikendada meie jutuajamist. Arwan, et mainisin teile juba kord, et sir Earnshaw Roberts Scotland Yardist on mu hea sõber."

„Arwan, et ütlesite kord," nõustus David. „Kui mitte, siis mõtlen nagu olekšite seda teinud. Wõin teile kinnitada, et tunnen sealt ka üht meest, kes on kindlasti niisama palju wäärt kui kaks teie oma."

„Sir Earnshaw on wäga tähelepanuwäärt isik," ütles mr. Atkinson kangelt. „Et olla politsei peakomissar, see nõuab, nagu isegi mõistate, wäljapaistwaid omadusi. Sir Earnshaw'l on neid. Kohtame igapäew mu klubis. On juhtunud, mitte minu algatusel, et kõneaineks on olnud wiimasel ajal gangsterid. Sir Earnshaw'le paistab naeruwäärsena mõte, et Londonist saab teine Chicago. Ta mõõnab aga, et Londonis on praegu jõuk, kes on siiani suutnud põigelda kinniwõtmise eest ka kellest politsei ei tea weel kuigi palju. Need on wist need teie sõbrad."

„Arwan, et on," kinnitas David. „Nad on tähelepanuräratawaim salk lontrusi maa peal, kui juhtute neid lähemalt silmitsema; kuid nad on kawalad. Fakt on see, wõi wähemalt osa sellest, et wõiksin reeta selle salga sir Earnshaw'le täna õhtul wõi homme hommikul, kuid kakskümmend neli tundi hiljem seisawad kaksteist wannutatud meest ja kohtunik mu laiba ümber. See on wastik jõuk, Atkinson. Uskuge mind, see on wastik jõuk, mitte selline, kellega wõib mängida. Teie ei waatakski neile, aga kui üks neist kuuleks praegu pealt, mida mulle olete rääkinud, ei kõhkleks nad hetkekski teie kõri läbi lõikamast, nagu teie ei kõhkleks lasknmast saasanit."

„Wõiksite usaldada Scotland Yardi kaitset. Andke neile kõik informatsioon, mis teil on. Politseile teeb peawalu nende peakorter — üksainus mees — ühtainust meest tahaksid nad kindlaks teha. Teil on wõimalus osutada politseile suuri teeneid. Paar sõna teie poolt ja sir Earnshaw annab heameelega pühaliku tõotuse mitte ainult teie julgeoleku kindlustamiseks, waid ka selle kohta, et mehi, kelle wastu teil on eriline kaebus, karistatakse äärmise waljusega... Oigupoolest ei oleks ma tohtinud nii palju ütelda. Peate seda wõib-olla karmiks, aga sir Earnshaw tahab säästa inimelusid. Iga kinnipüüdmata mõrtsukas on mustaks plekiks ta karjääril."

David helistas kella.

„Dowson toob teile taksi, kui teie enda auto ei ole siin, mr. Atkinson," ütles ta. „Peale selle, kui tahate tuua sir Earnshaw Robertsi järgmisel pühapäewal kell pool kaks minuga einetama, rõõmustaksin wäga temaga tutwuda."

Mr. Atkinson, wõttes portfelli ja jättes jumalaga oma kliendiga, taipas äkki, milles asi seisis.

„See tähendab," lõpetas ta, olles lahkumas, „et laupäewal läheb midagi lahti."

*

Dowson tõi auto ja adwokaat sõitis ära. Haigutusega wajus David ühte tugitooli. Wäljas peksis wihm wastu aknarute.

„David, sina põrsas!"

Kõnetatu pööras üllatunult ümber. Rasked eesriided, mis lahutasid seda poolümmargust osa, kus ta istus, raamatukogutoa tähtsaimast osast, olid weidi praotatud. Nähtawale ilmus wäga patetitilise ja igatsewa ilmega sarmikas nägu. Selle järele tuli painduw, graatsiline keha, pikad jalad ja sõrmed, mis hiilisid wälja kummalegi poole eesriideid.

„Kujutle," jatkas ta poolpahaselt, „istub siin tund tunni järele, juues wastikuid wiski-jasoodasid tolle koleda mr. Atkinsoniga, kui mina olen siin kannatamatult ootamas."

„Ma ei usu mitte sõnagi sellest," wastas David, liikates tugitooli tulele lähemale. „Waata kord oma juukseid ja terwe su kleit on kortsunud. Olen kindel, et magasid kui kott."

Sophy naeratas.

„Kui tark sa oled! Peagu ebaloomulikult tark. Kuid ma ei wõinud midagi parata. Täitsin eile kohusetruult noore debütandi kohuseid, tantsides suure hulga noorte kollanokkadega, kes tüütasid mind lolliks."

Ta heitis enese toolile ja, nõjatudes ettepoole, helistas kella.

„Mis nüüd?" küsis David.

Sophy waatas talle hämmastunult.

„Aga kell on ju kuus läbi," ütles ta.

Dowson sai wajalised juhised ja lahkus. Sophy silus oma juukseid, waatas end mõtlikult peeglist ja istus sirgelt oma toolil.

„David," ütles ta siis, „mu pika ja üksildase walwamise ajal täna õhtupoolikul tuli mulle tore idee."

„Kui sellel on midagi tegemist mu kokteili seguga —" algas David.

„Ära ole rumal," katkestas teda Sophy. „See on midagi palju peenemat. See puutub eriti meie tänaõhtusesse lõbustamiswiisi. See wõib mõjuda isegi meie tulewasele elule. Kas kawatsed täna riietuda pätiks ja hulkuda mööda tänawaid?"

„Kindlasti mitte. Täna õhtul ei ole mul midagi ees. Kibe töö tuleb mul alles paari päewa pärast."

„Asi muutub järjest lihtsamaks," ütles tüdruk. „Mu austatud ema lõunatab täna Kensingtonis — kuskil, kus noored, kogenematud tütarlapsed ei ole teretulnud. Olen lubanud minna wara magama."

„See on mõistlik," tähendas David, „eriti kuna näed nii unine wälja."

„Ära ole hani," wastas Sophy. „Olen magamud liig palju. Seepärast näengi unine wälja. Mida ma täna õhtul wajan, on: noort meest, kes mind lõbustaks, head põrandat tantsimiseks, tõesti head esimese järgu muusikat ja wäikest õhtusööki."

Dowsoni kokteilide serweerimisel tekkis wäike waheaeg. Kohe kui teener oli läinud, süütas Sophy sigareti.

„Well?" küsis ta, silmanurgis ahwatlew kortsuke.

„All right, niipalju kui see minusse puutub," kinnitas David. „Aga ütle mulle, kas niisugune asi kõlbab? Kas wõib wanem härra wiia wälja õhtusöögile sinucalist noort daami ilma wanema daami kaitseta? Ma ei taha saada mõne pahase sugulase poolt wihase wisiidi osaliseks."

Sophy naeris tasakesi.

„Oled küll kummaline!" pomises ta. „Täiesti ja lootusetult wanamoodne ning mahajäänud kõigis oma mõtteis ja tegudes. Pealegi olen peagu mu onu, kuigi mul on hea meel, et s[illegible] seda päriselt ei ole."

Sophy waatas talle ja naeratas — naeratas meeletuletawalt. Siis raputas ta tuha sigareti otsast.

„Oo, well, pomises ta wastuseks, „on wõib[illegible] olla põhjusi."

26. peatükk

Belle, Poiret' walges schifonmodellis, kaelas teemantkee, mille ajaloo teadasaamisek pidanuks läbi lugema wähimalt tosina kurjateo protokollid, juukseid seatud korda hotelli kammija hoolitsewa käe poolt, oleks äratanud tähelepanu ilmudes kuhu tahes. Maître d'hôtel ahmis õhku, nähes neid teemante.

„Madaam soowib?" pomises ta hingetu[illegible]

„Ons see siin restoran?" küsis Belle.

„See siin on grill-room, madaam," wastas mees. „Otsin teile hea lauа, kui lubate."

Belle waatas rahulolematult enda ümber[illegible]

Poola rahwuslitu ühenduse laagri juht lahkus

Laagri uueks juhiks kindral Skvarczynski

Warsjawi, 10. 1. (ETA) (PAT) Rahwusliku ühenduse laagri üülem kolonel Koc andis oma ameti üle kindral Stanislaw Skwarczynskile. Ringkirjas rahwusliku ühenduse laagrile ta põhjendab seda oma otsust oma terwise halwa seisukorraga, mis takistab teda piihendamast oma jõudu täiel määral oma ülesandele selles laagris.

Ta ütleb, et ta annab oma kohustused oma wana wöitluskaaslase kindral Skvarczynski kogenud kätesse, kellega ta on korduwalt koos töötanud marsjal Pilsudski tahte ja juhatuste teostamiseks. Kolonel Koc meenutab oma kirjas marsjal Smigly-Rydzi sõnu, milles toonitati tarwidust ühendada kõiki rahwa jõupingutusi loowaks tööks, ja mis on leidnud elawat wastukõla kogu maal. Lõpuks kolonel Koc apeldab kindlat weendumust, et rahwusliku ühenduse möte saawutab hiilgawa wõidu.

Rahwusliku ühenduse laagri uus juht kindral Skwarczynski on sündinud 1888. aastal. Ta on lõpetanud Lwowi politehnikumi. Juba päris noorena ta wõttis osa salaorganisatsioonidest, mis töötasid Poola iseseisvuse kasuks. Warem ta kuulus Poola sotsialistlikku erakonda. Maailmasõja ajal ta wõitles Poola leegionides. Pärast maailmasõda ta wõttis osa sõjast enamlaste wastu. Ta on saanud mitu korda haawata. Oma wahwuse ja teenete eest ta on saanud palju aumärke.

KOLONEL ADAM KOC

Kolonel Kocile, Poola leegionäride peakomandandile, tehti marsjal Smigly-Rydz'i poolt 1936. a. mais ülesandeks hakata sondeerima pinda laiaulatusliku rahwusliku laagri moodustamiseks. Mainitud laagri kujundamine osutus wajaliseks walitsusele suurema ja awarama seljatoe organiseerimiseks seepärast, et üha tõuswad pingutused relwastamise ja industrialiseerimise alal nõuawad rahwuswaheliselt pinewas õhkkonnas rahwa enamiku toetust ning heakskiitu.

Ettewalmistustööd rahwusliku laagri programmi ja ülesannete koostamiseks kestsid ligi seitse kuud. Awalikkusele tegi kolonel Koc oma programmi teatawaks raadio kaudu 21. weebr. 1937. a. Mainitud programm oli koostatud üldsõnalise deklaratsiooni kujul, milles praeguse riigikorra peamisteks garantideks peeti aprilli põhiseadust ja sõjawäge, katoliku kirikule anti positiiwne tunnustus ning terawad nooled olid juhitud wõitluseks kommunismiga. Puhtteoreetiliselt wõis Koci deklaratsioon leida Poola rahwa enamiku pooldamist.

Wastawalt awaldatud programmile alustati rahwuslikule laagrile organisatsioone looma, kuhu juhte ei walitud, waid need nimetati esijoones omawalitsuse tegelaste hulgast.

Koci laagriga ei ühinenud aga nii pahemkui parempoolne opositsioon. Samuti ei saadud Koci laagrile tõmmata ligi täies ulatuses legionäärc, kes moodustawad Pilsudski riigipöördest saadik Poola walitsewa kihi ja kelle ridadest on wõetud järjekindlalt ministreid. Tulemuseks osutus, et Koci laager jäi peamiselt poolametlikuks organisatsiooniks, kellel ei olnud otsest sidet laiade rahwamassidega.

Asjaoluks, miks rahwuslik laager Poolas ei omanud üldist poolehoidu ja populaarsust, osutuwat edasi põhjus, et Koc kui isik ei omawat küllaldasel määral rahwalikku propagandisti ning oraatori omadusi, kes oma isikliku wäljaastumisega wõiks kujuneda ühendawaks liiliks. Puigi Poola ametlikus teadaandes Koci lahkumist rahwusliku laagri juhi kohalt põhjendatakse terwisliku olukorraga, siis selle kõrwal näib aga küllalt suurt ja otsustawat osa etendanud olewat asjaolu, et Koc kui juht pole suutnud oma ülesannet täita loodetud ulatuses.

Asjade edaspidine areng muidugi näitab omakorda, kuiwõrd on Poola rahwusliku laagri tagasihoidlikus paisumises etendanud oma osa ka selle laagri kujundamise süsteem ja taktika.

Poola otsib uusi vorme välispoliitikas

Poola suhted on sõltumatud rahvusvahelisest institutsioonist. — Varssavis kasvab huvi Balti riikide vastu

Kaks tendentsi Genfis

Warsjawi, 10. 1. (ETA) (PAT) Wälisminister Beck esines esmaspäeval seimi wälisasjade komisjonis seletusega rahwuswahelise seisukorra ja Poola wälispoliitika kohta. Ta ütles muuseas: Meie naabersuhted, mille olulisimaks osadeks on mittekallaletungipaktid Nõukogude Wenemaaga ja Saksamaaga, on sõltumatud igasugusest rahwuswahelisest institutsioonist ja protseduurist ja nad säilitawad muutmatult oma wäärtuse. Meie liidulepingud Prantsusmaaga ja Rumeeniaga, mis tekkisid siis, kui Rahwasteliidu organisatsioon ei olnud weel lõplikult wälja kujunenud, moodustawad samuti elemendi, mis on sõltumatu igasugusest teistest lepingutest.

Wõtmata oma osa liiga piiratuna, meie püüame kõwendada ja arendada oma sõprust. Ses ühenduses tuleb meenutada peaminister Göringi traditsioonilisels saanud külaskäiku kui ka Rootsi wälisministri Sandleri, Eesti wälisministri Akeli ja Austria wälisministri Schmidti külaskäike.

Poola ei lakka otsimast uusi worme. Püüdes ühiselt Saksa walitsusega kõwendada heanaaberlike suhteid mõlema maa wahel, meie leidsime 1937. aasta 5. nowembri deklaratsioonis uue tee, mis, tagades mõistlikul wiisil kummagi riigi sisemisi ühtlust, peaks kindlustama soodsaid tingimusi wähemusrahwuste kooselamiseks riigiga. Meie suhted Nõuk. Wenemaaga ei ole muutunud. Need suhted tugenewad 1932. a. mittekallaletungipaktile, mis wõimaldab jookswate asjade korraldamist asjalikuse õhkkonnas. Suursaatkondade loomine Tokios ja Warsjawis tunnistab Poola-Jaapani suhete sõbralikkuset. Tuleb toonitada Poola kaswawat huvi Baltimere rannikul ja seda tähtsust, mida Poola annab koostöötamisele selle mere rannikul asetsewate riikidega. Doonau-basseinis meie püüame säilitada traditsioonilist sõprust ja arendada kontakte. Selle ruumi organiseerimisplaanidest on leidnud meie poolehoidu Prantsuse-Itaalia kawa põhimõtted, mis on pärit Prantsuse wälisministri Lavali Rooma külaskäigu ajast 1935. a. Meie suhetes Watikaniga on süwenemud wastastikune arusaamine.

Kokkuwõttes Beck konstateeris, et rahwuswahelise kriisi süwenemine ei ole mingil wiisil mõjutanud Poola poliitikat. Rahwuswahelise elu kriis — ütles Beck — seisab kõigepealt ühenduses Rahwasteliidaga. Genfis on olemas kaks tendentsi, mis käiwad üksteisele wastu. Kogemused on näidanud, et Rahwasteliidu põhikirja põhimõtete täielik teostamine käib Rahwasteliidul üle jõu. Samal ajal on märgata doktriinilisi kirgete terawnemist. Need kired püüawad Rahwasteliidule üha raskemaid ülesandeid peale suruda. Poola diplomaatia püüdis niisugustele ohtlikele lahkpüüetele wastu töötada. Sellega ei taheta aga mitte öelda, nagu olekfid püüded paremate lahenduste leidmiseks täiesti lootusetud. Wõimatu oli aga seisukord, kus ühe asutuse põhikirja, mis on mõeldud universaalsena, teostatakse ainult mõnede üksikute riikide poolt. Selles seisabki Rahwasteliidu kriisi peapõhjus. Seda kriisi on süwendanud mõnede esmajärguliste riikide lahkumine Rahwasteliidust. On wõimatu, et ainult mõned riigid kannawad Rahwasteliidu paktist tekkiwaid kohustusi, iseäranis neid, mille täitmist wõidaks nõuda automaatselt. Samuti ei tohi Rahwasteliit muutuda blookiks, mis oleks sihitud teiste blokkide wastu, nagu seda täie õigusega toonitas Inglise wälisminister Eden.

Minister Beck konstateeris, et teatawad rahwuswahelised ringkonnad püüawad wähendada Itaalia Rahwasteliidust lahkumise ja Saksa deklartsiooni tähtsust Rahwasteliidu asjus. Lewitati ka arwamist, et see on koguni kasulik Rahwasteliidule. Minister Beck waidles sellele arwamisele wastu. Samuti waidles ta selle wastu, et Rahwasteliitu püüitakse pidada instrumendiks, mis on sihitud totalitaarsete riikide wastu.

Lõpuks minister Beck seletas: Suhtudes positiiwselt sellistele algatustele, nagu mittewahelesegamise komitee, protesteerib Poola kategooriliselt selle wastu, et Rahwasteliidule püütakse mõne riikideühma poolt wäljaspool Rahwasteliitu tehtud otsuseid sisendada. Rahwasteliidu nõrgendamine peab tekitama walitsuses tunnet nende isikliku wastutuse kõwenemiset. Seepärast Poola jälgib elawa huwiga katseid läbirääkimiste alganiseks üksikute pealinnade wahel, olles weendumusel, et Poola ei osutu rahwuswahelise koostöö suhtes kunagi asetatuks niisuguste tingimuste ette, mis käiwad tema kõikumatute põhimõtete ja tema elulste huwide wastu.

Prantsuse riigipöörajate sõjawäeline organisatsioon

Saladuste avaldamise eest ähvardati surmaga

Pariis, 10. 1. (ETA) (Havas) Insener Deloncle, CSAR'i afääri peasüüdlane, seletas eeluurimisel, et üheks tähtsamaks falaorganisatsiooni kaastöölisels on olnud Maurice Bourlier. Wiimane seletas ülekuulamisel, et ta kuulus tuliristlaste organisatsiooni. Tuliristlaste laialisaatmisel on teda kutsutud osa wõtma wöitluses kommunistide wastu. Pärast pikemaid läbirääkimisi teda on wiidud ühe kolmanda isiku juure, kellele ta on annud püühaliku wande mitte awalbada CSAR'i saladusi. Saladuste awaldamise eest on ähwardatud surmaga. Pärast seda tseremooniat ta on pärinud üksikasju organisatsiooni kohta. Seejuures on selgunud, et on tegemist täiesti sõjawäelise organisatsiooniga. Kogu süsteem on rajanenud üksikrakkudel. N.-n. kerged rakud koosnesid kahekesast mehest, kelle kasutada oli ka üks kergekuulipilduja. N.-n. raskeb rakud koosnesid 12—13 mehest ühe raskekuulipildujaga. Kolm rakku moodustasid ühe üksuse, kolm üksust ühe pataljoni, kolm pataljoni ühe rügemendi, kolm rügementi ühe brigaadi ja kaks brigaadi ühe diwisi. Iga löögiüksuse eesotsas seisis juht, keda wõidi tunda ölakuist. Oma tegewuse kohta seletas Bourlier, et tema ülesandeks on olnud peamiselt autode ja weoriistade muretsemine. Ta on osa wõtnud ka brigaadijuhtide nõupidamistest. Bourlier' ülestunnistuste põhjal wõeti ette rida läbiotsimisi Pariisis ja aguleis. Arwatakse aga, et Bourlier' poolt nimetatud isikud on juba warem wangistatud politsei kätte langenud nimekirjade põhjal.

Pariis, 10. 1. (ETA) (Havas) Julgeolekupolitsei teatab, et tal on korda läinud arreteerida Clermont-Ferrand'is isiku, kes on 11. septembril Pariisis Etoile'i platsil toime pannud pommiatentaadi. Tegemist on keemiainseneri ja reserwohwitseri Pierre Locuty'ga, kes on 28 aastat wana. Ta on tunnistanud, et ta on CSAR-i organisatsiooni, nimelt insener Metenier'i, ülesandel isiklikult toimetanud lõhkeaineid Presbourg'i tänawale, et õhku lasta Prantsuse tööandjate ühingule kuuluwat hoonet.

Pariis, 11. 1. (ETA) (Havas) Pierre Locuty, kes teatawasti tunnistas end süüdi atentaadi korraldamises Etoile'i platsil, andis üksikasjaliji seletusi oma tegewusest CSAR-i organisatsioonis. Ta seletas nuu seas, et Metenier oli teda kutsunud 11. septembriks Pariisi, kus temale esitleti mitut tundmatut isikut. Nende hulgas oli ka Moreau de la Meuse, kes teatas, et kawatsetakse õhku lasta kaks hoonet. Metenier pakkis ühte kasti lõhkeained. Locuty ise reguleeris masinawärki, mis pidi tekitama plahwatuse Presbourg'i tänawal kell 22. Siis Locuty ja Macon sõitsid Metenier' autos neile määratud kohtadele.

Hitler sõidab Itaaliasse 9. mail

Suurejoonelised ettevalmistused Roomas

Berliin, 10. 1. (ETA) (Havas) Hästiinformeeritud allikast teatatakse, et Hitleri külaskäik Itaaliasse toimub tõenäoliselt 9. mail ja kestab terwe nädala. Hitler sõidab Itaaliasse Saksa riigi juhina ja walitsuse peana. Rahwussotsialistlikes ringkonnis ollakse praegu arwamisel, et Hitleri külaskäik paawstile on täiesti wäljaspool wõimalust.

Rooma, 10. 1. (ETA) (DNB) Itaalia pealinnas on juba käimas laiaulatuslikud ettewalmistustööd Hitleri wastuwõtmiseks tema wastukülaskäigul Itaalias. Nii on juba alustatud uue suurejoonelise waksali rajamisega senise wana jaama asemel linna lõunaosas. Ka jaamaesine plats, mis on 20.000 ruutmeetrit suur, ehitatakse ümber. Platsilt wiib uus 40 meetri laiune allee Via Triumphaliseni. Lehed toonitawad, et nende laiendustööde eesmärgiks on wõimaldada miljonitele itaallastele, kes sel puhul Rooma woolawad, awaldada oma poolehoidu sõbraliku rahwa juhile.

30.000 Itaalia põllutöölist Saksamaale

Berliin, 10. 1. (ETA) (Reuter) Saksamaa ja Itaalia wahel on sõlmitud kokkulepe Itaalia põllutööliste töölepingudamiseks Saksamaal. Arwatakse, et juba lähemal ajal tuuakse Saksamaale 30.000 itaallast-põllutöölist aitama Saksa talupoegi. Saksamaal annab end tunda põllutööliste puudus nelinaastaku suurte nõudmiste tagajärjel. Itaalia töölised rakendatakse tööle peamiselt kartulite ja suhkrupeetide kaswatamisel.

Vitebskis lasti maha vürstinna Demidova

Moskvas kadus Daani kommunist

Pariis, 10. 1. Prantsuse ajalehtede Mõskwa kirjasaatjad teatawad, et Witebskis on lastud maha würstinna Riina Demidowa ja punane lendur Scharow. Mõlemad tabati katsel waulltada lennukit, et sellel põgeneda Wenemaalt. Würstinnat süüdistatud ka selles, et ta tuli Wenemaale walepassiga salakuulamise otstarbel.

Ka teatatakse Moskwast Pariisi lehtedele, et on jäljetult kadunud Daani parlamendiliige, kommunist Peters ja Poola kino-reporter Romin.

Nekrassovi mälestamine Venemaal

Moskwa, 9. 1. (ETA) (Tass) Laupäeval Nõukogude Liidu rahwad märkisid kuulsa Wene luuletaja Nekrassowi surma 60. aastapäewa. Kogu maal korraldati kirjanduslikke õhtuid, kontserte ja näitusi, mis olid pühendatud Nekrassowile.

Ülewenemaaline täitew komitee otsustas Wolschie Soli alewi Jaroslawi oblastis, kus Nekrassow sündis, ümber nimetada Nekrassowi alewiks.

Õppige suusatama „Kalevi" suusaklubi

SUUSAKURSUSTEL.

Kursused algavad 13. ja 20. jaanuaril kl. 20 „Kalevi" ruumes, Gonsiori 4. Erigrupid daamidele ja härradele vilunud instruktorite juhatusel. Osavõtjate registreerimine igal äripäeval „Kalevi" büroos, kella 10—11 ja 18—19. Osavõtumaks Kr. 3.—.

Pühal maal tapeti Briti arheoloog

Jeruusalem, 10. 1. (ETA) (Reuter) Briti arheoloog Starkey tapeti täna maanteel Hebroni lähedal. Starkey oli kahe araablasest abilise saatel sõitmas Latshishist Jeruusalema, kui ta peatati relvastatud araablaste salga poolt. Teda kästi autost välja astuda ja sunniti siis edasi sammuma. Samal ajal tulistati teda seljatagant kaks korda. Tema saatjatele anti bandiitide poolt armu.

Rahvasteliidu pakti artikkel 16 muutmisele

Briti ja Prantsusmaa ütlevad ajutiselt üles teatavad majanduslikud ja rahanduslikud kohustused

Genf, 10. 1. (ETA) (DNB) Eelseisma Inglise-Prantsuse ühise deklaratsiooni kohta kuuldub Rahwasteliidu ringkonnist, et on kawatsusel ajutiselt üles ütelda teatawad majanduslikud ja rahanduslikud kohustused, mis sisaldawad art. 16. Seda sõnesti peetawat hädawajaliseks seepärast, et wältida suurema hulga ühepoolsete seletuste awaldamist, milles huwitatud neutraalsed riigid käsitlewad oma seisukohta uute sanktsioonide tarwitusele wõtmisel. Inglise-Prantsuse deklaratsioon pidawat olema ainult sissejuhatuseks selle küsimuse ühisele arutamisele. Kuuldub, et Rahwasteliidu pakti reformikomisjon tuleb kokku juba 21. jaanuaril.

Lumetormid Lätis

Riia, 11. 1. (ETA) Tugewa lumetormi tagajärjel on lakanud töötamast hulk autobuseliine prowintsis. 75 autobuseliinist on töötamas praegu waid 16. Kõik wiimaseil päewil Riiga saabuwad aurikud on täiesti jäätunud.

Teie väldite
külmetus- ja kurguhaigusi
kui tarvitate õigeaegselt
TRYPASOL tablette või
FLAVOSOL tablette.
Saadaval apteekidest.
A.S. Ephag'i farm. lab. Tallinn

ILMUS TRÜKIST V. Vihervälı, E. Gepesoo 2-köitelisest
INGLISE-EESTI JA EESTI-INGLISE SÕNARAAM
INGLISE-EESTI SÕNARAA
Häältamisjuhistega Rahvusvahelise Fone
tika Ühingu foneetilise süsteemi alusel
eesti- ning ingliskeelse grammatilise osag
Trükitud suures formaadis (135×200 mm) esmaklassilisel
TEOS SISALDAB LIGI 70.000 ÜKSIKUT SÕN
Soodustatud kiirteellimise hind (kuni 21.
Kr. 4.25. Kalingurköite kaaned Kr. 1.25, poolnahkköite kaaned
KIRJASTUS E. G. PIHLAKAS TALLINN, POSTKAST NR. 473. Posti jook
IES peaks rahuldama nõudlikumaidki tarvitajaid. Suurim soodustus ja hin
tegema IES'i kättesaadavaks kõigile inglise keele ja kultuuri harrastaja

Külm ja lumi olid süüdi Teruelil

Valitsusvastaste abiväed ei jõudnud õigel ajal k

Sevilla, 10. 1. (ETA) (Havas) Kindral Queipo de Llano seletas ringhäälingus, et Teruelı kaitsjad on alistunud vaenlasele seepärast, et valitsusvastaste abiväed ei jõudnud õigel ajal kohale. Geograafilised tingimused olid äärmiselt ebasoodsad. Kuigi valitsusvastastel õnnestus vallutada kõrgustikke, mis valitsevad linna üle, lahutas neid siiski Teruelist jõgi, mis on ülepääsmatu praegusel ajal. Külm ja lumi olid valitsusvastaste suuremaks vaenlasteks, ütles Queipo de Llano.

Saragossa, 10. 1. (ETA) (Havas) Kogu pühapäewase päewa jookful walitsuswäed püüdsid tagasi wõtta walitsuswastaste poolt wallutatud positsioone. Walitsuswägede rünnakud olid suunatud peamiselt La Cotale, kus Franco wäed on end tugewasti kindlustanud. La Cota walitseb Põhja-Teruelı üle ja samuti walitsuswägede tähtsamate ühendusteede üle. Walitsuswastaste staabi hindamist mööda on pühapäewal sooritatud wiiest üksteisele järgnenud rünnakust osa wõtnud enam kui 10.000 walitsuswäelast. Kõik rünnakud on tagasi lööud. Walitsuswägede kaotused olewat wäga suured. Ka Teruelist lõunapool Muela de Teruelı sektoris walitsuswäed püüdsid ägedate rünnakutega wallutada walitsuswastaste positsioone. Kõik rünnakud nurjusid aga suurtükiwäe tõketule tagajärjel. Walitsuswägedel ei ole seni õnnestunud haarata sõjategewuse juhtimist. Wahepeal on ilmastikuolud paranenud ja walitsuswastaste lennuwägi wõtab nüüd uuesti aktiiwselt osa sõjategewusest.

Ränk plahvatu

Sada inimest

London, 11. 1. (ETA) olnud eile suur plahwatuskatastr ma 100 inimest. Plahwatuses maja. Plahwatuse põhjus on

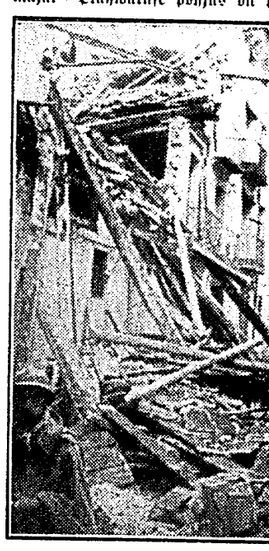

Pommidest purustat

Pressiball tõotab kujuneda huviküllaseks

Eesti Ajakirjanike Liidu iga-aastane pressiball toimub tänawu ballihooaja kulminatsioonina 22. jaan. algusega kell 9.30 õ. Mustapeade mugawais esinduslikes ruumes.

Lähenewa pressiballi sajaprotsendiliseks õnnestumiseks on olemas kõik eeldused. Ballikülaliste meeleolu kõrgkraadi eest kannab hoolt kaks tantsuorkestrit „Merry Pipers" ja „Red Hot Ramblers", kokteil- ja õllebaarid romantilise akordeonimuusikaga, loterii wäärtuslike wõitudega ja balli eeskawa tuntud kunstnike kaastegewusel. Pressiballi dekoratiiwse külje eest hoolitsemise on wõtnud enda usaldatawatesse kätesse dekoraator W. Haas.

Laudade ettetellimine pressiballile on awatud. Tellimisi wõtab wastu toimetaja K. Teder „Päewalehes" tel. 428-83, igal äripäewal kella 10—12. Ettetellimisel tuleb tasuda lauamaks 5 kr. Samas antakse wälja ka kutseid neile, kes aadressin mundel põhjustel kutset ei ole

Pressiballi loteriile on oma järgmised ettewõtted: Tartu t aparaadi „Eliit", Hiiu-Kärdla lise waiba, A. M. Luther te „Eesti Turbatööstus" 1000 k teater 10 priipääset ja 20 p alandusega, „Waba Maa" ja Kuressaare linnawalitsus 18 Eesti" kirjastus 30 kr. eest juurewool pressiballile näitab i

Pesemisvahend
LUMIV
on parim! Suur pakk 20 s

Marje Parikas 15 a. laval

Marje Parikas on jõudnud lavakunstnikuna juubelitähise juure: 15 a. lava!

Näitleja elus see on küllalt pikk ja märkimisväärt aeg. Sel puhul oleks huvitav kas või põgusa pilguga vaadelda näitleja isikut ja ühes temaga meenutada seda, kuidas temast sai näitleja ja mida ta kavatseb oma alal tulevikus.

„Viisteist aastat — see ei ole midagi," ütleb Marje Parikas usutlejale. „Mina leian, et 15 a. jooksul ei suudeta veel ära teha õieti midagi. Õige tööaeg on ees."

„Seda küll. Aga mulle tuleb meele, et teie kolleegid on pidanud oma 5 a. ja 10 a. aga on see vist esimene juubel."

„Jah, see on esimene."

„Kas see on teie tagasihoidlikkusest? Kuna iga juubeliõhtu on seotud kas või väikese ainelise hüvega, kuidas võisite siis lasta mööda juubeldamise võimalused?"

„Mul ei ole nendega lihtsalt vedanud. Teised pidasid oma 5 a. lavajuubeleid, ent kui minul hakkas viis aastat täis saama, siis parajasti tehti viieaastastele juubelitele lõpp. Samal kombel võeti nina alt ka 10 a. juubeli võimalus."

„Kuidas sattusite lavale? Kes teile ütles, et teil on näitleja talenti?"

„Ise leidsin ja uskusin, et olen näitleja, teised keegi seda ei uskunud, et kuidas niisugune vaikne tütarlaps... Tegin lapsena hoovil teiste lastega teatrit."

„Ja teie esimesed suhted „Estoniaga"?"

„Tahate ma jutustan, missugune oli minu esimene kokkupuude „Estoniaga". See oli siis, kui „Estonia" kontsertsaalis peeti esimene ball. Olin siis alles laps, kuid tahtsin väga näha, milliseid tualette seal kantakse. Kuidas pääseda ballile? Mida panna selga? Mulle oli kingitud punasekirju sitsikleit. See väga meeldis mulle. Selle kleidi panin selga ja hiilisin tagaukse kaudu kontsertsaali rõdule. Olin parajasti suuril silmil sealt alla vaatamas, kui kuulsin äkki karmi häält:

„Plika, mis sa vahid siin oma sitsikleidiga."

Mind aeti minema, ja nagu ma aru sain, mu sitsikleidi pärast. Ma nutsin haavununa ja pettununa, et mu kleit, mis oli mulle ometi nii ilus olnud, ei kõlba ballisaali."

„Kuidas meeldib teile nüüd

„Ega see kerge ole. Aga k malus alustada oma elu otsas kagi valiksin jälle sama tee. tes ma siiski ei sooviks, et ta

„Miks?"

„Ei tea. Sooviksin talle na

„Niisiis laval on raske. Tu ja ärevust?"

„Ikka tunnen. Esietendusel risema."

„Ma mõistan seda. Näitleja automaadiks. Näitleja looming ming nagu iga vaimusünnitus o

„Jah, pealegi seisab kogu saalis istuvad nüüd need arvus hel mõtelnud, et siis ehk mäng remini, kui arvustajaid ei olek sid arvustada alles kolmandat

„Kuidas meeldib teile teie

„„Figaro pulmad" on ju lõb tükk, milles on ka tantsu. Mi siis kõneldakse, et see sobivat

„Teie juubelietendus on ree

„Jah, reedel, 14. skp."

„Kuna teie ei ole seni juu lap siis publik reede õhtul kas lust teile oma poolehoidu avald

„Loodame!"

„Kui õhtust on ainelist t vatsete?"

„Tahan sõita välismaale. M saanud — oma alal tegema tä pima," vastab Marje Parikas.

Aruvälja Ann

pooldab perenaise nime

Käreda kiilmaga on mol niiid nõnna palju tegemist, et ma ei jaaß kudagi sulge kätte wõtta, aga kuna ajakirjanduses on tõstetud küsimusi, mis puudutawad ka maanaisi, siis ei taha ma mette jääda erapooletuss pealtwaatajass, waid ma ütle ka oma arwamised aawalikult ära.

Nagu tegi üks Naclapeanimeline mees ettepaneku, et praegusel positiiwsel ajal ei tarwitjess änam ütelda ärra, roua ega reili, waid mehi üüitagu isandass, naisi emandass ja reili olgu lihtsalt imbi.

Ma ei ole põhimõtteliselt selle wastu, et nende aunimede asjus muudatus tuless, sest wahepeal ongi asi läinud nõnna kaugele, et ma pea jiiba oma karjalikale ütlema reili, aga eelpool mainitud nimedega ma ka ei saa kõigiti rahule jääda. Sest sii tuless ikkagi wahet teha maa ja linna inimeste wahel. Näitess wõib linna maadamitele küll meeldida, kui neid akatasse roua asemel kutsuma emandass, mina aga sii talutares ei taha olla ei roua ega ka emand. Ma ole lihtne taluperenaine ja selle nimega ma ole ka rahul. Aruwälja perenaine kõlab palju ilusamini kui Aruwälja emand. Iggaüks teab kohe, kellega tal tegemist. Teisess olene arjund emandat kujutlmea wanema naisterahwana, kis istub kuski tugitoolis, willane sall kaela peal ja koob surkawarrast. Kudas siis äkki iga noorperenaine tahab olla emand?

Nõnnasama on lugu meestega. Ma mõtle, et meie Andresel täma aastate juures ei oless wist midagi isanda wastu, aga kui näitess meie Jaani, kis on praegu peigmees ja akkab warsti nooress naisemehess, keegi üüiass isandass, siis saab seesinane inimene kindlasti ühe lähmaka Jaani käest wastu silmi. Nõnna et nooremateel meestel ja naistel peass olema mõni muu austamisnimi. Mihkest nime sii aga tarwitada? Ütle noormeestele noorisand, siis akatasse kohe lõõpites ütlema noorsant.

Mis puutub imbisse, siis on see küll ilus naisterahwa nimi, aga ega seda küll saa wõtta tarwitusele reili asemel. See tooss suurt segadust, sest kuidas saab näitess nõnnamoodi öelda: Lugupeetud imbi Alma Aruwäli. Iggaüks jääss arwamisele, et imbi on üks eesnimesid, sest paljudel inimestel on ju mitu ristinime. Wõiss parem olla reili asemel neiu ja ühna noor tüdrik olgu näitsik, nagu seda müüdki jiiba üütasse ja kirjutatasse. Piiga kõlab ju ka wäga kenasti, aga me oleme seda nimetust kuuldes arjund mõtlema arilikult wanatüdrikuid, siis ei taha see tiitel wist noorematele ästi meeldida.

Ma ei tea kudas linna kesletargad selle rouade, ärrade ja reilide küsimuse lahendawad, aga mina, nagu jiiba eelpool ütlesi, ole rahul perenasse nimega. Kogu eluaeg ole ma tööd rappind, mis emand wõi roua ma ole. Mol on päris piinlik kui linnas käies mõni poesaks üüab mind rouass. Ma tea küll, et oma wara ja wurhwi poolest anna roua mõõdu igate kanti wälja, aga talupoja inimesel ei maksa edwistada.

Meie perenaiste seltsis kus ma sehukesi mõtteid aawaldasi, waieldi mulle wastu ja öeldi, et wabariigis on kõik kodanikud ühesarnased ja iggaüks on omaette ärra wõi roua, aga ma ei saa siiski sellega ästi rahul olla, sest wäike wahe peass sii ikkagi olema. Kui ma linnaturul oma reelt kaupa müüi, siis ei ja ma ometi iga siidiwenda, kis kerjab mo kääst suutäit leiba, üüda ärrass. Taas ei kõlba Aruwälja perenaisel ütelda oma teenijale, et: „Reili Aliide, olge nõnna lahked ja minge liipske lehmad ära!" Sehukesed kombed kilakohas ei kõlba. Ja linnaski peass sellel ärratamisel ja rouatamisel oma piirid olema.

Ma pea oma kirja seekord lõpetama, sest aeg on saata Sass waadiga jõest wett tooma. Kange külma tõttu jäi meie kaew weest kuiwass ja seepärast on müüd loomade toimendamisega palju rohkem tegemist. Eile tõi Andres koju korwitäie märsket kala. Kalad olid tulnd jões weewõtmise augus wee pinnale ingama ja wanamees tõmmas need kartuli korwiga wälja.

Ann Aruwäli.

„...niipea kui olete abiellunud printsess Sametkäpaga!"

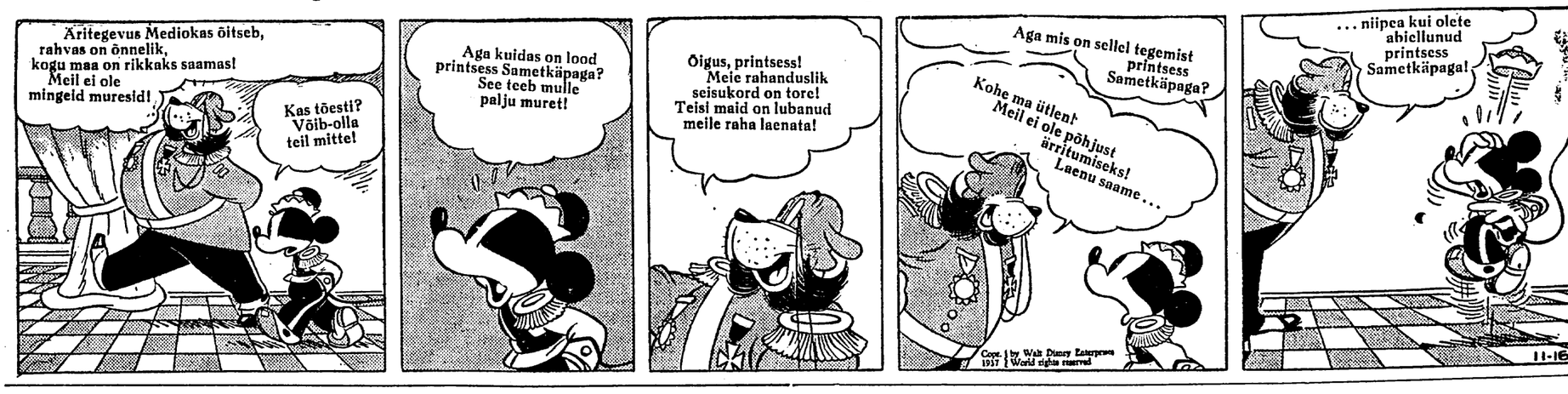

Noorte spordiliikumise edusammud

SKN-is registreeritud 8000 noort.— Aasta jooksul anti välja 3000 spordimärki ja 1238 ujumismärki. — Talispordipäevadel katkestatakse koolitöö kaheks päevaks

Noorsoo spordiliikumise üleriiklik keskus — Spordi Keskliidu Noored — rakendas l. a. kogu oma tegevuse pideva ja sihikindla koostöö leidmiseks koolidega ja ülemaaliste noorsoo-organisatsioonidega. Haridusministeeriumi noorsoo-osakonna poolt on SKN tegevus edaspidiseks lähemalt piiritletud — tema ülesandeks on spordi ja kehakasvatuse liikumist noorsoos juhtida ja reguleerida üleriiklikus ulatuses noorte võistlusmääruste, õppemeetodite, üleriiklike hoogürituste, brošüüride, noorsoo spordikäsiraamatute ja noorsoo spordijuhtide ettevalmistamise kaudu.

Kõik noorsoo-juhid peaksid jõudma äratundmisele üldise noorsoo spordiliikumist reguleeriva keskuse tähtsusest ja vajadusest oma organisatsioonile ning seoses sellega juhtima tähelepanu väikese moraalse kohustuse täitmisele, nimelt keskusele kaasatöötamiseks registreerimine, aruannete esitamine jne. Peaks mõistetama, et see registreerimine ei too sugugi SKN-ile kaasa mingisuguseid peremeheõigusi temas registreeritud organisatsioonis. Vajaline on see aga näpunäidete ja abistava käe õigeaegse juhtimisega õigesse paika ning kohapealsetest olukordadest pildi andmiseks.

SKN-iga koostöötamiseks on seni ametlikult avaldanud soovi 160 noorsoo-organisatsiooni ja rühmitust 8000 noorega. SKN oma tegevuse ja ürituste läbiviimisel pole arvestanud aga sugugi üksi nende registreeritud rühmitustega, vaid on pakkunud oma abistavat kätt kõikjal, kus on leidunud sportivaid noori. SKN ellukutsumine on annud üldiselt tunduva tõuke noorsoo spordiliikumise laienemiseks. Kuigi arvud pole täiesti kindlad, arvestab SKN juht G. Kalkun siiski juba praegu umbes 16.000 sportivat noort.

Läinud aastal SKN organiseeris oma suurima hoogürituse üleriikliku poiste spordimärgi nädala 23.—30. maini, mille tulemusena 3000 poissi sooritas spordimärgi katse. 1. järgu märke saavutati 490, 2. järgu — 1245 ja 3. järgu — 1265. Märgikatseid sooritanud poiste arvult on esikohal Tartu ühes maakonnaga — 610 spordimärki. Teisel kohal on Tallinn ühes Harjumaaga — 607 märki ja kolmandal kohal Virumaa — 361 märki. Eesti Punase Risti ujumismärgi katseid on sooritanud 1238 noort.

Noorte spordijuhtide väljaõppe alal on korraldatud 8 kursust, kust läbi käis 459 noortejuhti (nende hulgas 171 õpetajat). Suurima arvu kursuslasi andis Tartu ühes maakonnaga — 124, Virumaa — 84, Viljandi — 49 jne.

Ülevaate noorte spordliiikumise üle mõõdunud aastal maakondlike kokkuvõtetena annavad ringkonnanõunike aruanded.

Tallinnas on korraldatud mitmesuguste noorsoo-organisatsioonide ja koolide poolt 52 noorte üritust igasuguste kursuste ja võistluste näol, millest on käinud läbi kogusummas 4401 noort. Suurimate ja arvukamate ürituste läbiviijaiks Tallinna ringkonnas oli TKSÜ ja Kadrioru noortepark. Üldiselt võib arv ja tegevuse ulatus osutuda veel suuremaks, kuna kõik üritused ei ole mitte registreeritud.

Tartu linnas kujunes suuremaks sündmuseks noorte spordinädal, kust võttis osa 60 käsipallimeeskonda, 200 kergejõustiklast aj 50 ujujat. Koolinoorte murdmaajooks toimus 250 osavõtjaga. Tartumaal korraldati mitmesuguseid noorte spordiüritusi 63. Pärnus korraldati 24 kergejõustiku-võistlust, 10 ujumis-, 30 jalgpalli- ja 4 suusamärgi-võistlust, poiste treeningõhtuid ja ujumiskursusi. Läbikäinute üldarv on umbkaudselt 3700. Petseris peetud võistluste ja kursuste arv tõuseb 96-le ühes 1203 osavõtjaga. Võrus korraldatud uisuteed Tamula järvel kasutasid iga päev umbes 30—49 noort. Kergejõustiku- ja murdmaavõistlusi on korraldatud 5188 osavõtjaga, ujumiskursusi 1—40 osavõtjaga. Paides kergejõustiku- ja ujumisvõistlusi on korraldatud 5, 127 osavõtjaga ja kursusi olnud 4 134 osavõtjaga.

Viljandis on peetud võistlusi mitmesugustel spordialadel 44. Läbikäinute arv on 1050. Kursusi on peetud ujumises, kergejõustikus, jalgpallis, maadluses ja poksis, kogusummas 1564 osavõtjaga. Haapsalus on peetud 6 võistlust 247 osavõtjaga ja Läänemaal 5 võistlust 67 osavõtjaga. Narva-Rakvere ringkonnas on mitmesugustest võistlustest võtnud osa 508 noort. Kursustest on läbi käinud 456. Valgas on korraldatud mitmesuguseid võistlusi, treeningtunde ja kursusi. Läbikäinute arv osutus 803. Saare ringkonnas on 52-st spordiüritusest võtnud osa 779.

Ringkondade aruannetest võetud andmete järele on sportlikust tegevusest möödunud hooajal läbi käinud üle 19.000 mitmesugusesse organisatsiooni kuuluva noore. Arvestades üksiku noore osavõttu mitmekordselt ja mitmesugustel spordialadel, osutub sportivate noorte isikulise koosseisu koguarv vähemaks. Kuna aga kõik ringkonnad pole suutnud esitada andmeid täies ulatuses ja pealegi pole suutnud lühikese aja tõttu leida ulatuslikumat koostööd kõigi noorsoo-organisatsioonidega, tuleb arvata- et noorte sportlik tegevus läinud aastal on olnud esitanud andmetest palju laiaulatuslikum ja üritusterikkam.

Lähema suurema üritusena on märkida Rakveres 2.—6. veebruarini SKN poolt noorte spordijuhtidele korraldatavat talikursust, mille kavas on suusatamine, võimlemine ja teoreetilisi aineid. Rakvere kursus korraldatakse Tallinna, Harju, Lääne, Viru ja Järva ringkondadele, kuna ülejäänud ringkondadele peetakse samasugune kursus Valgas.

Haridusministeeriumi ringkirja kohaselt peetakse üleriiklikus ulatuses kahe päeva jooksul noorte talispordipäevad, millest võtavad osa koolid ja organisatsioonid oma spordinoorte kaudu. Sel puhul on lubatud koolitöö katkestada kaheks päevaks.

Weel raudteede walitsemise ümberkorraldamisest

Mõned väited, mis ei pea paika

Kuna raudteewalitsuse, kui riigiasutuse, ümberkorraldamine eripõhikirja alla wiimisega on rahwamajandusposiitiliselt küllalt suure ulatusega samm, siis tahaksin mõnesõnaliselt peatuda 23. detf. 1937. a. „Päewalehes" ilmunud „A. P." kirjutuse — „Raudteewalitsuse ümberkorraldamisest" — juures.

Ühinen täielikult A. P. arwamusega, et raudteed, kui kaubanduslikku ettewõtet, tuleb juhtida rohkem majanduslikel põhimõtteil. Aga nõuded, eriti suurenew liiklusabinõude wõistlus, on raudtee rahwamajanduslikku, kultuurse ja riigikaitselise tähtsuse õrwal tõstnud ehile ka raudtee kui suure transportettewõte ülesande, millise sooritamiseks tuleb raudteed juhtida osalisel ka äärilisil põhimõtteil. Seni on meil, wist pärandina weneaegsest mõtlemiswiisist, arwatud, et raudteele on waja ainult õrgema tehnilise haridusega juhte, kuid lähtudes põhimõttest, et raudteed tuleb juhtida rohkem majanduslikult — tuleks edaspidi wastawalt arwestada ka raudtee juhtiwate jõudude määramisel. Raudtee wajab mitte ainult tehnilise haridusega jõude, raudtee wajab ka majandusteadlasi.

Kuid ma ei saa leppida A. P. artikli alustega ja nimelt: A. P. omas kirjutuses, nimetades raudtee „paindumatuks", wõtab aluseks enne 1. jaan. k. a. ofitsielt raudteel kehtinud weneaegset normistikku, kuid jätab kahe filma wahele asjaolu, et 1. jaan. k. a. hakkas kehtima „Raudtee walitsemise seadus" (RT 80 — 37) (nim. seadus anti riigihoidja poolt dekreediga 24. sept. 1937. a. A. P. kirjutus ilmus aga 23. detf. 1937. a.), milline õrwaldas senise osalise paindumatuse (kaotasid makswuse seni raudteel ofitsielt kehtinud weneaegsed normid) ning loi raudtee walitsemises lihtfama ja wahama korra, määrates ühtlasi raudteele tegewuskapitaliks 4.000.000 kr., millist summat wõib tarbekorral suurendada. Eelpoolnimetatud seadus olewat teedeministeeriumi asjatundjate arwates (waata Eesti raudtee nr. 5; seda peaks tagama ka põhjalik ja mitu aastat wäldanud wäljatöötamine) üks paremaid, kaotawat raudtee n.-n. „paindumatuse" ja loowat kindlad alused riigiraudteede tegewuse juhtimiseks tõuku suunas.

Arwestades eelpoolnimetatud asjatundjate arwamusega jõuab järeldusele, et 1. jaan. k. a. „Raudteede walitsemise seaduse" kehtima hakkamisega on loodud soodsad wõimalused riigiraudteede wäljaarendamiseks majanõuetele wastawaks suunas. Seega oleks siis rahuldawalt lahendatud üks raudtee ülesandeid — olla suurim transportettewõte riigis ning juhtida teda äärilises elus wajalise paindumusega. ühtlasi arwestades raudtee rahwamajanduslikku, kultuurset ja riigikaitselist tähtsust, on raudtee jätetud kõige tihedamatesse sidemetesse riigiaparaadiga.

Edasi paistab A. P. kirjutusest, nagu poleks raudtee oma „paindumatuse" tõttu suutnud midagi teha ajaga kaasas sammumiseks. Waadates aga raudtee tegewuse ülewaateid, näeme, et on ehitatud riba uusi, moodsaid jaamahooneid, uuendatud tunduwalt roobasteed, pandud kõiku mootorwaguneid, suurendatud rongide liikumiskiirust, reisijate tariifide mitmesuguste hinnaalanduste abil püütud raudteed teha kättesaadawaks laialdasematele hulkadele, kaubawool korraldatud kaupade kodunt ja kojuwedu, loodud raudteest kaugel asetsewais maakohis kaupade saamise ja saatmise wõimlused kohalike postkontorite — raudtee kaubapunktide kaudu; on pandud rõhku raudteeametnike kaadri wäljakujundamisele jne. Kõik need tulemused näitawad, et raudtee ajakohastamiseks on küllaltki suur töö ära tehtud.

Ei saa ühtkohal eitada, et A. P. poolt näitena toodud wälisriiges walitseks farnane „paindwu" kord, kuid A. P. on nimetamata jätnud majanduslikud tulemused neil raudteedel. Samuti jätab ta nimetamata, et osa riike on muutmas senist suunda — nii muutis Saksa alles hiljuti raudteewalitsuse riigiasutuseks, sama suund on praegu ka Prantsusmaal. Poolas ja Austrias on aga erilised põhjused raudteede walitsemiseks riigiettewõttena, kuna neil sel teel wõimaldus kergemini hakkida wälislaenu. Pealegi on Poola teedeministeeriumis suur ametkond, kes juhib raudteed.

Miks karbab A. P. riigikontrolli raudteel, jääb arusaamatuks. Kui esitada riigikontrollile põhjendatud ja kaalutud ettepanekud, kui teostada asjaajamist eeskirjade kohaselt, siis ei peaks ka karta olema, et riigikontroll takistaks tegewust, ja pole seda wist ka millalgi asjatult teostatud. A. P. pole wist ka tutwunud nõue riigi seadusega (RT 103 — 37), kus jätetakse ka wõtete kohta kontroll täiel määral maksma.

Haugete andmisel ja warade soetamisel pole asutuses erilisi raskusi. On loomulik, et ig tegutseb sellesarnase küsimusega, kogub enne kui annab tellimuse. Samuti teeb seda raudtedes aga põhjalikult küsimust, et tagada korrali ja head materjali.

Kuna aga kordumalt on üles tõstetud rai põhikirja küsimus ja seejuures märgitakse, et ic kord olewat paindumatud, mille alusel aga te asutused töötawad korralikult, siis kas ei ol siiski midagi muud peale riigi majanduse hum wiimati et peitu wiga asutuse juhtimises?

Influentsa

Influentsa wõi gripp on külgehakkaw mille jünnitajaks on inimese organismi sattu seal siginew influentsabatsill.

Külgehakkamine jünnib peasjalikult sellel batsillid inimese hingamisteedele, nagu nina kurk ja hingetorud satuwad ja sealt laiali la kogu organismi haigestawad. Batsillide pidawus wäljaspool organismi on nõrk ja häwiwad ruttu, mispärast tuleb arwata, et otseselt ühelt inimeselt teisele kandub. S nib esiteks nõnda-nimetatud piisk-infektsioon kui haige poolt köhimise, aewastuse wõi ekn kimise juures wäljaheidetud nina, kurgu ja hi torude infitseeritud sekreedi osad teise inimese hi teedele satuwad. Wõimalik on ka käte ja suguste tarbeasjade läbi infektsiooni edasiand

Influentsa taud on oma ilme poolest mitmesugune, ta wõib kergema ja ägedama olla. Suuremate taudide ajal wõib 50—75% elanikest haigeks jääda.

Pärast haigusidude organismi sattumist lõ gus umbes ühe kuni kolme päewa jooksul Haiguse tähtsaimad tundemärgid on: üldine ra peawalu, rammetus ja walu ristluudes, liikm musklites. Peagu esimesest päewast alates o ja köha. Palawik tõuseb keskmiselt 38—40 isu on kadunud. Palawik kestab 3—7 päew dasti ka kauem ja kaob ruttu wõi pikald Raskemaks muutub haiguspilt, kui mõnesugune katsioon, s. t. kõrwal- wõi järelhaigus juure

Erilist arstimisabindu influentsa wastu

Tähtsaimaks nõudeks on, et haiged ka k juhtumeil rahulikult koju ja wõimalikult peaksid jääma. Raskemail juhtumeil ja komplik puhul tuleb wiibimata arsti poole pöörduda.

Haiguse äraholdmiseks on tingimata tarr

1) hoiduda kokku puutumast haigetega ja kahtlastega;

2) köhimisel ja aewastamisel hoida tasku ees, sest see takistab süljepiiskade laialilaotam

3) ettewaatust ümberkäimisel haigetega ja idudega kokkupuutumisel olnud asjadega — puhastades ja pestes käsi sooja wega ja

4) ära jätta reisid, kui nad mitte tu tarwilikud ei ole, ja hoida end eemale kogunemistest;

5) pidada puhtust isiklikult ja oma ümbru ning hoolitseda õhupuhastuse ja wärskend ruumides;

6) hoolitseda korraliku toitmise ja sooja eest;

7) hoida wäsimuse, külmetamise ja alkoh witamise eest;

8) wähemalt 2—3 korda päewas loputa ja kurku 2%-lise wesinik-ülihapendiga wõi boorhappe-lahuga.

9) wähemalt kord päewas hernesuurune boorwaseliini mõlemasse ninaõõrmesse panna wäljaspoolt kergelt masseerida, kuni salw ä

10) raskemail haigusjuhtumeil, kui wõi ole haiget kodus küllaldaselt eraldada, tuleb t tada haigemajasse. Haige pesu, niisama ka ri süljega kokkupuutumisel olnud asjad tuleb seerida ametliku arsti nõucte kohaselt.

Festimaa kuningas

Mihkel Altsama ajalooline jutustus

37

Mai ohkas kergendatult.

„Osa külalisi oli juba öösel ära sõitnud; viimased lahkusid täna lõunal."

„Kas seotud silmaga ka läks minema?" küsis Mai.

„Toomas oli teist veel õhtu eel näinud. Vist parandab oma sinist silma, enne kui julgeb linna tagasi minna... Paras niisugusele!" Mait naeris. „Saame näha, kes meist enne wäsib, kas tema wõi vandevennad? Kolmat korda ta meie käest enam ei pääse!"

Põua talu kohal hõljus öörahu ja rahvas puhkas päevatööst...

Mai aeles asemel uneta.

„Sa ei pääse mu eest kuhugi!" sosistati aidalakas.

Mai virgus ja jäi kuulatama. Värsked heinad sahisesid. Keegi võõras oli aida peal.

„Kes seal on?" küsis Mai ja püüdis näha läbi pimeduse.

„Sa ei pääse mu eest kuhugi!" kuuldus sosin uuesti. See oli juba ähvardav, kättemaksu kuulutav.

„Sa pead minu omaks saama!"

Mai püüdis asemelt tõusta. Mingi raske ese wõi olevus rõhus teda. Sosin tuli järjest lähemale. Juba nägi Mai läbi ööpimeduse võõra nägu — see oli sama võõras mees mõisast, kellega ta eelmisel õhtul aasal oli heidelnud.

„Sinu abimehi pole lähedal, olen nad kõik maha lasknud... Nüüd on järg sinu käes... Omandan sind enne ja siis tapan..."

Mai oli ehmatusest kui halvatud. Ta liikmed ei kuulnud sõna. See tuli nii äkki ja une pealt, et ta ei suutnud isegi appi karjuda, nagu tegi seda eelmisel õhtul. Ja pussi pole ka enesekaitseks!

„Ilus preili saab ilusa mehe, ilusama kui külapoisid..."

Mai pöörles asemel. Juba tundis ta, kuidas keegi rebib vaipa ta pealt. Veel kuulis ta nagu kaugelt, kaugelt, kuidas aidaredel nagises.

Viimse jõupingutusega suutis ta ümiseda: appi... appi!..

„Mai, mis sul viga on?" kostis nagu piksekärgatusega. Raske surve haihtus ja Mai tõusis asemel istukile.

Ta vaatas hämmastusega enese ümber — mõisa noorhärrat polnud kusagil ja see, kes seisis aidaredelil püsti — oli Kõlli Toomas! See oli õudne unenägu, viimase sündmuse vapustav tagajärg. Taevale tänu, et see oli vaid unenägu!

„Mis sul viga on? Hüüdsid mitu korda appi?" küsis Toomas ja seisis endiselt redeli otsas.

„Nägin hirmsat und," suutis Mai vastata.

„Kas jälle kippus see linnakaabakas sulle kallale?"

„Jah," vastas Mai ja ta tundis häbi.

„Hirmus, kuidas sa kannatama pead, vaene tüdruk!"

Mai vaikis ja püüdis pääseda luupainajaliku unenäo mõju alt. Veel ei saanud ta aru, kas see on kõik ikka juba ilmsi, wõi kestis unenägu veel edasi, kuigi pöördega paremusele.

„Kus Mait on?" küsis Toomas.

„Kuuri peal vanas kohas, — kas teda seal ei olnud?"

„Ta asetki polnud seal," vastas Toomas ja istus nüüd aida laele.

„Imelik, kuhu ta's läks!" imestas Mai. Olnuks ase puutumata, siis võinuks arvata, et ta veel hilja õhtul külasse on läinud, aga kõige asemega?

„Mine alla, ma tulen ja aitan otsida."

Toomas laskus redelilt alla. Mai viskas jaki ja suurräti ümber ja libises mööda redelit alla.

Esmajoones mindi kuuri. Mai ronis redelit mööda kuuri peale ja hüüdis Maitu. Keegi ei vastanud. Ta kobas käsikaudu edasi. Tallatud heinad näitasid, kus oli olnud Maidu ase. Imelik, miks Mait oli vahetanud oma magamisaset? Ilmad polnud veel sügisesed, et Mait oleks kartnud külma ja läinud tuppa magama.

„Oota siin, ma lähen tuppa vaatama," ütles Mai ja jättis Tooma õue ootama.

„Maidu säng oli toas tühi... Mina küll ei saa aru, kuhu ta on läinud!" imestas Mai tagasi tulles.

Otsiti läbi laudapealne, ka seal polnud meest.

„Oota, katsun teda leida teisel viisil."

Toomas pistis sõrmed suhu ja vilistas pikalt ning siis lühikeste vaheaegadega. Veel paar korda ja siis kuuldus sama vilet teispoolt marjapõõsaste.

Nüüd tundis ka Mai oma poisi vilest ära.

„Kuuled, kuhu ta on läinud," ütles Toomas, „mis teil sealpool on?"

„Vasikakoppel ja raagjas," vastas Mai. „Egas ta vasikate poole läinud magama?"

„Eks me kuuleme, läheme nüüd kahekesi sinna, muidu tuleb Krants ja hakkab lärmama, ajab vanadki maast üles."

Mait, mis Mait — ajanud vasikad lagedale ja teinud enesele õlgedest puhta aseme raagjasse!

„Mis sa siin teed?"

VASTUHAKKAJAD TEOSULASED SOLDATIKS!

Talupoegade rahutu meeleolu sai teatavaks kõige enne mõisades ja valmistas mõisnikele palju peavalu. See, mida teosulased harutasid isekeskis, ei jäänud saladuse katte alla, vaid liikus pikapeale ka mõisahärra ette; eeskätt kubjaste ja valitseja kaudu.

Parun Tiesenhausen oli täna halvas tujus. Ta käis mõisakontoris edas-tagasi. Zeibig oli teatanud Roosna meeste vastuhakkamisest ja lisandanud, et see võib leida järeletegemist ka Harjumaa mõisades.

„Kuidas on lugu Aruvallas ja Kirimäel?" Tiesenhausen. Nimetatud mõisad kuulusid te

Zeibig kehitas õlgu:

„Praegu käib töö rahulikult, aga olen t pannud, et teosulased sosistavad mu selja tag on tihti ninapidi koos."

„Mis nad sosistavad?" päris Tiesenhausen.

„Kupjalt kuulsin, et sulased ootavad teopäe lühendamist ja nõuavad samasugust seadust Liivimaal."

„Mis see talupoegade kari teab ka seadus sõnas Tiesenhausen halvustavalt.

„Kardan, et nad teavad sellest rohkem ku vaja oleks."

„Annad peremeestele teada, et tuleval nä algavad rukkirehed. Rehed peksame nüüd õ pärast päevatööd. Ma tahan näha, kes julgeb vastu hakata!"

„Kuulen, härra Tiesenhausen," vastas Z Väljumise asemel astus aga paar sammu härra

„Mis sul veel ütelda on?"

„Kardan, et see annab tõuke rahutuste puhl seks, meil käib juba kihutustöö..."

„Mis sa räägid! Kes meil julgeb seda t

„Avalikult pole veel üles kihutatud, aga mul mõned teosulased oma käitumisega silma hak Nad ajavad ratsa ümberkaudu külades, — mis seal muud teevad, kui ässitavad teisi üles."

Tiesenhauseni nägu tõmbus kipra. Ta se Zeibigi ees ja küsis:

„Kes niisugused ninatargad on?"

„Kõlli Toomas on üks esimesi. Siis olen ganud ta kaaslastena Põua Maitu, Pauna Joo Kolu Tõnu ja..."

„Vene soldatiks anda!... Kõik nad anda soldatiks... Juba täna öösel lähed ja võtad kinni... Tahan selle umbrohu juurteni välja kuda!" karjus vihane mõisnik.

„Tänavu nõutakse Uuemõisast kroonusse kaht meest," julges Zeibig tähendada.

(Järgneb

Loodi rahwarinde üleriiklik keskus

Rahvarinde lähemad ja kaugemad ülesanded. – Millal tulevad valimised?

Rahwarinde nime all tekkinud korraldus, organisatsioon, mis on moodustatud uue põhiseaduse ellurakendamiseks, on oma ehituslikus konstruktsioonis loodud alt üles. Kõigepealt tekkisid rahwarinde algrakukesed, rahwarinde juhatused waldades. Sealt ülespoole ehitades on niiid wiimaks jõutud wälja üleriikliku keskuse loomiseni. Selleks olid esmaspäewa, 10. jaanuari, õhtupoolikul Tallinnas Seltskondlikus Majas kokku tulnud meie seltskonna üldtuntud juhtiwad isikud, nende hulgas maakondades juba loodud rahwarinde keskuste esindajad. Sei nõupidamisel walitigi üleriiklik rahwarinde keskjuhatus.

Koos olid K. Eenpalu, A. Tupits, J. Ulnots (Isamaaliit), E. Kigaste, O. Piirsalu (Isamaaliit), A. Jürima (Põllutöökoda ja majandusorganisatsioonid), A. Köhwer (Rahwarinde Wõrumaa keskus), K. Pajos (Wõrumaa keskus), pr. A. Jeets (Naiskodukaitse), M. Tang (Petserimaa keskus), J. Lust (Rahwarinde Narwa keskus), H. Otsiawel (Saaremaa keskus), H. Lauri (Tartumaa keskus), M. Hansen (Wiljandimaa keskus), P. Männik (Eesti Maaomawalitsuste Liit), A. Oidermaa, J. Woiman (Töölisühingute Keskliit), A. Kask (ühistegewusliit), R. Waharo (Tuletõrje), A. Kasterpalu (Rahwarinde Läänemaa keskus), J. Põdra (ETK), J. Tõrmaküla (Põllutöökoda), H. Kukke, G. Ney (RMKü), L. Käbin (Maanaiste Keskselts), J. Steinmann (Naisliit), A. Naeres (Käsitöökoda), A. Uesson (Linnadeliit), A. Lübek (Arstide koda), Linda Eenpalu (Kodumajanduskoda), H. Simm (Kaupmeeste Keskühing), R. Jürisson (Rohutoadlaste koda), K. Särgawa (EMK), Joakim Puhk (Kaubandus-tööstuskoda), M. Melts (Tuletõrje), E. Murdmaa (Spetsjate koda), J. Kaarlimäe (Rahwarinde Järwamaa keskus) ja J. Markfoo (Pärnumaa keskus), kokku 38 isikut.

Koosoleku juhatajaks waliti A. Jürima, sekretäriks O. Piirsalu. A. Jürima tähendas sissejuhatuseks, et nõupidamisest osawõtjad ei ole siin koos mitte uende asutuste esindajatena, kuhu nad kuuluwad, waid kui meie awaliku eul üldisest tuntud inimesed. Edasi andis koosoleku juhataja ülewaate rahwarinde moodustamisest üleriiklikus ulatuses, kuhu kuuluwad esindajad meie rahwa kõikidest tihtidest ja koondistest.

Rahwarinde lähemateks ülesanneteks on nue põhiseaduse tutwustamine meie rahwa kõigile ringidele ja teiseks kaasa aitamine walimiste läbiwiimiseks. Rahwarinne esines juba esimesel jaanuaril nue põhiseaduse jõustaastumise tähistamisega. Põhiseaduse tutwustamise töö jatkub ka edaspidi. Nüüd tuleb pentähelepanu ja kogu energia pöörata sellele, kuidas tulewastel walimistel läbi wiin foowitawad kandidaadid. Kui meil õnnestub tulewaste rahwasindusse saata inimesi, kes oma südametunnistuse ja kindlate tõekspidamiste kohaselt peawad nut põhiseadust kaitsma, siis on wiimane suur ülesanne täidetud ja meie kõige tähtsam riiklik reform lõpule wiidud. Siis wõime jälle üle minna pärisselt normaalsele elule ja arengukäigule.

Prof. J. Ulnots oma sõnawõtus märkis, kuidas üksi rahwas praegustes heitlustes ei saa muidu kõwa ja sitke olla, kui ta ei ole üksemiselt seotud.

Peaministri asetäitja K. Eenpalu tegi mõned selgitawad märkused. Nüüd küsitakse kõikjal, millal on oodata walimisi. Walimiste kuulutamine oleneb

walimisi. Walimiste kuulutamine oleneb riigihoidjast. Seni ei ole riigihoidja ega tema lähema kaastöölised weel õnelnend eelseisvate walimiste tähtaegadest. Küünus on lahtine ja wäga arusaadawatel põhjustel. Riigiwolikogu walimiste wäljakuulutamise wiimaseks tähtajaks wõiks olla märtsi esimene pool. Et aga seni walimiste tähtpäewade suhtes weel ei ole seisukohta wõetud, siis seepärast, et walitsusel praegu weel on rohkesti tööd tehtud tarwilike seaduste wälatöötamiseks ja wastuwõimisteks.

Walimiste peakomitee kokkutulek ei tähenda iseenesest,

et sellele eiseisehe järgneks eelseiswate walimiste tähtaja kuulutamine. Uute walimiste õiguslikud aluse on teatawasti erinewad meie endistest walimistest. Walitjalt nõutakse niiid ka teatud elamistingusi, kindlaajalist asumist tema walimispiirkonnas. Walimisseaduses ei ole aga ette nähtud, millisest aajast esimestel walimistel lugeda walimispiirkonnas asumise üheaastast tähtaega. Selle ja teiste selliste küsimuste selgitamiseks oli walalit walimiste peakomitee kokkutulek. Teisi kompetentsemat asutust ei saa nende lahendajaks olla.

Edasi käsitas minister K. Eenpalu rahwarinde kui organisatsiooni juriidilist alust ja iseloomu ja rahwarinde ülesandeid. Wäljaspool parteisid jeistes rahwarinne annutab kogu oma jõu rahwa siidametunnistusest.

Walimistega ei ole weel rahwarinde ülesanded läbi.

Tuleb kogu aeg organiseerida seljatagust, kuni rahwas on leidnud wõimalusi teissugusesks organiseerimiseks. Seda seljatagust tuleb hoida kogu sel perioodil, millal toimub põhiseaduse ellurakendamine.

Rahwuskogu tööde lõpetamise järele tekkisid wahepeal lootused parteilike organisatsioonide sünniks. Need olid enneaegsed. Tundub, et parteiliku süsteemi tekkimise korral meie oleksime põhiseaduse ellurakendamisel sattunud õnnetuste-radadele. Peame ära hoidma, et meie esimesel parlamendil

ei tekiks wastoln riigihoidjaga,

selle ainukese peawastutajaga. Niisugusel korral meie liikkesime ainult edasi põhiseaduse lõpliku jõustaastumise. Meie ülesandeks on saada uues parlamendis otsustawat enamust, kes töötaks koos riigihoidjaga. See aga ei tähenda, et see enamus kõigis asjus üteleks ainult jah ja aamen. Rahwuskogus nägime mitmeid erinewusi ja iseärawamisi. See enamus peab aga olema lojaalne ja talitama nende kindlate weenete kohaselt, millel on Rahwuskogus walminud meie riigi uus põhikord. Soowime, et asi kõigiti toime tuleks. Sellega kindlustame kõigile kihtidele wäärtusliku korra, nii nagu ta on ideoloogiliselt ette nähtud meie uues konstruktsioonis.

Läbiräägimisel arutati eelseiswa töö puhtteh-nilisi küsimusi. Waliti 21-liikmeline keskjuhatus. Juhatusse said: A. Jürima, J. Ulnots, K. Eenpalu, kindral J. Orasmaa, A. Oidermaa, E. Kigaste, O. Suursöödt, A. Tupits, H. Kukke, pr. J. Steinmann, A. Uesson, kindral A. Tõnisson, K. Selter, K. Särgawa, J. Põdra, B. Melts, O. Piirsalu, A. Naeres, J. Woiman, pr. L. Eenpalu ja H. Simm.

Keskjuhatus moodustas eeltseisuse järgmises koossseisus: A. Jürima (esimees), J. Ulnots (esimehe asetäitja), K. Eenpalu, pr. J. Steinmann, A. Tupits, E. Kigaste (laekur) ja O. Piirsalu (peasekretär). Keskjuhatusele anti wolitus moodustada weel rewisjonikomisjon ja tarwilised alatoimkomad.

Jaapanlased okupeerisid Tsingtao

Maalesaadetud dessant ei leidnud mingit vastupanu

Saksa natside delegatsioon sõitis vastujaapanlastele

Tokio, 10. 1. (ETA) (Reuter) Jaapani miiniristlejad saabusid täna Tsingtao lahte, lisaks neile Jaapani sõjalaewadele, mis olid saabunud sinna warem. Tsingtao sadamas saadeti maale Jaapani wäesalk. Jaapanlased ei leidnud mingit wastupanu hiinlaste poolt. Samal ajal tiirles linna kohal seitse Jaapani lennukit. Neilt pillati alla lendlehti, milles kutsuti elanikke rahulikuks jääma ja alistuma Jaapani okupatsioonile. Lendlehtedes kinnitatakse ühtlasi, et jaapanlased tahawad austada erapooletute wälismaalaste õigusi ja huwisid.

Tokio, 10. 1. (ETA) (DNB) Siin saadud teate järele on jaapanlased juba wallutanud Tsingtao linna ja sadama.

Tsingtao, 10. 1. (ETA) (Reuter) Emaspäewal pärast lõunat Jaapani merewäelaste patrullid otsisid kogu Tsingtao läbi, et kindlaks teha, kas linna on jäänud Hiina kütte wõi muid jaapaniwaenulikke elemente. Linna okupeerimine jaapanlaste poolt möödus ilma werewalamiseta. Olgu tähendatud, te Hiina wäed tõmbusid Tsingtaost tagasi juba umbes kahe nädala eest. Jaapanlaste maaletulekul oli heisatud walge lipp kingul, kus 1897. aastal lehwis Saksa lipp, kui sakslased wallutasid Tsingtao.

Jaapani merewäelaste mandumisel 18 miili kaugusel linnast, sõitis neile wastu Saksa delegatsioon eesotsas kohalike rahwusfotsialistlike juhtidega. Nad palusid jaapanlasi okupeerida linn wõimalikult ilma igasuguse werewalamiseta.

Pommiatentaadid Schanghais

Tokio, 10. 1. (ETA) (DNB) Domei agentuur teatab Schanghaist, et rahwuswahelise asunduse pargi lähedal on plahwatanud üks tugewajõuline pomm, mis aga ei ole nõudnud ühtki ohwrit. Edasi teatatakse, et täna enne lõunat on teostatud pommiatentaat rahwuswahelises asunduses. üks hiinlane on wisanud pommi ühele Itaalia sõjawäepatrullile. Enneks ei ole kesi saanud haawata. Atentaat on äratanud seal suurt tähelepanu. Brenani teel, kus teostus atentaat, patrulleeriwad Inglise, Jaapani ja Itaalia sõdurid. Teatawasti oli hiljuti samal teel Jaapani-Inglise wahejuhtum, kui Jaapani sõdurid peksid Briti politseinikke.

Briti huvid Hiinas kaalul

Tokio, 10. 1. (ETA((Reuter) Teisipäewaks on kokku kutsutud Jaapani impeeriumi konwerents, millest wõtab keiser isiklikult osa. See on esimene selline konwerents praeguse keisri walitsemise ajal.

London, 11. 1. (ETA) (Reuter) Jaapani impeeriumi konwerents, mis peetakse täna Tokios, ärataab Briti poliitilisis ringkonnis suurt tähelepanu Kuna Suur-Britannial on Hiinas eriline huwisid, siis on arusaadaw, et siin jälgitakse sündmuste arenemist Kauges-Idas suurima huwiga. Kui Jaapan teeb mingisuguseid uusi otsuseid, kutsutakse Briti kabinett erakorraliselt kokku. Kõigepealt tuleb niisugusel korral arutusele uute sõjalaewade ja toetuswägede saatmine Kaugesse-Idasse.

Mürata lennukid Hiinas

Hankou, 10. 1. (ETA) (Reuter) Jaapani lennukid ründasid täna uuesti Nantschangi aerodroomi. Jaapanlased korraldawad Nantschangile rünnakuid peaaegu iga päew, et häwitada Hiina õhujõude. Kättemaksuks Hiina pommilennukid ründawad kuuldawasti samuti iga päew Jaapani aerodroome Nankingis, Wuhus, Hangtschous ja Schanghais. Kuigi Jaapani õhujõud on arwuliselt ülekaalus, wäidawad hiinlased, et nende lennukid on paremad, Hiina pommilennukid suutwat saawutada 250-miililise tunnikiiruse ja lendawat mürata.

Jaapani parim sõjalendur hukkus

Tokio, 10. 1. (ETA) (DNB) Admiraliteedist teatatakse, et parim Jaapani sõjalendur Obajaschi on saanud surma õhurünnakul Kiangsi provintsi pealinnale Nantschangile. Obajaschi on õhuwõitlusis alla tulistanud üle 30 Hiina lennuki.

Tokios peeti kinni Briti aurik

Tokio, 9. 1. (Havas) Domei agentuur teatab, et Tokio reidil on kinni peetud Briti kaubalaew „Marion Moller", kuna ta oli tunginud Jaapani kindlustatud tsooni. Peale selle süüdistawad ümbruskonna kalurid laewa nende kalawõrkude purustamises. Laew jääb ankrusse kuni juurdluse lõpuni. Kapteni seletusel laew olewat eksinud õigelt teelt halwa ilma tagajärjel.

Pommid põgenikele

Schanghai, 10. 1. (ETA) (Reuter) Teatatakse, et Pengpus, Tientsin-Pukou raudtee ääres, on saanud surma 150 inimest, kui Jaapani lennukid käisid sellele linnale pomme pildumas. On pillutud üle 100 pommi. Mitu maja, mis olid tulwil põgenikke, on täielikult purustatud.

Kolm Hiina kindralit tagandati

Hankou, 10. 1. (ETA) (Havas) Kindral Tangtschentschi ja weel kaks Hiina kindralit on wallandatud oma kohtadelt seepärast, et nad on halwasti organiseerinud wägede taganemist.

Eesti suurtükiväge 20-aastane

Eesti suurtükiväe asutamisest möödub 16. jaanuaril 20 a., mida tähistatakse suure pidulikkusega eeloleval pühapäeval Narvas, kus asub 1. suurtükiväe grupp kui Eesti suurtükiväe järeltulija. Pidustused algavad juba laupäeval piduliku jumalateenistusega Peetri kirikus. Pühapäeval on ette nähtud suurem rahvaaktus „Ilmarises". Pidustustele on palutud sõjavägede ülemjuhataja kindral Joh. Laidoner, suurtükiväe insp. kindral H. Kauler jt.

Eesti suurtükiväge hakati tegelikult organiseerima juba 1917. a., millal saabus Soomest kodumaale eesti suurtükiväelasi. 16. jaanuaril 1918. a. sai alampolk. A. Larka ülemkomiteelt korralduse sõita Haapsallu ja asuda 1. Eesti suurtükiväe brigaadi ülema kohuse täitmisele ning alustada brigaadi formeerimist. Brigaadi loojail tuli võita suuri raskusi, sest vene enamline valitsus ei pooldanud eesti rahvuslike väeosade asutamist.

Pärast iseseisvuse väljakuulutamist asuti jälle organiseerima suurtükiväge, kuid ei sellelgi tööl olnud pikka iga, sest okupatsiooni võimud saatsid meie rahvaväed laiali. Nii lõppes ka suurtükiväe tegevuse teine periood 5. aprillil. Kolmas periood algas 21. nov. 1918. a. Siis nimetati suurtükiväe üksust 1. suurtükiväe polguks, mille juhiks sai kapten H. Kauler.

Välipatareist avas esimesena tule vaenlaste pihta 3. patarei 12. dets. 1918. a. Rannu küla all.

Asi arenes pikkamööda. Vaenlastelt võeti suurtükke ära ja asutati nendest uued patareid. Suurtükivägi sai üle nõrkusest ja hakkas tõhusalt toetama jalgväge. Pöörde tõi inglise kergete suurtükkide kohalejõudmine ja suurtükiväe tõhusal kaasabil olid üsna pea kodumaa piiridest tõrjutud välja vaenlaste salgad.

Vaherahu sõlmimisel algas 1. suurtükiväe polgu sisemine ümberkorraldamine. Kui lõppes sõjaaegse suurtükiväe ümberformeerimine 1. diviisi suurtükiväeks, mis omakorda jagunes 1. ja 2. grupiks, siis lahkus ka polgu isa kol. H. Kauler, kes asus uuele teenistuskohale. Tema järglaseks sai kol.-leitn. G. Leets ja praegu juhib diviisi suurtükiväge kol. J. Hellat 1. suurtükiväe gruppi juhib juba 1924. a. kol. E. Toffer.

Mulgimaa tüürib väljasuremise poole

Surevus ületab sündivuse juba mitmendat aastat

Mulgimaad on püütud igal võimalikul juhul tembeldada jõukaks maanurgaks ja mulkide tegevust nii mõnigi kord ümbritseda erilise oreooliga. Kuigi selles kõiges võib peituda tubli portsjon tõtt, peab siiski konstateerima, et seesama rikas Mulgimaa praegusel täis-hällide propaganda ajajärgul elab tühjade hällide märgi all ja tüürib — pikaldase väljasuremise poole. Seda tõendavad viimaste aastate kohta avaldatud statistilised andmed, mis kriipsutavad alla sündivuse järk-järgulist langust ja surevuse ülekaalu. Nii oli see 1936. a. ja nii on see ka vastmöödunud 1937. a.

Viljandi linnas on sündivuse-surevuse bilanss püsinud siiski enam-vähem stabiilsena, võib märgata isegi sündivuse väikest ülekaalu. Perekonnaseisuameti aruandest nähtub, et 1937. a. oli sünde 168 ja surmajuhtumeid 142. Kahes koguduses (Viljandi Jaani kog. ja Viljandi Pauluse kog.) surevus aga ületas juba mõnekümne hinge võrra sündivuse.

Hoopis halvem on aga lugu maal. Viljandimaal on 7 ev.-lut. kogudust ja kui lehitseda nende aastaaruandeid, siis leiab ainult üihe koguduse, kus sünde on registreeritud rohkem kui surmajuhtumeid. Koguduste kohta tuleb surmajuhtumeid ümmarguselt 100 enam kui sünniregistreerimisi. See arv iseenesest pole ju suur, kuid siiski mõtlemapanev, eriti veel siis, kui asi puudutab kodumaa jõukamat maanurka, kust kurgedel poleks põhjust kõrgelt üle lennata.

Prantsuse parlament astus kokku

Pariis, 11. 1. (ETA) (Reuter) Prantsuse parlament tuleb täna kokku uueks istungjärguks. Käesolev nädal on iseäranis tähtis Prantsuse sisepoliitilises elus. Peaminister Chautemps annab täna valitsusele aru oma kõnelustest tööandjate liidu esimehe Gignoux'ga. Neljapäeval ta esitab parlamendile uue töökoodeksi ehk n.-n. sotsiaalse rahu seaduse.

Eesti keeleteadlased Helsingis

Prof. Saareste seletusi

Helsingi, 11. 1. (ETA) Praegu wiibiwad Helsingis Tartu ülikooli professor A. Saareste ja mag. Aloranu, kes töötawad Soome kirjandusseltsi arhiiwis, walmistades seal munsens ärakirju sealsetest Eesti keelt käsitlewaist töödest. Oma töö kohta on professor Saareste, kes juhib Eesti rahwakeele sõnade korjamistööd, andud intuujamise „Uusi Suomi" esindajale. Ta seletas muuseas, et mainitud töö eesmärgiks on praegu peamiselt läbi töötada Soome keelemehe Heikki Ojansuu teoseid. Ojansuu töödes on leida 300 aastat tagasi Kransuus Pihkwast sõnu poot asetsenud Eesti koloonias tarwituse. olnud sõnu. Nüüd on see koloonia täiesti wenestunud. Soome-Eesti teadusmeeste wahelise koostöö kohta professor Saareste tähendas, et see on suuresti wilgastunud. Samuti olewat märgata, et Eesti-Soome juhted pärast mõningaid poliitilisi wahejuhtumeid on muutunud endisest tähemaks. Paistab, nagu oleks nüüd endisest paremini õpitud tundma ja aru saama üksteisest, ütles prof. Saareste.

Moskvas vangistatud 3000 greeklast

Pariis, 10. 1. (ETA) Havas teatab Moskvast, et Nõukogude Vene võimud on vangistanud viimastel kuudel umbes 3000, suuremalt osalt Nõukogude Vene kodakondsusse astunud, greeklast. Peale nende olevat vangistatud 60 tšehhi. Hulk tšehhe olevat Nõukogude Venest välja saadetud. Sealseis vanglais viibivat ka umbes 500 sakslast.

Politseivalitsuse direktor karistas ulakuse pärast

Politseivalitsuse direktor leelas Elmar Mardi p. Puraskil, sünd. 12. detsembril 1901. a., ilma kindla elukohata, wiibimise Tallinna, Nõmme, Paldiski ja Tartu linnades ning Harju maakonnas kuni kaitseseisukorra kestuseni. Elmar Puraski, kes wiibis riihi Tallinnas, on tööpõlgur ja alkohoolik, kes awaliku korra ja rahuriikumise ning ulakuste pärast on korduwalt karistatud Tallinna-Harju prefekti poolt. Tellesti hoolimata ei ole parandanud oma elukombeid.

Ilmus:

HENRY FORD:

MINU ELU JA T

Eessõna kirjutanud J. TAKLAJA.

264 lk., 4 pilditahvlit kriitpaberil. Hind Kr. 2.99.

„Maailma suurtööstureist osutub kahtlemata kõige populaarsemaks tänap autovabrikant Henry Ford. Üldtuntavust igas maailmakaares pole talle too olu, et temanimelisi autosid Ford Motor Company'st on käibel miljoneid takse maailma rikkaimaks meheks, vaid samaväärselt, kui mitte enamgi, omapärane isiksus ning ta tulemusrikkad uuenduslikud äri- ja töömeetod J. T

Käesolevas raamatus jutustab maailma autokuningas oma elukäigust tegevuse edu saladustest.

Kuulub „LOODUSE" SUURE MEMUAARSEERIASSE „Marseljeesist

K.-Ü. „LOODUS"

Tartu, Ülikooli 18 Tel. 4-35, 4-29, 15-51. Posti jooksev arve 20-55. T Te

Algas hääleõiguslike kodanike nimekirjade pa

Eestis elamise tähtaega hakatakse lugema 11

Walimiste peakomitee esimesel koosolekul eile otsustati omawalitsustele ette kirjutada hääleõiguslike kodanike nimekirjade parandamist toimida 11.—18. jaanuarini k. a.

Riigiwolikogu walimise seaduse § 22 määrab, et hääleõigus on neil kodanikel, kes wähemalt 1 aasta Eestis on elanud. Seda tähtaega otsustas peakomitee lugema hakata 11. jaan. k. a. tagasi. S. t. hääleõiguslikud on need k hetpidamata on elanud m alates.

Siseminister määras teesse isemin. abi E. M a

Peakomitee peasekretär kogu peasekretär A. M ä g

Lõplikud saagiand

Teraviljade kogusaak 605.700 tonni e 504.800 tonni asemel

Riigi statistika keskbüroos on walminud õppkokkuwõtted 1937. aasta wiljasaakidest. Neist selgub, et saagid lõppkokkuwõttes osutuwad suuremaiks kui eelkokkuwõtteis. Eelmisest aastast on 1937. a. saagid märksa paremad.

Rukist saadi 1937. a. 211.500 tonni eelmise aasta 153.500 tonni wastu, seega 58.000 tonni ehk 37% enam. Talinisu saadi 37.600 tonni eelmise aasta 22.700 tonni wastu, seega 14.900 tonni ehk 36% enam. Suinisu kogusaak oli madalam — 38.200 tonni 43.500 tonni wastu, seega 5300 tonni ehk 12% wäiksem. Sui- ja talinisu kokku andsid siiski 9600 tonni ehk 14,5 protf. wõrra suurema saagi kui eelmisel aastal.

Tatra-, herne-, oa- ja läätsesaak ulatus 8100 tonnile eelmise aasta 5400 tonni wastu, osutudes seega kõrgemaks 2700 tonni wõrra.

Kõikide toiduwiljade kogusaak tõusis 295.400 tonnile eelmise aasta 225.600 tonni wastu, olles seega 69.800 tonni ehk 31% wõrra parem. See saagi suurenemine wõimaldab tekkida toiduterawilja ülejääkisid, mis kasutatakse söödawiljana loom saak osutus nõrgemaks, eelmise aasta saagist.

Nimelt saadi otri kaeru 144.810 (138.019) (79.200) tonni. Söödater ga 310.300 tonni eelmi wastu, näidates suuren 11%.

Kõiki terawilju, niih terawilju kokku saadi aasta 504.800 tonni was ehk 20% enam.

Heinasaak, samuti wäiksemaks. Esimene k tõttu, teine keskmise sa aasta kartulisaagilt oli di waewalt miljon tonni joni tonni wastu.

Linasaak kujunes 10.300 tonni eelmise aa

Hispaania sõda ähwardab jätta tööta Eest

Laevaomanikud ei pea soovitavaks lisatasu maksm dele Hispaania sadamatesse sõidu

Wiimaseil päewil on ajalehtedes ilmunud sõnumeid Eesti mereneeste lisatasu nõudmistest sõidul Hispaania sadamatesse hädaohtlikuse tõttu, mis need sõidud sisaldawad.

Kuna sõidukeeldumistest wõib järgneda kahjusid Eesti kaubalaewastikule ja seega ka laewaneestele ja rahwamajandusele, Eesti Laewaomanike Ühing palub awaldada järgmise seletuse:

Hispaania sadamatesse sõitmisel tuleb wahel teha Hispaania Atlandi sadamate (kuni Gibraltarini), Franko Wahemere-sadamate (peamiselt Malaga) ja walitsuse Wahemere-sadamate wahel. Tegelikult on sõjaohus ja teatawa määrani blokeeritud waid walitsuse sadamad. Samuti on seal karta aeroplaanide kallaletungi. Seewastu Franko Atlandi-sadamais peale selle ranniku walluutamist ei ole nähtawasti mingit eriliit riisikot, mistõttu ka prahid nendest sadamatest (peamiselt Huelva, Bilbao), wõrreldes teiste sadamatega, on langenud normaalsele tasemele. Seewastu walitsuse sadamatesse prahid riisiko tõttu on endiselt õrged.

Järelikult ei wõiks kerk wõi lisatasude küsimus m ult walitsuse sadamate ju

Franko Atlandi-sadam bi minnes ei wõiks aga üksimus üles kerkida.

Kui Eesti laewades n raskusi meeskondadega, siis ict, tuleks loobuda nendest uute ajalepingute sõlmimi ei saa sõlmida sealses raj pingut ilma Franko Atlan rita. Praegu, kus põhjap hendaks aga Wahemere- damate wäljaõlitamine m naisesse seisukorda, millele icisemapanek. Ei wõi kuid da ega jegada tolle ajaga, sadamad olid weel sõjafee

SSSR'i merejõude ülemjuhataja jäeti kõrvale

Moskwa, 10. 1. (ETA) (DNB) Ametlikult teatatakse, et Musta mere laewastiku juhataja Smirnow-Swerdlowski on nimetatud merejõudude rahwakomissari esimeseks asetäitjaks. Merejõudude rahwakomissari teiseks asetäitjaks on nimetatud Balti mere laewastiku juhataja Issakow.

Aratab üldist tähelepanu, et Nõukogude merejõudude senine ülemjuhataja admiral Wiktorow, kes alles mõni kuu tagasi nimetati sõjakomissari asetäitjaks, ei ole nähtawasti uude merejõudude rahwakomissariaati üle wõetud.

Raud tahtis minna Hispaaniasse

Riia, 11. 1 (ETA) Raudteepolitsei ametnikud on Riia wahfalis kinni wõtnud 22-aastase Eesti kodaniku Alfred Raua, kes mõne päewa eest oli tulnud jalaja üle piiri Lätti, kawatsedes Riiast auriku pääseda Hispaaniasse. Politsei on saatnud Raua tagasi Eestisse.

Välisministeerium teatab,

et meie uus Johannesburgi asjakonsul Elmar Tammist on jõudnud Lõuna-Aafrikasse ja alustanud konsulaartegewust. Kirjawahetuse wõib temaga astuda eesti, inglise ja iaksa keeles, aadressil: 133 De Korte str., Johannesburg. Union of South-Africa.

Ema ja tü

Täna hommikupoole ö olekus Tallinna linna kesk Hilda Remberg ja 49 olid saanud üsna tugeva

Juurdlusega selgus, et elavad Liiva tän. nr. 15— nad õhtul olid kütnud ahj kis ka tuppa ving. Päras sid nii ema kui ka tütar ü val lasti nad juba haiglas

Nõukogude L kogu astub k

Moskwa, 11. 1. (E Liidu ülemnõukogu liikme juba Moskvasse kokku tu tung avatakse 12. jaanua vuste nõukogu istung avat

Loode

keskmädalal, 12. jaanuar wani, maal keskmise kü tuuli. Pilwine ja kohati Öösi kuni 10 kraadi kül

Vanameistrite näitus

HANNO KOMPUS

Vaid tingimusi võib nimetada seda näitust, mille korraldajaks ja mille eest vastutajaks on Eesti Akadeemiline Kunstnike Koondis, vanameistrite näituseks: kunstiajaloo praksises on saanud tavaliseks nimetada vanameistreiks kunstnikke kuni 16. sajandi lõpuni, see 5. skp. kunstihoones avatud ja 27. jaanuarini vältav näitus aga koondab töid 19. sajandist. Muidugi, nende tegijad kõik on vanemad praegu elavaist, kes pealegi ka juba siirdunud õndsate hulka, seepärast, *cum grano salis*, võime leppida sedapuhku selle nimetusega, kuna korrektiiviks katalogi kaaneleht ka teatab, et on tegu 19. sajandi loominguga.

Möödunud sajandi kunstiareng, nagu tuttav, on käinud võrdlemisi kiiresti vahelduvate voolude kaudu. Kui varem stiilide iga möödeti sajandiga, kusjuures itaallased näiteks liigitavad oma rinascimento't otse sajandite järgi trecento'ks (13. saj.), quattrocento'ks (14. saj.), cinquecento'ks (15. saj.) ja seicento'ks (16. saj.), kuna 17. sajandi kunst ülemaailmselt sai barokk-stiili nime, 18. sajandi oma rokokoo-stiili nime, siis 19. sajand polegi suutnud luua oma stiili, vaid nägi teineteisele järgnemas klassitsismi, romantika, realismi, naturalismi, impressionismi voolusid. Need voolud on alati tulnud võitlejaina, lipukirjadega, mis sageli kuulutasid eelkäijale risti vastukäivaid „tõdesid". See kestab tänapäevani. Suurest Prantsuse revolutsioonist saadik maailm enam pole suutnud stabiliseeruda. Euroopat haaras sealt peale loominguline rahutus, mis pole lakanud tänaseni. Järjest arenev kapitalism seob inimesi aina enam majanduslikult ja sellega võtab kui pihtidesse nende füüsilise eksistentsi, aga inimvaim otsekui palavikku sattununa aina „hindab väärtusi ümber". Nii ei jõuta kunagi stiilini. Just nimelt „ei jõuta", sest stiili ei looda, stiili ei tehta, stiil tuleb ise, kui seks on vaimseid eeldusi. Kapitalism neid eeldusi siiamaani pole annud, ning me võime arvata sel tunnil kehtivaks tõeks, et kapitalism seob küll füüsiliselt, kuid ei seo vaimselt. Kapitalismil ei ole ideed, transtsendentaalset ideed; tal ei ole jumalat, usku ja preestreid. Kapitalismil on vaid kaks maaklerit, need on kaupmees ja insener. Kummalgi neist ei ole transtsendentaalseid eesmärke. Keegi seda neilt ka ei oota ja keegi pealegi ei usuks kumbagi, kui neil tuleks pähe kinnitada, et nende loomingul, nende kalkulatsioonidel ja julgetel riskimistel on veel teisi, transtsendentaalseid, sihte peale selle ainsa, mis on kapitali mõte, siht ja eesmärk: profiit. Muidugi on kapital resp. kapitalism tootnud ja toodab varasid ja väärtusi, ka vaimseid, ainult üht ta pole suutnud saavutada ega tõenäoliselt ka saavuta, stiili.

✣

Meie kunstivarandused ei ole rikkad. Mineviku kunst meie avalikes kogudes on esindatud enamvähem juhuslikult ja erakogud, nii palju kui neid ongi, ei ole kättesaadavad. Üksikuid töid aga, kas perekonna pärandusena või armastusest asja vastu omandatuna, leidub küll laialipillatuna, kuid nähtavasti kogumikus küllaltki arvukalt erakätes. Nende koondamine aeg-ajalisteks näitusteks, mida Eesti Akadeemiline Kunstnike Koondis endale nähtavasti ülesandeks võtnud, on tõhusaks täienduseks avalikest kogudest saadud muljetele ja teadmistele. Küll ei ole sel kombel avalikkuse ette pääsev materjal alati ühtlnst väärtust ega karakteerseim sellele või teisele voolule või kunstnikule, uudiseks on see siiski ja vahendab ka mõningaid kujutlusi.

Guerin'i vanarooma stseen on üsna tüse näide prantsuse klassitsismist. Samuti Brüllov'i „Daami portree" Venemaale istutatud saksa klassitsismist, kuna pisut vanema Kiprenski meesportree ilmutab veel baroki järelmõjusid.

Siit arenenud akademismi esindavad Neff, Moeller ja Köler. Rõõmu ja meeldivaid üllatusi toovad mõnedki Neffi lõuendid. Kaunis ilmetu ja iseloomutu sageli oma suurtes töödes, Peterburi ja Moskva katedraalide seinamaalides, mis mõjuvad konventsionaalselt ja tänapäeva maitsele isegi läägelt, ilmutab Neff end ehtsa maalijana väikestes, intiimsetes, nõndaütelda koduseks, perekondlikuks tarviduseks loodud portreedes. Nimetaksin „Autoportreed", „Kaulbarsi paari portreed lapselapsega" ja eriti peent, kuigi just mitte parimini säilinud „Kunstniku abikaasat lastega". Kirikumaalide kavandite hulgas (väikese saali otsaseinas) leidub üks väike, õige värske skits, mis üllatab elava, kuid peene värvitundega, mis ilmutab end põlvitava mehe brokaatmantli lõikes ja mõne teisegi visandliku kiiruga märgitud figuuri rõivastuses.

Köleri „Daami portree" püsib samas laadis, nagu ta muuseumis leiduvad portreed; „Juuda suudlust" võib vist arvata samasse loomingujärku „Jeesuse ja variseerlga" (Andke keisrile, mis keisri kohus) — siin võime näha Kölerit suurt vormi ja kontuuri harrastavana, freskotaolist mõju taotlevana maalijana ja tema laseerivat tehnikat. Köleri õpilasjärgust on pärit suur kompositsioon „Herkules toob Kerberuse põrgust", mille est ta 1855. a. sai akadeemialt väikese kuldauraha. Üks teine töö, mis siin on esitatud värske peaskitsina, vürst Gortšakovi portree (nr. 84), tõi Kölerile teadupärast 1867. a. professori tiitli.

Romantika sellisena, nagu teda algatas Delacroix, ei kajastunud peagu sugugi siin mail — me ei leia ka näitusel sellest jälgi. Siinne romantika piirdus vaid looduse ja rahva elu mõninga „poetiseerimisega" või, ütleme, huviga rahva elu vastu. Selle huvi esindajaks on Gehlhaari litograafiline, käsitsi koloreeritud sari eesti talurahva elust (vitriinis suure saali keskel).

Ulatusliku ruumi võtavad näitusel on.a alla realistid. Leiame siin tuttavaid omamaalasi, Kleverit ja Hoffmanni, esimeselt ta tavalisest šabloonist erinevana ühe küllalt atmosfäärika ja toonika „Metsa"; tutvume ühe suure, tüseda maali kaudu vähetuntud Niländer'iga. Üllatume nähes meie skulptorit Adamsoni ka maalijana, kes oma Paldiski rannikut ja tormist merd õlivärviga on püüdnud tabada. Näeme venelasi Kuindzi't ja Aivasovskit, küll mitte just esinduslike töödega, ilmutavat mõningal määral romantilist kallakut maastikus. Veendume, et sakslastel on omane mingi kalk ja kõva viis, millele ei ole antud pakkuda palju puhtmaalilisi kvaliteete, olgu need baltlased Sprengel, Timm, Clodt, Julie Hagen-Schwarz, Sally Kügelgen või riigisakslased, nagu Knaus, Seitz ja Northen, kelledest kaks viimast saavutavad siiski tähelepandavamat. Naudime prantslaste peent sulayust ja varjundirikkust, millega nad saavutavad intiimi meeleolu (Bignon, Guillemin, Jacque), kellega koos nimetame ka hollandlase Muyden'i õhurikast interjööri. Hindame K. Makovskit, Repinit ja mõninga vahemaaga Šabuninit heade, ilmekate ja lihtsa, elulähedase hoiakuga portretistidena, kelle hulgas ei tohi unustada portreejoonistustega esindatud ukrainlast Ševtšenkot.

Impressionismi juhivad sel näitusel meid õlet; vaid kaks meest, Paldiskist pärit Bergholz, kelle esimesest esinemisest tänavu täitub 50 aastat, kes sai akadeemikuks, kuigi oli autodidakt, kes oma akvarellidele. mida esindab üks väga maitsekas, peen ja nauditav „Varakevad", tegi etüüde õlis, ja Lagorio, kelle „Meri" (nr. 94) juba näitab kõiki hiid impressionismi voorusi.

✣

Pole kahtlust, et sääraste mineviku loomingut esitavate näituste peamine mõte ja siht on õpetuslik ja kasvatuslik. Kuid see siht saavutatakse hõlpsamini ülevaatliku korralduse kaudu, kus ajaliselt ja laadilt ühtekuuluv ka koos ja kõrvuti näidatakse. Meenub ennejõulune vana mööbli näitus, mis sel põhimõttel oli korraldatud. Käesoleva näituse korraldusel pole sest printsiibist kahjuks mitte kinni peetud. Meie ei tea miks; võime vaid teha oletusi, et kas materjal, mis ju säärastel puhkudel ikka on juhuslik, ei lasknud end hästi liigitada voolude järgi, või lähtuti tahtest anda vahelduvamat üldmuljet, otsides dekoratiivset-silmmeetrilist formaatide paigutust ja koloriidi sobivust, taotelles rütmilisi aktsente. Nii korraldame oma tavalisi jooksvaid näitusi. Siin aga oleks näinud meelsamini, et ühe autori tööd oleksid koondatud ühte ning et autorite järjestus oleks sündinud esitatud voolude kronoloogilises korras. Meie kunstiajalooliselt vähe ettevalmistatud publikule oleks sellega antud hõlpsamini tajutav ülevaade 19. sajandi kunsti arengust.

ERM sai huwitawa relwadekogu

Väljapanekute hulgas relvi ürgajast maailmasõja päevini. — Muuseum sai suure kogu Idamaalt

Eesti Rahwa Muuseumis on korraldatud ümber ja täiendatud hulgaliselt nute esemetega relwadekogu, milles leidub esemeid (peamiselt maaleidude näol) ürgajast kuni maailmasõja päewini. Eêmaspäewal ERM-i kunsti- ja kultuuriosakonna juhataja kunstnik A. Tassa tutwustas ajakirjanikke selle huwitawa koguga, mis koosneb üldse 254 numbrist. Osa materjalidest kuulub Spetatud Eesti Seltsile, kuna osa on ERM-i enda materjalid. Wähemal määral on saadud wäljapanekuesemeid ka haridusministeeriumilt.

Üldkogust on eraldatud

Idamaa materjalid.

Selles osas on näha eriti Pärsia materjale. Idamaa relwi waadeldes wõib tähele panna nende juures iseloomust jantistilisust. Huwitawate esemetena wõib näha siin Turkestani sadulat hiina ornamentikaga, leegitaolisi India pistodasid, Jaapani terariista harakiri jaoks. Samuti leidub selles osas mitmesuguseid mõõkasid, mis on tarwituesi olnud Araabias, Indias, Kaukaasias jne. Huwi pakuwad siin ka mitmesuguseid sõjakübarad, kilbid ja muud rauast kaitsewahendid.

Meie oma vanaaegsetest relvadest

näidatakse ratsaniku raudrüüd, hobuse kaitset, rinna- ja seljapantsereid jne. Wäga huwitawad ja mitmetüübilised on ka wäljapandud sõjahaamrid ja sõjanuiad, mis on pärit keskajast. Näha on ka jalaorke, mida pilluti teele, et waenlaste hobused oma jalgu wigastaksid. Säärased jalaorgid on olnud kasutamisel juba wanadel greeklastel ja roomlastel. Nemad on aga kasutanud niisuguste orkide wastu hobuste jaoks eriliši raudkingasid, mis meil säilunud ei ole.

Nõtkalik kogu on ka

vanaaegseid nooleotsi ja ambusid.

Säilinud on ka mitmesuguseid tüüpe kannuseid. Pistodasid on suur kogu pärit 15.—16. sajandist, samuti odaotsi, mis on peamiselt rauast, aga ka pronksist. Samas on näha ka tääkkirweid mitmesugustest tüüpidest, eriti rohkesti poolkuuntaolisi. Samas on esitatud mitu massiiwset sõjakirwest.

Ertajajärgudest on näha palju mõõkasid ja rapiirisid, milliste eriliigi moodustawad rüüttlimõõgad leidude näol keskajast. Mõõkade juures on huwitaw jälgida käepidemete ja käehoidjate arengut. Paaril wäljapanekul, mis pärit 12.—13. sajandist, on käe kaitseks olemas waid wäike pide.

Laskeriistadest on wälja pandud ainult tulelukuga püssid ürgajast — maailmasõjani. Wanema relwana on siin ligi 2 meetri pikkune harkpüss 14. sajandist. Seda harkpüssi kasutati laskmisel ifesugusel hargil. Püsside juures wõib tähele panna nende huwitawat arengut lukkude juures, samuti püssi raua juures. Mõnedel wanaaegsetel püssidel on olnud raud ülalt laiema otsaga, nagu näiteks trehtritaolised, owaalsed jne. Idamaa relwad torkawad silma kaunistuste poolest, mis asetsewad püssi päradal ja isegi raual. Mitte wähemhuwitawad ei ole ka tulelukuga pistolite wäljapanekud. Pistoleid on rohkesti Prantsuse ja Krimmi sõja päewilt, mõned pistolitest on isegi kahe rauaga. Samas näidatakse ka mitmesuguseid püssirohusarwi, millest on wälja kujunenud jahisarwed. Huwitaw on ka rootsiaegse ratsaniku waffnärk, mis kujutab endast õieti sõduri graweeritud nimekaarti.

Huwitaw relwadekogu lõpeb Wene traguni kaitsekomplektiga, mis koosneb pea-, rinna- ja seljakatteest.

Osakonna ümberkorraldamisega ja täiendamisega on see kujunenud täielikumaks ja huwitawamaks relwadekoguks Eestis.

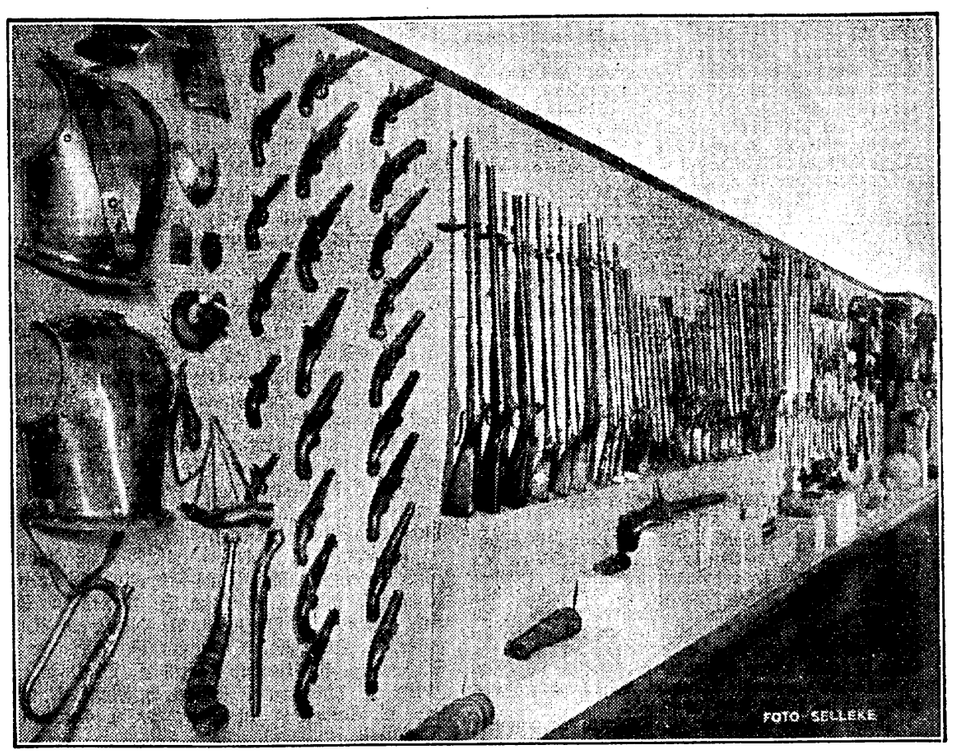

Kogu vanaaegseid püstoleid ja püsse.

Miks noorsugu peab tallama ekslikke radu?

Mõni aeg tagasi ühes meie tuntud ja lugupeetud õpetajatuses kõrwaldati pikemaks ajaks koolitööst kolm õpilast, kuna ei peetud soowitawaks nende wiibimist teiste õpilaste hulgas. Nimelt oli üks asjaolistest laenutanud Tallinna linna kõrgraamatukogust H. Barbusse'i teose, kus äärmise naturalismiga kirjeldatakse seksuaaleluu, toonud selle kooli ja tunni ajal jaotanud üksikud lehed kaasõpilastele lugemiseks.

Nii lühidalt asja sisu, nagu kuulsin seda seltskonnas. üksikasju ma ei tunne.

Mind puudutas juhtum walusalt. Kui palju analoogilisi ei juhtu meil iga päew? Ainult, et nähe kuuleud sellest kõrwalseisjad, need kel pole otsest kokkupuudet noortega ja kaswatustööga.

Näib, et karistust ülalkirjeldatud juhtumil peaksid kandma peale kolme nooruki (kelle iseloome ma ei tunne, ega tea seepärast kuiwõrd nad wäärisid tõsist ja rasket karistust, usun aga, et otsust ei tehtud kergelt) ka paljud teised: wanemad, kirjastajad, arstid, kaswatajad ja kõesoleval juhul wahest mitte raamatukogu personaalgi? Miks peab meie noorsugu praegusel, nagu me uhkusega nimetame „wabameelsel ja moodsal" ajajärgul tallama elulisiis küsimusis tundmatuid ja selle tõttu kõdituwaid ja ekslikke radu? Kas ei peaks eeskätt wanemad, lapsele lähemad ja usaldustomawad inimesed tegema endale siidameeasjaks peale füüsilise heaolu, aidata noort ka selles hellas, kuid nii elulähedases küsimuses? Miks peab see jääma tänawa, kahtlaste „sõprade" ja noortele rasklelt ja wääralt mõistetawate raamatute ülesandeks? Miks paigutatakse kui seda üldse tehakse, terwishoiu- ja seksuaalküsimused meie anatoomia õpperaamatute lõppossa kus neid sageli käsitatakse õpetaja poolt alles õppeaasta lõpul, enne aga põnewusega oma arusaamise kohaselt ja igaühelgelt on läbi sõelutud õpilaste eneste poolt? Kas on meie õpetajad-kooliarstid täitnud siin oma kohuse? Nemad peaksid ju suutma käsitada küsimust asjatundlikult ja peenetundelisel.

Lõpeks kirjastusedki. Kas meie suurim ja jõukam kirjastus ei osuta meile karuteenet kirjastades odawas rahwawäljaandes teoseid, mis wajawad arwustuswõimelist ja arusaajat lugejat? Nüüd aga loewad raamatuid, milliseid ma ei loe tawiliselt siin loeteluga reklaamida, tuhandeid noored linnas kui maalgi, kuna nad oma juhteliselt odawuselt on kättesaadawad kehwemalegi rahwaraamatukogule. Ja küllaltki palju on meil weel raamatukogusid, kus puudub teadlik ja paljulugenud kogujuht, kes suudab õieti warustada kogu noori lugejaid. Räägimata sellest. Tean juhust, kus üks meie kõrgemaid riigiametniike, kellelt ta wastutusrikas koht nõuab palju aega ja energiat, wiis koju pojale wirna raamatuid, mille hulka oli sattunud ka too suurt pahandust tekitanud raamat, mis kindlasti pole määratud puberteedieja noortele. Kes oleks siin olnud suurim süüdlane, kui oleks kordunud alul kirjeldatud juhus? Waewalt küll too poiss!

Ja meie kaswatusteadlased ja kirjanikud. Kas pole neilegi põhjendatud etteheiteid? On olemas wäike raamatuke „Ema wastus lapsele" N. M. Smithi ingliskeelse töö tõlge, mõeldud noortele algkooli ojas. Töö, mis mõnelegi wähemteadlikule emale-isale wõib olla tõhusaks abiks küsimuse selgitamiseks wäikesemate laste juures. Miks ei leidu midagi sarnast ka wanemale asimele, kus küsimus palju aktuaalsem? Wõib ju olla, et leidub mõndagi meie kirjanduses selle küsimuse üle populaarses käsitluses. Kahjuks pean tunnistama, et minule midagi sellast pole kätte juhtunud ega juhataud, wõib-olla selle tõttu, et maal elades pole kirjandus mulle nii kergesti kättesaadaw, kuid tegelen ka noorte kaswatamisega ja olefiin pidanud ixid leidma kas wõi HM poolt soowitatawate raamatute nimestikus. Kas pole siin tänulik tööpõld meie noorte sõpradele?

Pole suutnud eisle tuua midagi uut ja huwipakkuwat, kuid mu ülesannegi oli teine — saada asjatundlikku wastust ja selgitust küsimusele, mis peaks walusalt puudutama kõiki kaswatajaid ja wanemaid, kes südametunnistusega käidawad endale wõetud ülesannet.

Wõib-olla awaneb käesoleva lehe weergudel sellane wõimalus. L. N.

Poola töölistel suured võimalused Prantsusmaal ja Hispaanias

Nagu wälismaalt kuulda, wärbitakse celolewal kewadel Prantsusmaa füeka ewandustesse umbes 8—10.000 poola mäekaewurit. Nagu jutustawad poolakad, olewat nende kõigi „uuistusmaaks" Prantsuse kaewandused, kus enamik mehi juba waremalt töötanud. Palgaolud on seal praegu paremad kui mujal. Samuti on selgunud, et celolewaks hooajaks wajatakse Hispaaniasse 30.000 wälistöölist, kellest kõne alla on wõetud jällegi poolakad, kuna Poolas walitsewa tööpuudu se tõttu sealne tööjõud otsitub teistest riitidest odawamaks.

Säärste töötingude awanemisega arwawad poolakad, et celolewal suwel mõned maad, kes ka poola töölisi kawatsesid sisse tuua, peawad sellest loobuma.

Poolakad jätsid arved õiendamata

Paljud poola kaewurid, kes wiimaste nädalate jooksul Eestist lahkunud, on jätnud arweid õiendamata. Üks ärimees on saanud 300-kr. kahju.

Kihutas rongiga võidu

Pühapäewal, 9. jaan., juhtus Kohtla jaama juures wahejuhtum, mis kergesti oleks wõinud lõppeda raske õnnetusega. Jõhwi alewi mees Aug. Sooga sõitis Kohtla jaama poolt Sompa poole teed mööda, mis ligi poole kilomeetri ulatuses jooksb raudteega täiesti paralleelselt. Samal ajal lähenes tagant poolt kiirrong ning ärewusesse sattunud hobune pistis tuhatnelja jooksma. Mees püüdis hobust tõmmata tee kõrwale sõõgawasse lumme, mis aga ei õnnestunud. Silmapilgul kui hobune ületas ülesõidukoha, jõudis ka wedur üsna lähedale. Teekurwel põrkas saan wastu posti, kokkupõrke tagajärjel lendas mees reest lumme, kuna hobune koos purustatud reega leiti hiljem ühest kangemast talust.

600 hõimunoort koguneb suvel Kunda

Celolewal augustil korraldatakse ESL kirikunoortepäew Kunda alewis. Külališi on oodata Eestist 400. Noortepäew Kundas kujuneb ühtlaši ka Soome-Eesti hõimupäewaks, sest Soomest on oodata üle kahesaja noore, kellest umbes pooled saabuwad laewaga otse Kundasse. Wabrikuwalitsuse poolt antakse külalistele kasutada Kunda sadamas asetsewad suured laoruumid, kuhu ehitatakse ka kirik ühes altari ja kantsliga. Noortepäewad kestawad kolm päewa.

Kolm kilometrit tund ja veerandiga!

Esmaspäewa hommikul Tõrwa jõudew omnibus hilines kohalejõudmisega üle tunni aja, kuna tal tuli wõidelda tõesti kinnituiskuud teega Puka jaama ja asunduse wahel, kus kolme kilomeetrilise maa-ala läbistamiseks kulus aega 1¼ tundi.

Puka tee kinnituiskumine tuli asjaolust, et Walga aj. maatwalitsuse lumesahal tuli töötada Walga-Tõrwa maanteel, mis oli kinni tuiskunud mitu päewa, aga mida esmaspäewaks taheti ja saadigi lumest wabastada, kuna selleks päewaks olid käsutatud Walka koolijuhataajad, wallawanemad ja wallasekretärid celolewate walimiste asjus.

Keres jäi kirjamale turniiril teiseks

Hamburglase Fr. Ladenburgi üritatud kirjamaleturniir, milles malendite algseisus on ära wahetatud walge kuninga ja lipu kohad, lõppes ungarlase E. Ancsini wõiduga, kes 11 partiist saawutas 10 punkti. Keres koos austerlase H. Müllerigа jõudis 9½ punktini ja pidi leppima 2.—3. koha jagamisega. Keres kaotas Ancsimile, rootslase Persfoniga tegi wiigi ja wõitis 9 wastast.

Ladenburgi uuenduisel oli eesmärgiks paralüüsida maleawanguteoori liig suurt mõju praktilisele partiile. Tühise ümberpaigutusega lipu ja tuninga afendis saadigi seda kätte, et awanguteoori muutus rakenduskõlbmatuks ja igaüks pidi juba kõige esimesi käite tegema täiesti oma pea järele. Harilikus malepartiis aga wõib tihti 17—20 käiku teha raamatutarkuse põhjal.

Ladenburgi turniire korraldati õige mitmeid, kuid n.-n. Ladenburgi idee ei leidnud nimetamiswäärset poolt. Leiti, et harilikus males on weel küll ja küll awastamatuid saladusi awanguwallas.

Kõnesolew turniir on tugewamaid kirjamaleturniire koosseisult. Kuna aga enamus kirjamaletajaid elab kaugetes kohtadest, siis harilikus laua taga mängitawas males neil pole olnud mahti esineda ja seepärast kirjamalemeistrite nimed üldisele tundmatud. Seepärast ei loetlegi meie teiste wõistlejate nimesid.

Kohe turniiri alul suri Ladenburg ja ühes autoriga on arwatawasti maha maetud ka tema n.-n. Ladenburgi idee.

Kuna turniiri wõitjaks tuli kirjamales wähetuntud E. Ancsini, siis näitab see, et harilikus males edu saawutamiseks ei piisa üksi „heast nuputist" ja andekusest, waid on waja tunda ka hästi palju raamatutarkust.

TEMSi esivõistlused

TEMSi algas eile esiwõistluste finaal, milles wõistlewad eelgruppide wõitjad — 9 meest.

Esimees woorus Laurine wõitis Favre'i. Laurine käsitas awangut weidralt, kuid kui wastane hiljem selleft tahtis lüüa profiiti, materjali wõidu näol ja walis seks wale jatku, wõitis Laurine taguri ja warsti ka partii.

Partiis Türn-Sappberg keerles kogu aeg wõitlus üksiku Sappbergi etturi riundamise ja kaitsmise ümber. Kui see ettur langes, siis Türn wõis peagi märkida tabelisse esimese wõidu, sissejuhatuseks heale algusele.

Israel Sepa wastu mängis end liig paljastawalt. Sepp ootas, oma malendeid hästi koos nummiku hoides, kuni wastane oli end küllaldaselt nõrgestanud. Tegi siis mõjuwa wäljahüppe ja wõitis.

Ülikooli eksekuutor raiskas 1800 krooni

Tahtis teostada enesetapmise

Ülikooli ekseekuutori Paul Neudecki asjaajamises on awastatud 1800-kroonine puudujääk. Ülikooli majandusinstruktori andmeil on ülikooli ekseekuutori ülesandeks wähemate kulude wäljamaksmine remonttööde eest, remondiks wajaminewate materjalide ostmine, ülikooli pesukoja töölistele palkade maksmine jne. Selleks oli tawaliselt ekseekuutori käes awansina ülikooli kassast 3000 kr. Ekseekuutori asjaajamist on sageli rewideeritud. Wiimast korda taheti rewideerida ekseekuutori asjaajamist möödunud reedel. Ekseekuutor oli sellest rewideerimisest mingil wiisil aga teada saanud ja töölt lahkunud.

Teades, et tal kassas on puudujääk ja et ta seda ei suuda katta, oli ta tunnistanna wannis läbi lõiganud oma parema käe weresooned. Wigastatu toimetati ülikooli I haawakliiniku, kus ta terwislikus seisukorras on märgata paranemist.

Kliinikus saadi laupäewal ekseekuutorilt kätte tema rahakapi wõtmed ja toimetati tema asjaajamise rewideerimist. Kassas selgus umbes 1800-kroonine puudujääk, kuna asjaajamine muidu oli korras ja dokumentide wõltsimisi ei esinenud. P. Neudeck on seisnud ülikooli teenistuses juba üle 20 aasta ja teinud seni oma tööd korralikult. Ta on abielus ja kahe alaealise lapse isa. Rewideerimisakt on saadetud prokuröri korraldusse.

Kahtlane murdvargus Kukrusel

Kukruse põlewkiwikaewanduse kooperatiiwi murti mõned päewad tagasi sisse ja wiidi suuremal arwul mitmesugust kaupa ära. Nüüd aga selgub, et see murdvargus on küllaltki kahtlane. Wargus toimus päewa enne inwentuuri tegemist. Nüüd teostati kauplusesi kontrolli ja siis selgus, et puudujäät tõuseb 3700 kroonile. Nii suure summa eest maakauplusest kraami ära wiia peetakse wõimatuks. Asja ajus selgitama Narwa kriminaalpolitsei.

Petseris tõuseb rahva arv

Petseri linna perekonnaseisuameti andmetel oli möödunud aastal surmajuhte 42 ja sama aja jooksul siindis 61 uut ilmakodanikku. Abiellu astusid 38 paari.

Mari Raamot jatkab mälestuste kirjutamist

Mari Raamoti „Minu mälestused" on üldisel otsusel kirjutatud wäga jõuliselt. Kui eile autorit kohtasin, ei hakanud pikemalt peatuma raamatu selle osa juures, mida ajakirjanduses juba puudutatud, 1905. a. sündmuste juures, kui dr. Ramotit ähwardas surmanuhtlus. Kolin raamatu selle osaga möödunud kewadel tutwunud juba käsikirjas. Raamat oli kirjutatud selges, mehelikus käsikirjas ja läks nii ka trükki.

„Kust olete esiteose kohta omandanud nii waba wäljenduswiisi?"

„Ei ole kunagi ennem kirjanduslikul alal katsetanud," wastas autor, „kui mitte arwata kõnesid, mida mul on tulnud sageli pidada."

Meil on rohkesti maaelu kirjeldusi, kuid nagu M. R. on 1905. a. ja okupatsiooniajast oma teoses annud meie memuaarikirjanduses nutpakkuwat, nii on ta seda teinud ka oma kaasupõlwe kirjeldades. Raamatu eeski osas on asjaliku kõrwal nii palju mahlakat huumorit, mida antakse edasi resoluutse, lühilauselise ja piltliku wäljenduswiisiga. Mari Raamot on kirjutanud nii, nagu ta ise on.

Kirjeldus oma kuldsest kodukotusest, mis oli kaswatanud peremehe, kes julges mõisale hakata wastu ja käis walitsusasutusis wallarahwale õigust nõutamas, on täis praegusele sugupõlwele ununenud miljöös. Töötamine pirruwalgel, tukkumine magusal koidunne ajal wana runna seltsis rehalas, laulutunnid külakoolis, kus Mari andis õiget häält laulule „Priius, kallis anne", karjaskäik ning nagu wäljawõte piiblist — jutustus wäikese õe Liisi sünnist laudas põhu peal. Nii pidi töötaw taluperenaine tollal sünnitama lapsi. Siis aineliste raskustest, käies Lilli Suburgi esimeses eesti tütarlaste kõrgemas koolis, kuhu maalapsed südatalwel wiidi oma kasukasse mähitult ja lasti lahti nagu kanapojad ilma üliröiwastata. Terwe kooli peale oli neil üksainus mulgi-wammus wäljaskäimiseks.

Siis elu Peterburis, kuhu kutsus õde Aino Tamm, keset tolleaegset eesti õppurite-peret, pärastisi eesti kunstnikke — tollestki ajast autor jutustab oma teoses ainsana. Kord Elisabeth Aspega lahekesi jõulunõhtul koju jäädes, kui kõik teised olid kutsutud jõulupuule, warjati nägu kätega lambitule eest ja pijarad langesid mõlemal wops ja wops laule. Kuid „rohkem kui kurbi tunde, oli meil siiski hõiskehetki," ütleb autor wahenditult. Wene aristokraatide kodud awanesid töökate eesti neidude ees, neile maffeti kõrget palka ja neid koheldi kui perekonnaliikmeid.

Mari Raamoti teeneks naiskodukaitse organiseerimise kõrwal jääb, et ta esimese eesti majapidamiskooli loojana ja juhatajana Sahkapuul juba aastakümnete eest rajas meie naise õige kaswatuse aluseid, mida praegune hariduspoliitika jälitab.

Oma hakkajat, murdmata iseloomu autor wäljendab mitmel pool loomulikult, nagu näiteks enda ülekuulamist okupatsiooniajal kirjeldades: „...ragistasin ka saksa ohwitseridele wastu."

Pole ime, et meheb sellest energilisest naisest wanglas hüüdsid: „No, kurat, nüüd on Katariina meie sekka toodud."

„Ära nendega nõnda räägi," ütles M. R.-ti ämmaminiale, kui see läks wastu Sahkapuule järjekordsele rekwireerimisele ilmunud saksa ohwitserile, „nad panewad sind jälle wangi."

„Ei, emake," wastas saksa ohwitser, „oleme seda huwitawat rahwast küllalt piinanud ja teie maad laastanud. Nüüd on warsti meie laulul siin lõpp..."

Kõigist neist üksikohsist M. Raamoti mälestustest mõtlen, waadeldes enda ees seda „närwideta" naist, nagu teda kodukaitses iseloomustati. Salongi ümbruses wälja-jendub temast paindumatult seda wana talutarelikku töörühti ja sitkust, mida meie rahwas ka end isewalitsewa härrasrahwana endiselt kõige rohkem wajab.

Seda sitkust on M. Raamotis tunnud ja hinnanud ka soomlased, kellelt tal on palju hinnalisi kingitusi ja aadresse. Mag. Wäisänen ütles detsembris Tallinnas peetud Soome aastapäewa aktuse järele: „Mari Raamot meenutab mulle teie mütoloogilist Lindat."

„Ei mul pole olnud aega mutta järwe täit pissaraid," naljatas Mari wastu.

Ta kirjutab juba sügisest alates nüüd mälestusi. Neist tuleb ta mälestuste 2. jagu. See algab Eesti iseseiswusega ja dr. Raamoti tegewusega esimese Eesti walitsuse põllutööministrina ning lõpeb ülemineku ajaga nuc põhiseaduse wastuwõtmisega. Teose raamistik on autoril juba walmis. Ta kirjutab praegu üksikute episoodide kaupa, mis hiljem liidab wajaliste sidelüliide abil.

„Teie tegewus naiskodukaitse loojana ja organiseerijana?" küsin.

„Selle osa olen juba peagu walmis kirjutanud."

Ta nus raamt tuleb arwatawasti esimesest mahukam. Materjali on palju. Wõimalik, et ta mälestustöö järg tuleb anda wälja weel kahes jaos.

M.

Kaubandus-tööstuskoja nõukogu

esimehe walimiseks tuleb kokku 18. jaanuaril. Peatähelepanu esimehe walitakse weel esimehe abi, sekretär ja sekretäri abi.

Kohtla-Järve töölistele puhkekodu Aa randa

Hoone loodetakse saawat walmis juba celolewaks suwels

Kohtla-Järwe kaewanduse juhatus tahab ehitada oma töölistele puhkekodu. Kaewandusel on juba wataw maa-ala Aa rannas olemas. Kaewanduse juhataja inj. Müürsepp käis selles sõas N.-Jõesuus tutwumas sealsete suurte puhkekodudega, mis tahetakse wõtta aluseks kaewandustöölistele puhkekodu ehitamiseks.

Tööliste puhkekodu hoone kawatsetakse ehitada üsna mahukas, et wõimalikult suuremal arwul töölisi saaks korraga weeta oma puhkeaega mererannas. Ehitamise kawatusse järele tahetakse jõuda juba tänawu nii kaugele, et hoone walmiks suwitussesoonis. Kui jõutaks walmis kawand, siis tahetakse otsekohe teha algust ehitustöödega. Tööliste puhkekodu mahutaks wähemalt 60 tuba, peale selle tarwilikud kõrwalruumid.

Piiri ääres peksti külavanem „vaese-omaks"

Narwa walla Komarowka külas oli kohaliku talunaise daja F. Paltsewi une maja õunistaminc. Seda toimetati suure pidulikusega, kus loomulikult ei puudunud wiin. Kui maja õunistamise-pidu oli haripunktil, läksid wenelased omawahel tülli. Kaklus muutus sedawõrd ägeda-seks, et peoperemees oli sunnitud kutsuma kohale ka lawanema.

Külawanem sai waewalt uksest sisse, kui märatsejad ümbritsesid teda ja peksid ta „waese-omaks". Ei jäänud siis muud üle kui kutsuti kohale kohalik konstaabel, kes wani kodurahu maksma. Löömingu peatajaiseks olid kohalikud noormehed R. Itkin, A. Tšamsin, W. Bulow ja P. Reisbow, keda Narwa prefekt karistas 10—45-päewase arestiga. Kohtusse tuleb meestel uuesti wastust andma ka külawanema peksmise pärast.

Kohalikke teateid

Naiskodukaitse sanitaartegelastele korraldatakse suvelaager

Neil päewil pidasid naiskodukaitse sanitaarjuhidringkondade nõuandearstid oma koosolekut Tallinnas. Koosolekust wõttis osa arste ja sanitaarjuhte 10 maakonnast.

Läbirääkimistel selgus, et igal pool, kus samariitlastel on tulnud abistamisel kaasa aidata, on nad oma teadmiste ja kohusetunde poolest seisnud oma ülesannete kõrgusel, näit. Pärnu samariitlased Kilingi-Nõmme tuleõnnetute abistamisel.

Uue algatusena wõeti üles naiskodukaitse sanitaartegelastele suvelaagri korraldamine. Laagri tegewuse eiialgsesse kawasse wõeti peale praktiliste harjutuste kaks teoreetilist loengut: üks rinde sanitaarteenistuse üle ja teine gaasikaitse üle. Wõeti teatawaks, et NMK keskkorraldus on NMK liikmete tarwis wälja töötanud koduaptecgi-sanitaarkasti kõige lihtsamal ja odawamal kujul ja otsustati asuda selle ellurakendamisele.

Koosolek kestis 4 tundi.

„Rahvahääletus" raekoja projektide pärast

Arh. H. Simon teatab meile, et linnawalitsusele on esitatud palwe, et tunnustatud raekoja projektid pandaks arwalikule „rahwahääletusele". Palwes nõutakse, et see projekt, mille järele wõiks hakata raekoda ehitama, peaks saama linnakodanikelt wähemalt 25.000 „poolt"-allkirja.

Tallinna NMKÜ autokool täiendab oma õppeabinõusid

Wastawalt kiirele autoasjanduse arengu nõuetele on Tallinna NMKÜ autokoolis praegu kooli õppetegewuse ümberkorraldamine. Tallinna NMKÜ peasekretäri, hra H. Tõnissoo, nõuannete kohaselt, kes möödunud aastal wiibis üle kolme kuu Ameerika ühendriikides ning jõudis sealt tagasi käesolewa aasta alguseks, korraldatakse õppetegewus enam näitlikult praktiliseks, wõttes kasutamisele neid õppemeetode, mis on annud häid tulemusi Ameerika suuremates autokoolides.

Teoreetiliste loengute selgitamiseks wõetakse kasutamisele demonstratsioon-mudeleid auto ühikosadest, walguspilte ja filme.

Praktiliste tööde õppetööja täiendamiseks on kutsutud Ameerikast hulk uusi õppeabinõusid.

Mõne reaga

E. Lenderi gümnaasiumi wilt kogu peokoosolek on neljapäeval, 13. jaanuaril, kell 19 Estonia teatrimaja klubiruumes 5. korral.

Lennuväli lume all

Lennuühendused jatkuvad siiski

Ülemiste lennuväli on rohke lumesaju tõttu kattunud paksu lumekorraga, mistõttu on raskusi ka lennuühendusega. Nii ei saanud eile lennuväljal maanduda „Lufthansa" reisilennuk, kuna lund wäljal on kohati kuni 40 sentimeetri paksuselt. „Loti" lennukeile kui kergemaile praegune lumepaksus weel raskusi ei sünnita. Täna saabus reisilennuk Soomest õigeaegselt ja läheb ka tagasi.

Et lumerohkuse tõttu ei saaks takistatud korrapärane lennuühendus, siis kawatsetakse kiires korras asuda lennuwälja puhastamisele kas teehöövlitega wõi tanketidega.

Pühavaimu koguduse noorte ühingu aastapäev

Pühapäeval tähistas Piiha-Waimu koguduse Noorte ühing oma 13. aastapäewa. Jumalateenistuse kirikus pidas õp. Th. Tallmeister, laulis Noorte ühingu koor P. Indra juhatusel ja soololauludega esines Paula Wirgas. Järgnewal kooswiibimisel awaldati soovi, et noored ühinetsid suuremal arwul koguduse noortetööga. Erisist tähelepanu tahetakse osutada just Noorte ühingu laulukoorile.

Algab uus õhukaitse-kursus

Homme, 12. jaan., algas uus kodanliku õhukaitsekursus. Kursuslaste kogunemine linna pritsimajja on õhtul kell 1/2 7; loengud algawad kell 7. Kursus kestab kuni 1. weebruarini, kawa on sama mis eelmisel kursusel. Kursusele on end annud üles 100 inimest, 50 naist ja 50 meest. Töötatakse kahes grupis.

Järgmiseks kursuseks, mis algab weebruaris, tuleb soowijail registreerida linna ehitusosakonnas, Nunne t. nr. 2, iigal tööpäeval kella 11—12.

Apteekide öövalve

Tallinnas

TEISIPÄEVAL VASTU KESKNÄDALAT:
R. Georgini apteek, Viru tän. nr. 15. Tel. 450-89.
Schnickeri apteek, Paldiski mnt. nr. 6. Tel. 431-18.
V. Kuigi apteek, Liivalaia tän. nr. 34. Tel. 461-70.
K. Schneideri apteek, Raekojaplats 11. Tel. 431-65.

Nõmmel

Linnaapteek, S. Pärnu mnt. 90/92.

Siseriigist

Harjumaalt

Hagudis awati moodne koolimaja. Pühapäeval, 9. jaan., toimus Hagudi raudteejaama läheduses, Rapla wallas, pidulik Seli-Hagudi uue koolimaja ünnistamise talitus rohke rahwahulga osawõtul. Waimuliku talituse sooritasid ew.-luteriusu kombe kohaselt Rapla koguduse õpetaja J. Liiw ja ap.-õigeusu kombe kohaselt ülempreester J. Ümarik, kes seks puhuks Pärnust eriliselt oli kohale sõitnud.

Pidulikul aktusel esinesid terwituskõnedega maakoolivalitsuse juhataja K. R. Ruus, Harjumaa koolide inspektor J. Juhandi, wallawalitsuse, naaberkoolide, organisatsioonide ja terwe rida teisi õnsdajaid. Haridusminister kol. A. Jaakson terwitas kooli telegraafiteel. Aktust kaunistasid kooliõpilaste koorilaulud, deklamatsioonid ja klaweri-ettekanded. Aktus lõppes ühise kooswiibimisega teelauas.

Asjaawatud Seli-Hagudi uus koolimaja osutub üheks moodsaimaks koolimajaks maal. Hoone, mis on ehitatud telliskiwidest, sisaldab keskkütte, elektriwalgustuse, wesiwarustuse, internaadiruumid, kolm ruumikat klassiruumi j. m. wajalised kõrwalruumid, mis on nõutawad ajakohasele algkoolihoonele.

Harjumaal on 191 põllumeest saanud moratooriumi. Wastawa kokkuwõtte kohaselt on alates põllumeeste moratooriumi-seaduse kehtimahakkamisest aprillikuust 1932. a. kuni 1. jaan. k. a., s. o. 6 a. kestes, Harjumaa põllupidajate ja kalurite wõlgade korraldamise komissjonile sisse tulnud üldse 288 palwet wõlgade korraldamiseks. Nendest on seni moratooriume saanud 191 põllupidajat, kuna ülejäänud palwed on rahuldamata jätetud. 1. jaanuaril k. a. oli komissjonis pooleli ainult kolme põllupidaja palwed moratooriumi saamiseks wõlgadele, mille kogusumma oli 61.901 kr.

Nehatu algkool ajutab õpilasorkestri. Möödunud sügisel ajuti Nehatu algkoolis õpilasorkestri moodustamisele ja praegu on orkestril olemas juba 13 keelpilli, millest 3 on muretsetud koolihoolekogu ja 10 õpilaste eneste algatusel. Kuna praegu on koolis käimas orkestri täiendamine, mis nõuab uute keelpillide juuresoetamiseks kulusid umbes 200 kr. ümber, siis esines kool nüüd Harjumaa kooliwalitsusele palwega toetuse saamiseks õpilasorkestri täiendamise otstarbeks.

Sarlakid ja kurgutõbi piisiwad. Uue-aasta esimesel nädalal registreeriti Harjumaal jälle 17 nakkushaiguse juhtumit. Nende seas esinesid sarlakid 5 juhtumil linnaümbruse, Kuusalu ja Raasiku arstijaoskondades, ning kurgupõletikku (difteeriat) 6 juhtumil, mis tulid ilmsiks waid Rapla arstijaoskonnas. Peale nende registreeriti kopsutiisikust 2 ja suguhaigusi 4 juhtumil.

Rakverest

Hobusewaras paigutati wanglasse. Rakwere wanglasse paigutati Nikolai Traum, kes hiljuti warastas „Estaklandi" hoowist Sõmeru mehe Wainlo hobuse koos rakendusega. Traum tabati Tartus. Mees on tuntud hobuse- ja loomawaras ning esmakordselt karistati teda hobusewarguse eest 1907. a., seega wõis mees hiljuti pühitseda oma 30-a. „ametitegewuse" juubelit.

Virumaalt

W.-Maarja õpetajaks määrati W. Wiks, kes 1½ aastat tagasi määrati õpetaja J. Hiiemetsa asemele. Wiks, kes enne oli Rõuges, ja Hiiemets wahetasid siis oma ametikohad.

Noorkotkad wõitlusje õnnetuste wastu. Noorkotkaste Wiru malewas korraldatakse kunest koondisest koosnew sari, kus käsitatakse õnnetustest hoidumist. Koondistel wõetakse läbi liikumine, selgitatakse lõhkeainete käsitamist, tulikahju tekkimise ärahoidmist, tulekustutamist mitmesugustel juhtumitel, abiandmist mürgitatuile jne.

Tõrvast

Kodukaswatuspäew. Pühapäeval korraldati Tõrwas Tartus asuwa kodukaswatuse instituudi eestwõtel kohalike organisatsioonide poolt Helme-Tõrwa kodukaswatuse-päew, mis tõmbas kokku Tõrwa rahwamaja saali üle 600 inimese. Päewa tulipunktilise osa moodustasid küsimused seltskonna ülesannetest kaswatuse alal, kus mitmesugustel teemadel refereeris terwe rida kaswatustegelasi koolideinspektor A. Kõiwiga eesotsas. Päewal wõeti wastu terwe rida resolutsioone, milles muuhulgas nõutakse iga-aastast koduse kaswatuse päewa korraldamist ja 3—5-aastase ajawahemiku järele koduse kaswatuse kursuste korraldamist.

Tapalt

Tähistati wabastamispäewa. Tapa linna punawägedest wabastamise 19. aastapäewa puhul oli linn 19. jaan. lipuehtes ja jaama wälisseinal ajutsew mälestustahwel pärajastatud ning ilutulestikus. Kirikus peeti pidulik jumalateenistus, mis toimus ka esmaspäewal kohalikele koolidele, kus seisis õppetöö.

Sündimus ülekaalus. Tapa linna perekonnaseisuametis walminud kokkuwõtte järele oli 1937. a. sünde 44, kuna surmajuhtumeid registreeriti 34.

Valgast

115 tuletõrjujat sooritas tuletõrje-eksami. Walgas peeti Eesti Tuletõrje Liidu korraldusel tuletõrjekursused eksamitega, mis lõppesid esmaspäewa õhtul. Selleks olid Tallinnast kohal liidu instr. Peterson ja Kuljus.

Kursustest osawõtt oli elaw. 120 isikust sooritas eksamid 115, ja suuremalt osalt headega, nagu tähendas brigaadipealik Müllerson tunnistuste kätteandmisel. Peagu pooled eksami sooritajaist olid raudteelased.

Viljandist

Wilest talust müüdi üks. Esmaspäewal peeti Wiljandi ringkonnakohtus esimene kinniswarade oksjon käesolewal aastal. Mõisaküla jsk. kohtupristawi poolt oli sundmüügile määratud 5 talukohta Pärnumaal. Tegelikult tuli müügile ainult 2 talu, kuna teised olid enne oksjonipäewa oma wõlawahekorrad ära andnud. Ära müüdi surnud Mari Wiira pär.-tombule kuuluw Pornuse wallas asetsew maakoht Mikkori nr. 5, mille suurus on 43,63 ha. Kinniswara oli müügiks hinnatud 3000 kr. 11-st pakkujast sai selle omanikuks Johanna Paju, makstes koha eest 7000 krooni. Teine müügil olew talu jäi ostjate puudusel müümata.

Viljandimaalt

Tõrwas ajutati seltskondlike organisatsioonide liit. Tõrwa linnapea J. Wiksi algatusel oli neil päewil Tõrwa raekotta kokku kutsutud linnas ja lähemas ümbruskonnas asuwate organisatsioonide esindajad n.-n. organisatsioonide liidu asutamiseks. Liidu asutamine otsustati jaatawalt, kusjuures iga organisatsioon saadab liidu „täiskogusse" 2 esindajat. Uue organisatsiooni ülesandeks oleks ürituste teostamine, aktu mine jne. Organisatsioonid olekul 12-liikmeline juha

Läänemaalt

„Aukõrgenduft" 20 inspektor saatis haridusm 20 õpetajat kinnitamiseks

Moodustati Lääneme organiseerimise seaduse al maawalitsuste juures noo mille ülesandeks on ühtlus tööd maakonnas. Esmas sioonide esindajate waheli maawalitsuse ruumes H noortekomiteese: J. Loos (esimehe asemik), A. Söe pr L. Kaal.

Ainult üks maantee wankritele on Läänema Haapsalu-Lihula maantee tuisanud ja liiklemine nen del wõimatuks. Maawal hoida ka Lihula-Risti r walitsusel on kasutada wo waid wõimaluste piires.

Hiiumaalt

Kärdlasse ajutati sü ruldusena Hiiumaal kutsu aasta lõpul ellu sümfoo juhatab kohaliku alg- j helikunstnik A. Welmet, hemal ajal kawatseb orke sümfooniakontserdiga Kär

Petserimaalt

Kogudus sai üle 40 ew.-luteriusu Peetri kogu on saanud ilusaks traditsioo wahetusel kirikus käies r rikud rahaga, mida kogu Möödunud jõuludest kun dud ümbrikud sisaldasid i

Riigi eelarvekomisjon sõidab Tartu

Kolmapäeva hommikul tuleb Tartu riigi eelarvekomisjon, mis koosneb haridusministeeriumi, majandusministeeriumi ja riigikontrolli esindajaist. Komisjon arutab kohapeal läbi riigi eelarwes kifseeritawad summad ülikooli osas. Eelarwekomisjon jääb Tartu wähemalt kaheks päewaks.

Elekter tüllõunaks

S.-Jaani koguduse nõukogu ja juhatus omavahel tülis

Suure-Jaani ev.-luteri koguduse kirikunõukogu ja juhatuse vahel on tekkinud konflikt elektrivalgustuse sisseseadmise pärast kirikusse. Kirikunõukogu kaalus kord elektrivalgustuse sisseseadmist, kuid ei teinud selle kohta mingisugust otsust. Vana-aasta õpul ilmusid aga kohale elektritehnikud ja asusid töö läbiviimisele, seletades, et nad tegutsevad juhatuse ülesandel. Kui siis pühade ajal koguduse liikmed kogunesid õhtusele jumalateenistusele, säras kirik elektrituledes. Seda pühadevalgust piisas aga üürikeseks ajaks, sest elekter kustus ja palvetajad jäid kirikusse pilkasesse pimedusse. Jumalateenistust tuli jatkata küünlavalgusel.

Kirikunõukogu kinnitab nüüd kategooriliselt, et tema pole annud volitusi juhatusele kõnesoleva sammu astumiseks ja juhatus on toiminud oma äranägemise järele, astudes üle oma võimupiiridest. Kuidas konflikt laheneb, seda oodatakse nüüd koguduse liikmete hulgas huviga.

Käiku „Järva ekspress"?

Tamsalu-Türi raudteel tekitab reisijais rohket ja aunuaegset nurinat rongide äärmiselt aeglane liikumine. Nii näiteks wajab Türilt Tamsalusse jõudmiseks õhtune rong terwelt 6 tundi — seega on 61 km wahemaa juures keskmiseks põidukiiruseks 10 km tunnis! Ka teiste rongide põidukiirus pole palju suurem, waid üks rong jõuab Tamsalust Türile 2 t. 35 min.

Äärmist aeglast edasipääsu Tamsalu-Türi raudteel tingivad peamiselt suured peatused jaamades, millega tahetud wältida suuremaid ootamisi põlmjaamades — Türil ja Tamsalus. Niiüd olewat aga kindlalt loota olukorra parandamist, kuna uue põiduplaani maksmapanemisel pandawat käiku Türi-Tamsalu wahel mootorrong, milleks juba raudteewalitsuses wastawad ettewalmistused käimas.

Mootorrongi kiikupanekul tihenecks ja kiirenecks ühendus, samuti on wõimalik wältida ootamisi Tamsalus ja Türil. Ka tuleks loomisele Tamsalust Wiljandimi otseühendus.

Kohtla-Järve kaevanduses seatakse sisse suru-õhuga puurimine

Seni teostati põlewkiwikihtide puurimistöid esimeses Eesti kiwitööstuses käsitsi, mis muutis kaewurite töötingimused märgatawalt raskemaks. Niüid on aga asutud kaewanduse juhatuse poolt tööwiiside kergemaks ja ajakohasemaks muutmisele ja kogu kaewanduse seatakse sisse suruõhuga puurimine, misläbi töödega ka juba on alustatud.

Kuna Kohtla-Järwe kaewanduses põlewkiwikihid on üheksa parimad, mis meil üldse olemas, siis näib, et see asjaolu tõsist muret hakkab walmistama teistele kaewandustele, kuna paljud wilunud kaewurid kawatsewad asuda Kohtla-Järwe kaewanduse tööle. Nagu kuuldub, on üheks suurkaewanduses osa mehi juba lõpparwed sisse annud.

Teater • Muusika

Peter Raitšeff külalisena „Toska"s

Bulgaaria riigiooperi tenorit Peter Raitšeff'i reklaamiti agaramalt kui mõningaid teisi külalisi. Kuna meie publik muidugi teab temast wähe või mitte midagi, siis on ju põhjalikum tutvustamine tarviline ja arusaadav, aga liig kiitvad eelmärkused on nagu kaheteraline mõõk ja osalt ohtlikud, sest nad kruvivad kuulajate ootused liig kõrgele, ja kui artist ei suuda kõigiti täita neid nõudmisi, siis tekib teatav pettumus. Ka käesoleval juhul läksime teatrisse suuremate lootustega kui need täitusid. Külalisel on pehmekõlaline ja haritud lüüriline tenor. Kõrgete helide käsitlemine toimub sunduseta, aga tämbril ei ole küllaldaselt heledust ja sära kantileenides ja lõpunootidel. Pealegi segab ka vahel tugevasti fibrato, mis muutub alul paiguti tremolo-sarnaseks.

Muusikaline tõlgitsus jääb ka enamasti hea korralikkuse piiridesse, kuna retsitatiiv-laulus väljendas ta ena mosavust arvatavasti oma kauaaegsete lavaliste kogemuste tõttu.

Meeldivamat pakub tenori osa „Toscas" esimese vaatuse duetis ning viimase vaatuse surmaeelses aarias. Kauniks partneriks oli külalisele O. Tiedeberg, kes sel korral tältis oma osa hingestatult ja märksa haaravamalt kui esietendusel. Scarpia osale sobis V. Veigart hästi lavaliselt kui ka laululiselt, kuid siiski võiks ta ka siin pöörata tähelepanu pehmemale ja sulavama kantileeni kultiveerimisele. Kuulajaid oli ilmunud teatrisse õige rohkesti ning kiitust avaldati tegelastele elavalt.

Th. Lemba.

Marje Parikas

Lehitsen koltunud arvustusi ja teen veidi statistikat — *passez le mot*, ja äkki selgub, et meie vastne juubilar on esinenud „Estonia" laval 100 osas! See tähendab seda, et ta on väga harva puudunud ansamblis ja teda on hinnatud de facto. Jääb vaid üle tunnustada teda ka de jure!

Viiks kaugele loetella ta osi — tragöödiast farsini — publik mäletab neid, aga mida ta ei mäleta, seda ei hakka me siin vägisi meele tuletamagi.

Marje Parikale on osaks saanud mängida enamikus „väikesi" iluasjast-naisukesi, kiisukesi, magusaid tüdrukuid (harva sekka karakterosi, kus ta siis on „üllatanud") ja siin on tulnud abiks ta loomulikud ressursid ja naiselik sarm. Sirvin albumeid ja mulle vaatab vastu Marje Parika fotogeeniline nägu, väga erinevas ilmes, kuid alati ühtviisi armas. Narmasrätisse suletud neitsilik kogu, endassevajunud unistava pilguga; „suures tualetis" daam, mingi imelise, botaanikas tundmatu lillega, rinnas, silmis ja suunurkades vallatlev naeratus, mis on valmis puhkema lausa naeruks. Häda sellele, kes ta „tõotavast" pilgust loeb välja midagi rohkem kui seal on: ta riskib sattuda krahv Almaviva seisukorda Beaumarchais' komöödiast!

Marje Parikas on olnud meie päike, kõike elustav, rõõmustav ja soojendav päike. Päris lihtne, tavaline päike, mille järele igatseb hing pärast pikki vihmanutuseid päevi ja öid! Sõpradele ütlen veel nii palju, et teda armastas peenehingeline Hilda Gleser...

Marje Parikale on seda sära jatkunud niihästi oma lavakujudele, kui ka eraeluks — igapäevaseks läbikäimiseks kolleegidega ja oma kunstisõbralikule kodule.

Oleme toiminud õieti, kui — osalt alateadlikult — oma esimese eksportkauba proovina saatsime välja — naabritele põhjas ja lõunas — Marje Parika. Ta ilmus, säras ja võitis... võitis umbusalduse ja sulatas eelarvamiste jää. Ja mul tuleb praegu vallatu mõte, et kas ei peaks mõne poliitilise madalrõhkkonna puhul saatma diplomaatidele abiks ja toeks meie Marjekest?! Usun, et nii mõnigi sügav korts silmade vahelt kaoks ja suunurkadesse ilmuks midagi sõbraliku naeruvine taolist!

Albert Üksip.

„Estonia" teater

Teisipäeval, 11. jaanuaril, harilike hindadega Pagnoli näidend „Tseesar, Fanny osas esineb Mare Leet. Kesknädalal, 12. jaanuaril, Kalmani operett „Sügismanööver".

Kaastegevad teen. näitleja August Mihklisoo, näitlejad — Lydia Adler, Ants Eskola, Fritz Hallap, Ants Jõgi, Harry Kaasik, Mercedes Kamp, Sergius Lipp, Gerda Murre, Alice Serman, Hugo Sutt, Alfred Sällik, Voldemar Tohver j. t.

Neljapäeval, 13. jaanuaril, **Bulgaaria riigiooperi tenori Peter Raitšeff'i viimaseks võõrusetenduseks Smetana ooper „Müüdud mõrsja".**

Reedel, 14. jaanuaril, Marje Parikas'e 15-aastase **lavategevuse tähistamiseks** esietendus „Figaro pulmad", Beaumarchais' komöödia.

Pühapäeval, 16. jaanuaril, esineb ooperis „Eugen Onegin" külalisena Dimitri Smirnov.

IV SÜMFOONIAKONTSERT

Tänasel sümfooniakontserdil „Estonia" kontsertsaalis esineb solistina kuulus prantsuse klaverikunstnik Magda Tagliafero. „Estonia" ja riigi ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkestrit juhatab teeneline dirigent prof. Raimund Kull. Kontserdi kavas: Hector Berlioz — fantastiline sümfoonia, Paul Dukas — „Sortsi õpilane, scherzo, Saint-Saëns — klaverikontsert nr. 5 f-dur. Kontserdi algus kell 8 õhtul.

Eesti Draamateater

Neljapäeval, 13. skp., kell 1/28 õhtul 42. korda „Suvi". Laupäeval, 15. skp., kell 1/28 õhtul Juhan Jaigi „Põrgu". Pühapäeval, 16. skp., kell 1/23 p. l. 105. korda „Kevade" ja õhtul kell 1/28 37. korda „Must suvi". Eelmüük avatud kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

Töölisteater

Täna „Mehe küljeluu" 29. korda. Algus kell pool 8 õhtul. Pääsmed 20—125 senti. Kolmapäeval „Inimesed ajujäälil" 14. korda. Neljapäeval „Tootsi pulm" 10. korda.

D. Smirnovi kontsert täiele majale

Esmaspäeva õhtul andis tenor Dimitri Smirnov Petseri maleva saalis oma abikaasa mälestuseks kontserdi, mille puhas sissetulek oli määratud Petseri kloostri heaks. Kontserdiks olid juba eelmüügil kõik istekohad välja müüdud. Hilisemad pidid leppima vaid seisukohtadega.

„Niskamäe naised" Oslos

Hella Vuolijoe näidend „Niskamäe naised" tuli 9. jaanuaril Oslo rahvusteatris esietendusele. Arvustus on tagasihoidlik, kuid publik võttis näidendi vastu suurte kiiduavaldustega.

Raadio

Teisipäeval, 11. jaanuaril.

16.55 reklaam. 17.05 lasteiund. „Mina mõistan, miks ma ei mõista..." Natuke arwutamisi ja peamurdmisi. 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 dr. W. Põld: Luu- ja liigeste-tuberkuloos. (Eesti Terwishoiu Muuseumi loeng, Tartust). 18.10 lõbusat muusikalisi ajawiidet. (Heliplaadid.) 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Homne saatekawa. 19.05 operetiansambli ettekandeid. (Heliplaadid.) 19.30 eesti keel — R. Kreis. 19.55 aktuaalne kümmeminutit. 20.05 4. sümfooniakontsert „Estonia" kontsertsaalist. Kaastegewad: NM ja „Estonia" ühendatud sümfooniaorkester ja Magda Tagliafero (klaver). Juh. prof. R. Kull. 22.00 õige aeg. Päewaundiseid. 22.10 ajawiitemusikat kohwikust „Kulias". 23.00 esperantokeelne nädalakroonika.

Kolmapäeval, 12 jaanuaril.

7.00 äratausmäng. Wõimlemine. 7.20 hommikontsert heliplaatidelt. 7.35 päewaundiseid. 8.15 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. T. Tallmeister. 8.35 jääteade wõi heliplaate. 9.00 Tallinn: Turuteade.

16.55 reklaam. 17.05 prantsuse keel — mag. K. Kann. 17.35 jääteade wõi heliplaate. 17.50 põllumajanduslikke teateid. 18.00 meeskäsitöö-konsulent H. Welbri: Tarbepuu walikust, saagimisest ja alalhoiust. 18.15 Beethoveni klaverisonaatide sari (IV). 18.40 päewaundiseid. 19.00 õige aeg. Ilmateade. Hinnanoteeringud. Homne saatekawa. 19.05 soololaule bassile. Theodor Puks. 19.25 A. Kasemets: Eesti muusika arengutee. (IX). Kõrberi looming, näidetega heliplaatidelt. 19.55 soowikontsert. (Heliplaatidelt.) 20.35 wälispoliitiline westlus — toimetaja H. Rahamägi. 20.55 wene laule ja tantse. (Heliplaadid.) 21.25 lastewanemate weerandtunnid imel aastal. 21.40 õige aeg. Päewaundiseid. Sekstus järgneva kontserdi kohta. 21.55—23.40 Hollandi Euroopa-kontsert (ülekanne Hollandist.)

Esperantokeelseid programme

Teisipäeval, 11. jaan., kl. 19.00 Mor Ojtrava: dr. J. Cibulka kõne: „Tschechoslowakiane Kilimindzaro mäel". 20.20 Hilversum: Kursus. 22.20 Kaunas ja Klaipeda: Esperanto nurk. 23.00 Tallinn, Tartu ja Türi: Nädalakroonika. 23.52 PRF 5, PRA 2: Teateid ja laule.

Kesknädalal, 12. jaan., kl. 16.00 Pariis PTT: Kursus algajatele. 22.00 Lt 1, Rosario: Kroonika. 22.18 Lyon PTT: Kroonika.

Alliance Française

palub teatada, et kursuslastele saadetud tunnikawades on jäänud parandamata eksitus kellaaegades. Nimelt on algajate kursuse esimese aasta 2. grupi tunnid igal teisipäeval ja neljapäeval kella 18—19 (enne jõulu olid samad tunnid kella 20—21; teateis on märgitud kellaajaks 19—20).

Ühtlasi juhib ta oma lugupeetud liikmete tähelepanu tänaõhtusele Magda Tagliafero kontserdile, mille ta korraldab koos Estonia kontsertbürooga.

Valmisriiete kaupmeeste ühing

pidas eile oma asutamispeakoosoleku, millest wõttis osa 15 kaupmeest. Ühingu juhatusse waliti esimeheks J. Jürgenson, abiesimeheks H. Karschenstein ja laekuriks E. Rubanowitsch. Peakoosolekul jõuti ühisele lokkuleppele kindlate hindade küsimuses, millega nüüd on ühinenud kõik walmisriietkärid Tallinnas ja ka üksikuid prowintsikaupmehi.

Surm tuli viinapoes

Eile õhtul kella 4 paigu suri Nõmmel Pärnu maanteel nr. 94 asetsewas wiinapoes äkitselt Nõmmel Kadaka puiestee nr. 71 elutsew Walerian Wassili p. Podolski, kes sinna oli tulnud ostma wiina. Kuna P. kauemat aega oli põdenud südamehaigust, siis arwatakse, et surm järgnes südamerabandusele. Laip toimetati lõplike surma põhjuste selgitamiseks Tallinna linna lahkamiskambrisse.

Podolski oli 52 a. wana, rahwuselt wenelane, kuid Eesti wabariigi kodanik.

Tulekahju Kopli tänaval

Kella kaheteistkümne paigu öö wastu tänast päewa tekkis tulekahju Kopli tän. nr. 12 asetsewas ühekordses puust elumajas. Asjast teatati kohe linna tuletõrje lendsalgale, kes kohale ilmudes leegid warsti kustutas. Seeõttu ei tekkinud ka mingisugust nimetamiswäärset kahju.

Kuidas leegid said alguse, pole esialgselt selgunud. Tule läbi kannatada saanud maja omanikuks on Alenderi tän. nr. 4 elutsew Mihkel Pung.

Põletisgaas tekitas mürgituse

Täna hommikul kella wiie paigu teatati politsei 1. jaoskonda, et R. Kalamaja tän. nr. 25—6 elutsew 39-a. Eduard Hallik on oma korteris magamise ajal saanud mingi mürgituse. Kohale kutsutud arsti korraldusel saadeti mees rawimisele Tallinna linna keskhaiglasse, kus selgus, et ta on saanud mürgituse põletisgaasist. Wigastus tunnistati raskeks, kuid siiski mitte elukardetawaks.

Vargad „Fraternitas Aeterna" ruumides

Tartu, 11. 1. Täna hommikul awastati, et wargad on tunginud Filosoofi tän. 14 asetsewasse wene üliõpilaskonwent „Fraternitas Aeterna" ruumidesse. Wargad olid wõtnud eest wälisakna ja purustanud seesmise akna. Et kojamees ei pääseks sisse, olid wargad sulgenud ukse ketti.

Seni on selgunud, et wargad on wiinud kaasa teenija ülikonna 40 krooni wäärtuses.

Tulekahi kirikus

Narwa, 11. 1. Esmaspäewal pärast lõunat kella 1/24 paigu märgati Skarjatina walla Skausja küla kiriku akendest ja ustest wäljuwat suitsu. Tuletõrje leidis tulepesa kellatorni trepikojast. Tuli oli haaranud oma wõimusesse trepi ning ähwardas tungida kellatorni. Tuli sumbutati peatselt.

Arwatakse, et tuli sai alguse eelmisel päewal jumalateenistuse ajal trepikojas mahapillatud suitsuotsast.

M-me GURIN
Tagasi tulnud Parilsist.
KORSETTIDE JA ALUSPIHIKUTE
valmistamine uusimate pariisi modellide kohaselt,
parimatest wällsmaa materjalidest.
Hollandi põiktän. 3/1, tel. 314-84.
Isiklikult kl. 10—5.

Kärdla keskkool suletakse?

Alew ei suuda kooli enam oma jõul ülal pidada

Kärdla alewivalitsuse wiimasel koosolekul tuli arutamisele kohaliku keskkooli edaspidise saatuse küsimus. Teatawasti on Kärdla keskkool aimuke omafaunane õppeasutus Hiiu saarel, kus Hiiumaa noored oma kodukohas wõiwad omandada keskhariduse. Kooli ülilpidajaks on Kärdla alewivalitsus, kuna riik tasub waid 64 proc. õppejõudude palgast. Alew on aga kehw, mille tõttu kooli ülalpidamine kohalikule omawalitsusele osutub ülejõukäiwaks.

Koosolekul asuti seisukohale, et riik peaks kooli ülalpidamise wõtma endale kauda. Alewivalitsus, mis praegu juba niigi sipleb ainelistes raskustes, on edaspidi nõus kandma waid kooli ruumide ja õppeabinõude muretsemise kulusid. Wastaw palwe saadeti haridusministeeriumile maawalitsuse kaudu eelmaspäewal.

Juhul, kui ministeerium alewivalitsuse palwele wastu ei tule, muutub keskkooli olemasolu Kärdlas küsitawaks.

Kool, mille saatus alewivalitsuse otsusega praegu ripub niidi otsas, töötab 3 klassiga. Õpilasi on tooris 90

Sünnipä

Jaan Ka

Homme pühitseb metsa J. Kand oma 60. sünnip jandimaal Abja wallas tal sai koha peal ja Wiljandi

Noore mehena algas kodu- ja wälismaal meesko maailmasõjast ja kaitseliid

Käesoleval ajal omab juures lööb kaasa ka mitm wusaladel.

Maria Kull, õpetaja, Patküla mõisas Walgama

Jüri Kuulmata, kaut Amblas, sündinud 12. jaa jandimaal.

Christian Leilop, metsj jaan. 1884. a. Pati w. P

Artur Linholm, insene aastal. Tööstur Tallinna

Aleksander Läte, helilo aastal Aakre w. Tartumaa

Anton Uesson, insener dinud 12. jaan. 1879. a.

Nõutav m
S.O.K. G
körgem
KU
HOPEA
Palatsi koh
Klaaspalee
Müügil origi
pakendeis ja
ESINDUS
SÕJAVÄE MA
K A U P
Pikk tän. 11

Tallinna

11. jaan

Diskont	Tšekid	
2	London	
1	New York	
4	Berliin	100
4	Helsingi	10
2,5	Stokholm	10
4	Kopenhaagen	10
4	Oslo	10
6	Riia	10
6	Kaunas	10
2	Amsterdam	10
3	Pariis	10
1,5	Zürich	10
2	Brüssel	10
4,5	Milaano	10
4,5	Varssavi	10
3	Praha	10
3,5	Viin	10
4	Danzig	10

Berliin clearing keskm.
Milano clearing keskm.

Väärtpaberid

6% Eesti Hüpoteek
Panga pantlehed
1927. a. 7% Väli
laen (dollarites)
5% Eesti Maakrediit
seltsi pantlehed

• SPORT •

Tallinna garnisoni maadlusvõit

Garnisonil 10, Harju maleval 8 seljavõitu

Sõdurite Kodu ruumes peetud klubivõistlustel Tallinna garnisoni maadlusmeeskond saavutas kaitseliidu Harju maleva maadlejate üle võidu 10:8. Arvestati ainult seljavõite, kuna töövõite ei antud ja seljavõiduta lõppenud matšid tunnistati viigilisteks. Oma seekordse võiduga garnison omandas teiskordse a.-s. Kreenbalti rändauhinna, mida Harju malev seni on võitnud viis korda. Jäävaks omandamiseks tuleb rändauhinda võita 5 korda järjest ehk 8 korda vaheldumisi.

Kärbeskaalu puudumisel peeti sulgkaalus 16, kõikides teistes kaaludes 4 matši. Seljavõite ja seega võidupunkte tõid g a r n i s o n i l e järgmised matšid: sulgkaalus Klein—Miller 6.25 min., Kasekänd—Laanisto 3.12 min., Leisson—Kobrusepp 5.55 min., Klein—Laanisto 9.21 min., Leisson—Miller 12 sek., Klein—Sülluste 9.47 min., Kasekänd—Kobrusepp 4.12 min., Laanisto—Miller 3.37 min., Kasekänd—Miller 2.40 min., raskekaalus Kalde—Köster 10.40 min. H a r j u maleva kasuks lõppesid järgmised matšid: sulgkaalus Sülluste—Leisson, kergekaalus Härma—Rubis 14 sek., Turtso—Rubis 7.23 min., kergekeskkaalus Telliskivi—Suursaar 4.32 min., Münt—Preimuth 3.41 min., keskkaalus Niglasson—Lindao 5.36 min., raskekaalus Kõllo—Soots 3.36 min.

Eriauhinna sai K a l d e, kes on kaasa teinud kõik senised 7 klubimatši.

Euroopa korvpallimeister Pariisist Tallinna

Kadrioru tennishallis võistleb JSO

Leedu korvpallimeister JSO, kes pidi võistlema Tallinnas juba detsembri keskpaigas, saabub Tallinna eelseisval nädalavahetusel Tallinna Kalevi kutsel. JSO on Leedu meistermeeskond ja pole Leedus kaotanud veel ühtki mängu. Meeskonna selgrooks on Ameerikas õppivad leedulased, kes kutsuti aastavahetusel kodumaale tagasi Pariisi sõitmiseks maavõistlusele Prantsusmaa vastu. Pariisist tagasijõudnult sõidab meeskond kohe Tallinna edasi.

JSO on ühtlasi Leedu rahvusmeeskonna selgrooks. Tallinna saabuvast 8 mängijast on 7 internatsionaalid, kes tõid Leedule läinud aastal Riias peetud Euroopa esivõistlustel üllatuslikult Euroopa meistri tiitli. Tallinnas mängib neli Ameerika leedulast — L i u b i n a s, Budriunas, Boltrunas ja Sackus, kellest esimene on olnud Ameerika rahvusmeeskonna kapteniks ja S a c k u s praegu Leedu palliliidu korvpallisektsiooni juhiks. Eesti-reisil on meeskonna juhiks Antonas B u t a v i c i u s, kes eriti meie jalgpalliliidule on tuttav nende alatise lahke vastuvõtjana ja „leedulasest eestlasena" Kaunases.

Leedulased võistlevad Tallinnas pühapäeva õhtul Tallinna Kalevi vastu. Võistlus toimub Kadrioru avaras tennishallis, mis mahutab rohkesti pealtvaatajaid ja kuhu käsipalliliit on lasknud ehitada liikuvad korvid.

Laskemaja avavõistlused Paides

Järva maleva laskerajal Paides asuti hiljuti ehitama kõetavat laskemaja, et võimaldada ka talvel välistreeningut ja võistluste korraldamist. Laskemaja osalise valmimise puhul toimusid pühapäeval esimesed treeningvõistlused väikesekaliibrilisepüssiga. Esikohale tuli A. Liivik, saavutades püsti 188 s., põlvelt 189 s. Järgnesid E. Igarik, vastavalt 175 ja 182, ning P. Kaare 174 ja 183.

Tartu võitis Valga 2:1 ja 50:16.

Pühapäeval toimus Valgas käsipallivõistlus Tartu AKS ja Valga Eesti Spordiklubi vahel, kus võitis Tartu võrkpallis 2:1 ja korvpallis 50:16.

Koolinoorte tennisvõistlused

Tallinna-Harju õpilaste kinnised karikavõistlused tennises algasid Kadrioru tennishallis 23. detsembril ja lõpevad eelseisval laupäeval. Auhindadeks on pandud välja kaks karikat — poistele AEG direktori R. A a v a k i v i ja tütarlastele pr. E h r e n p r e i s i poolt. Võistlejaid karikatele on kokku 38. Poiste klassis on selginud juba poolfinalistid, kelleks on vennad F. ja H. Tõnurid. Tulemused olid I. ringis: Puhk—Aurich 6:0, 6:0; H. Tõnuri—Terras 2:6,6:3,6:3; F. Tõnuri—Müllersdorf 6:0, 6:1; Laur—Puusepp 6:0, 6:1; Harossar—Zimmermann 6:0, 6:3. Edasi veerandfinaalis F. Tõnuri võitis Lauri 6:1, 6:1. Poolfinaalides H. Tõnuri võitis Puhki 6:4, 6:2 ja F. Tõnuri võitis Harossari 6:0, 6:0.

Tütarlaste klassis on mängitud üks ring järgmiste tulemustega: Wulf—Liivlang 6:3, 8:6; Viin—Audre 6:0, 6:0; Kree—Akermann 6:3, 6:0; Rütmann 6:0, 6:1; Kuus—Zimmermann 6:0, 6:3; Lasberg—Maasik 6:3, 7:5; Kreekmann—Rosenwalt 6:0, 6:1.

Poiste lohutusturniiris on Terras võitnud Aurichi 6:0, 6:3 ja Müllersdorf Puusepa 7:5, 6:2.

Võistluste korraldajaks ja juhiks on E. Spordi Keskliidu tennisõpetaja B. L e p i k.

Läänlased võtavad osa Tallinn-Valkla teatesuusatamisest

Tänavu esmakordselt startivad Tallinn-Walkla igaaastasel teatesuusatamisel riigihoidja auhinnale ka läänlased — kaitseliidu Lääne maleva ja piiriwahve Lääne jsk. spordiklubide meeskondade näol. Mõlemad nimetatud organisatsioonid korraldasid neil päevil katsevõistluse, mille järele meeskonnad läänlaste esimeseks startiks Tallinn-Walkla suusavõistluse jaoks koostati järgmiselt, maleva meeskond: A. Kasikov, A. Lutter, F. Miller, A. Tikkermann, piiriwahve meeskond: Targu, Siirat, Mändla, Põder.

Esimesel katsevõistlusel, mis peeti kolmekuningapäeval, startisid kõik Haapsalu parimad. Maa pikkus oli 10 km. Võitjaks tuli maakonna spordiinstruktor A. K a s i k o w, kes waatamata sulale ja igati ebasoodsale ilmaštikule, saavutas ajaks 46.29,0. Järgnesid: 2) A. Lutter 48.57,2, 3) J. Miller 50.23,0. Noorte klassis, kus maa pikkus oli 5 km, saavutas noorkotkas A. Tikermann ajaks 23.25,5.

Teisel katsevõistlusel, mis toimus pühapäeval, A. Kasikow ei startinud. Võitjaks tuli 10 km distantsil J. M i l l e r, kes headel võistlustinginustel tegi ilusa aja — 40.13,5; 2) A. Luther 41.12,5, 3) H. Targu 42.30,5. Noorte klassis võitis 5 km jällegi A. Tikermann ajaga 19.27,0.

Välismaa talvespordiga tutvumas

H. Treffneri gümnaasiumi võimlemisõpetaja K. H i n t z e r sooritas jõuluvaheajal reisi välismaale, et tutvuda talvespordiga ja mägestikurahva jõulu- ja uueaastakommetega. Oma tähelepanekuist Alpides pajatas ta tagasisaabunult meile järgmist:

— Mul oli juba paar viimast aastat kavatsus sõita tutvuma talvespordiga Karpaatidesse ja Alpidesse, kuid alles tänavu jõuluvaheajal võtsin reisi ette. Viibisin ka rädalapäevad maailma kuulsamas talvekuurordis Garmisch-Partenkirchenis.

— Mis on seal eriti talvespordi alal tähelepandavat?

— Saksa riigivalitsuse poolt on sinna valmistatud tehniliselt täiuslikem bobi-sõidutee, suusahüppemägi ja kunstlik uisutee, mis isegi kuni 32-kraadise soojuse juures võimaldab seal veel uisutada.

— Kuidas see siis ehitatud on, et säärasele suvepalavusele vastu suudab panna?

— Uisutee kohal on maa alla 20 km ulatuses asetatud eriline torustik, kus asetsevad elektrilisel teel jahutatud tsementplated. Need annavadki niipalju külmust, et uisutee jääpind suudab isegi suurele kuumusele vastu panna. Pole siis seepärast ka ime, et uisutee korrashoid maksab 6 tunni jooksul 250 saksa riigimarka, mis meie rahas teeb välja umbes 370 krooni.

— Mida veel tähele panite?

— Rohkesti kasutamist leiavad köisraudteed, millest Zugspitz-bahn viib 300 meetri kõrgusele. Sealt avaneb vaade tuhandetele jäätanud ja lumistele mäetippudele. Otse muinasjutuline on aga vaadata ülalpool pilvi puid, mis on kaetud alatiselt paksu härmatisega ja mille kohal laotab end tumesinine taevas. Üles mägedetippudesse tõuseb igapäev tuhandeid talispordiharrastajaid, et seal päevitada ja suusatada. Õhtul laskutakse alla tagasi või ööbitakse mägestiku hotellides, kus elu on aga väga kallis. Mägedes oli seal lume paksus kuni 7 meetrit. Ka seda peab ütlema, et sakslased oskavad talvespordi eest hoolitseda. Igas raudteejaamas on välja pandud teated suusatamisolude kohta jne. Samuti võib suuski kaasa võtta igasse vagunisse, välja arvatud magamis- ja söögivagunid.

— Aga mida panite tähele mägirahvaste jõulu- ja uueaastakommete suhtes?

— Vist ainuke koht maailmas, kus jõululaupäeva püssipaugutusega vastu võetakse, on Berchdesgaden. Õhtupimeduse saabudes tõuseb tuhandeid kütte mäkke, kus paugutatakse püsse ja siirdutakse siis hiljem all orus asetsevaisse kirikuisse. Uuel aastal süüakse seal esimese toiduna erilisi valgeid vorste, mis on tugevasti vürtsitatud ja mida süüakse sinepi ja saiaga. Jõulukommete uurimiseks jäi mul vähem aega, kuna peatähelepanu suunasin tähelepanekuile talvespordi alalt.

Lugusid kohtust

Kui naine tahab mehe teadmata osta rahakotti...

Selma P a g a kukkus kohtu alla wõlga ostetud rahakoti pärast. Ta tahtis saada endale uut rahakotti, kuid raha tal selle ostmiseks ei olnud ja mehelt ta küüida ei tahtnud. Kaubanduskonsor „Rale" eşindaja Kristiine Maasikas oli nõus Selma Pagale wõlgu müüma rahakotti, kui Selma Paga toob oma mehe wastuwaru allkirja. Selma Paga tõigi kaõnuslewingule oma mehe allkirja ning sai rahakoti, mis oli 17 kr. wäärt.

Et ta hiljem ei mõtelnudki koti eest ärile tasuda, siis hakati nõudma ta mehelt. Mees aga ei wõtnud allkirja omaks. Siis selgus, et Selma Paga oli selle wõltsinud.

Nii läks Selma Paga kohtu alla.

Ta tunnistas end süüdi ja sai kuus kuud wangistust tingimisi.

Luusis turul ja vaatas mida varastada

Kalju R o h i l a, endise nimega Aleksander-Woldemar Krüners, kuulus 1. novembril turul ja waatas, mida saaks üle küüa.

Talle haktas silma walwera kärn, millel oli kaks kasti õunu. Rohila ajus kärn taha ja läks sellega minema. Mereptiesteel ta jätis kärn maha, wani õunakastid woorimehele ja läitis edasi. Õunad ta müüs wiie krooni eest maha.

Need olid Warwara Gluhowa õunad.

Rohila on waremalt karistatud. Ta mõisteti rooteisele aastaks wangi.

Perekondlik vargapesa

Juulikuus warastati Kohila wallas Nikolai Mandelli korterist 515 krooni wäärtuses kõbeasju, Ernst Mandellilt 167 kr. wäärtuses riideid ja Konstantin Tiefenhausenilt 96 kr. wäärtuses nahkjope.

Kahtlus selle wargusje toimepanekus langes tunnistusi end süüdi ja selgas, et warastatud asjad ta on müünud wanakraami-turul meha rendmaale.

Kriminaalpolitsei aga oli andmeid, et Richard Tõnisu poolt warastatud asju on hoiul Rapla wallas. Seli ajunduses Sõlweri talus Enn Loidi juures. Ja tõesti, sealt leidigi hulk warastatud asju. Loit selgas, et need on tõnnud tema juure Richard Tõnisu ema Marie ja wend Hans.

Kõik Tõnisud on waremalt karistatud.

Kohus mõistis Richard ja Hans Tõnisud wargusest wiieks aastaks wangimajja, Marie Tõns kuueks kuuks ja Enn Loit kolmeks kuuks wangi.

Tõendeil üikutel oli weel teine wargusprotsess arutusel. Richard Tõns oli warastanud juulikuus Kurna mõisas Aleksander Põdra korterist jahiriistu ja muid asju, kokku 500 kr. wäärtuses.

Warastatud asjade warjajatena olid siin tegewad Marie ja Hans Tõnisud ning Enn Loit.

Kohus mõistis selles asjas Richard Tõnisu kolmeks aastaks wangi, Hans ja Marie Tõnisud kuueks kuuks ja Enn Loidu kolmeks kuuks wangi.

Vargad Kukruse ühiskaupluses

Saagiks 3700 krooni eest kaupa

Mõni päew tagasi tungiti öösel Kohtla-Järwe kooperatiivi Kukruse harukauplusesse, kust wiidi ära suuremat hulgal kaupa. Mõnepäewalise inwentuuri järele selgus niiid, et waraste saagiks on langenud mitmesugust kaupa 3700 kr. wäärtuses. Kaup oli murdwarguste wastu kindlustatud. Murdwargus sündis enne üldinwentuuri.

Vargusi pealinnas

Karu tän. nr. 37 ajatsewast korterist warastati Preedi A a s a jõigisvalitu, ülikond ja pandipilet kokku 85 kr. wäärtuses.

Walter T a a r i l warastati taskust rahakott 31 kr. rahaga.

Laboratoorium tän. nr. 20 ajatsewast kuurist warastati 75 kr. wäärtuses Aliide T o o m w e r k i l e kuulu-wat pesu.

Politseipeegel

Esines wale nime all. Wale nime all esinemise pärast wõetakse wastutusele Arnold Juhani p. Metsala, kes üüki selgitamisel politseile üles, et tema nimi on Arnold Ots.

Wargus Pärnu maanteel. Pärnu mnt. nr. 80—1 elutsew Julius Lord avaldas politseile, et eile kella 6 ja poole üheteistkümne wahel õhtul on tema korteri warastatud paar kingi, kuld sõrmus ja mitmesugused muid asju kokku umbes 20 kr. wäärtuses.

Joobnud isikuid paiguiati politseiarestimajja 3.

Tabati varas

Kriminaalpolitsei tabas ja paigutas wangilasse 65-a. Anton-Heinrich Heinmanni, kes linna öömajast warastas Konstantin Neupoli palitu 12 kr. wäärtuses.

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Ootamata lahkus siit mailmast minu armas mees ja minu hea isa

Valerian Vassili p. Podolski

sünd. 25 apr. 1885, surn. 10. jaan. 1938.

Hingepalved keskhaigla surnukambris kesknädalal kell 8.30 õht., reedel ja laup. kell 7 õhtul. Matusetalitus Siimeoni kirikus pühap kell 12.30 ja sealt vene surnuaiale.

Valusas leinas **abikaasa ja poeg.**

Korteripakkumised
TALLINNAS

Väike korter
keldrikorral välja üürida lasteta inimestele. Kaasani tän. 5 krt. 2.

Suurem hästi
möbl. tuba
eraisisk., telef., waikele kindl. ametis intellig. härrale ära anda. Tatari rõn. 15-a, krt. 3.

Tuba
kütte ja walgust, kontoritis, wastuwõtmiseks wõi puhta töö jaoks päewaseks tarwitamiseks üürile anda. Lühikejalg 3—1, kambatehnika töötuba.

Ilus suur
tööstusruum
välja anda. Heina tän. 47.

Tuba
1—2 naisterahwale mööblita, eraisisekäiguga, välja üürida. Kommani t. 13—1, näha kl. 4—8 p. l.

Ilus
möbl. tuba
ära anda, wann ja telefon. Küsida telefonil 312-06.

Suur, walge, leikküttega
äriruum
wälja üürida Raua tän. 42. Kreutzwaldi tän. nurgal.

Autogaarash
välja üürida Paldiski maantee 23, küsida Loode tän. 2—4.

Sisseütatud
pesukoda
ühes elukorteriga heas rajoonis ära anda. Teat. jst. „4/6924".

Südalinnas ära anda endised
restoraniruumid
Küüsida Pärnu mnt. 17/Tatari tän. 4.

Majaomanikud!!
Vaba korter Teie majas saab kiiresti üürniku kuulutuse kaudu
„Päevalehes"

Päikesepoolne eraisisekäiguga suur
tuba
tööga tarwitusega wälja üürida. Tina 5—7, hoowimajas.

Uues moodsas majas eraisisekäiguga
tuba
mööbliga wõi ilma, keskküte, parkett, wann, ära anda Roosikranzi t. Kr. 35 kuus. Soow. kirjal. jst. „18/6178".

Soe päikesepoolne
korter
— suur tuba, köök, W. C. ja kõik mugawused — ära anda Taimi tän. 19, Pelguslinnas. Küüsida krt. 9, keldrist.

Kaasüüriline
saab korraliku kodu. Kõie t. 1-c—1.

Korterikaaslast
— korraliku kindlapalgalist meester, tarwis. Teat. saab Kopli tän. 2, keskkütterumiist. Wõib ka kirjal. jst. „19/6179".

Keskkinnas ära anda
söögisaal
Kirjad jst. „37/6917".

Wanem naisterahwas wõib
korteri
saada, soowi korral tööd. Lauluweo tän. 18—14.

Uues majas kuiw ja soe eraisisekäiguga
mööblita tuba
puhtas ametis käijale wälja üürida. Planeedi t. 12—4. Näha wõib kella 18—20.

Mugaw, päikesepoolne, eraisisekäiguga
mööbl. tuba
ära anda korralikule ameenikule. Kopli tän. 32—1.

Ilus mööblita
tuba
õige omaetse eraldi sissekäiguga (wõib ka puhta töö jaoks) wälja üürida Wanaturu 6—7 (Scheckli paaga õrwal).

Ilus päikesepoolne suur
tuba
ära anda kahele kindlas teenistuses meesterahwale. Õle tän. 12—1.

Wäike läbikäidaw
tuba
ära anda Narwa mnt. 35—8.

Ruumid
äri, kontori wõi puhtama töösmise jaoks ära anda Narwa mnt. 8.

Südalinnas
3 ilusat ruumi
2. korral (koos wõi üksikult) wälja üürida. Suur Karja tän. 3, telef. 443-80.

Kaasüüriliseks
võib tulla meesterahvas Kunderi tän. 19—9.

Välja üürida
tuba
köögi ja vannitoa tarvitamisega. Narva mnt. 58—4.

Hästi korralikult
möbl. tuba
wälja üürida soliidsele isikule. Wann ja telefon. Narwa mnt. 25—2, telef. 317-11.

Üra anda iniell. härrale wõi abielupaarile suur omaette
mööblita tuba
wanni ja köögi tarwitusega. Gonsiori tän. 11—3.

Heas äritänawas üürile anda
kaupluseruum
suure waateaknaga. Teat. saab iga päew kl. 9—12 Sakala tän. 2—1.

Preili (soow., kes käib päwast õhtut õppimas) wõib tulla
toakaaslaseks
Rüütli tän. 13—3 (Kapsi ja Ko. õrwal). Tel. 443-68

2 möbl. tuba
eliidiga wälja üürida. Näha wõib õhtul kella 6—10 Raua tän. 43—6.

Tühi ruum
ära anda kaupluseks wõi töötoaks. Küisida Rulkoviuse t. 13—4.

2 laduruumi
töökoja kõrval välja anda. Sauna tän. 1, elektritöökojas.

Müüakse

Juhuslikult müüa hea
biisamkotikmantel
suuremale kasvule. Näha igal ajal Olewimägi 11—4.

Juhuslikul: müüa hea
helifilmiaparaat
(täieline komplekt). Soow. kirj. jst. „7/7007".

Müüa uus moodne
maja
32.000 kr., kuusisseinlet 320 krooni. Soow. kirjal. jst. „38/6998".

Müüa odavasti
mubwe ja kreesid stunks-, kirik-, murmel-, oposjuus- ja reisest nahkadest. Kiirrellimised 2—24 tunniga. Girgensoni tän. 6—3.

Hästi ehitatud tulutoovad
uued majad
paremates rajoonides soodsail tingimusil müüa. Teat. Harju rõn. 22, kontoris „Ermo".

Müüa moodne 3 uksega
riietekapp
Magasini 3-b, töötoas, eiseel korral.

Maja
wäga odavasti müüa randteejaamas Wiru m. Kirjad jst. „36/6196".

Juhtumisi müüa ilus
puhvetkapp
Kr. 55. hea kirjutuslaud Kr. 45, 4 tooli ja antiikne mahagonilaud. Pärnu mnt. 39—6.

Müüa liikuwa wihiga
kaal
350 kgr. ja
lauakaal
15 kgr., kirjade
kopeerpress
kapiga. Estonia teatri maja kelder nr. 58, P./K. „Muna"

Noor nädala pärast lüpsma tulija
lehm
ja odaw hobune müüa Lubja tän. 3.

Kraõõidu pärast ruuniliselt müüa walge magamistoa-
mööbel
ja laalimöbel rammepunsi. Nõmmel, Kaare tän. 25, omnibusepeatus Kaare tän. nurgal, näha kella 4—7 õhtul kl. 10 homm. kuni 2 p. l.

Tähelepanuks markide kollektsionäärideile. 11.—14. jaanuarini enneolemata
odav blokkide
müük. Hirler — 80 jnt., Puschkin — 1 kr. 90 j., Dapoštа — 3 kr. 75 j., Das braune Band — 1 kr. 50 j., Viva Franco — 90 jnt., uus Nõuk. Wene lennu — 4 kr. 90 j., Periy — 4 kr. 75 j. ja teised. Wene t. 1, krt. 9, 2. korral.

Aivaz'i KEEDUPLAAT
tagab puhtust, kokkuhoidu
//
Saadaval igas rauakauplus

Milaneesi-
kudumise masinad, 3 tükki, ühes mootoritega, ettenägemata põhjusel odavasti müüa Võib ka üksikult. Kirj. slt. „16/7056".

Vanas tuntud headuses
KOHVI
erisegud
TH. KAARMANN
RAEKOJA 8

Müüa naisterahwa
kasukmantel
wälismaa nahkadest, uus. Näha kella 6—8 õht. Rüütli tän. 13—7.

Ärilett,
kapid, riiulid jne. odawasti müüa Luise 22, majahoidja.

Ilus, moodne
lapsevanker
juhuslikult odawasti müüa Jakobsoni tän. 4, Wahemuum

Tammepuust wähepruugitud
söögitoamööbel
müüa Kommani 20-a, k. 1

Vorstitegemismasinad
odawasti müüa. Küüsida Kultasepa 5—1.

Rakveres
võtavad „Päevalehe" ja „Laste Rõõmu"
tellimisi ja kuulutusi
vastu ja müüvad üksiknumbreid:
E. Priiman, Pikk 24
N. Erna, Lai tän.
M. Nurk, Lai tän.
Ed. Läte, Lille tän. 13
E. Videvik, jaama raamatukapp
Joh. Triefeldt, Pikk 17
L. Rikken, Tallinna 20
Ubja Majandusühisus
Marie Talla, Vaksali 2
E. Sabolotnik, Tallinna 7

Hobune
müüa. Paldiski mnt. 12.

Korras
piljard
marmorplatel ühes kiide ja pallidega müüa. Suure-Jaani, Wiljandi tän. 2.
H. Pärnoja.

Autokiisel ajakohase hinnaga müüa
maja müüa
ühes wiljapunaiaga, eriti kohane juwitajatele, seis maja ajub mäumineja seest ja järwede kõhedal. Kohane ka äritoaks. Wõru jaamast 10 min. tee. Pakkumised saata: F. Eisler, Wõru randteejaam, postk. 14.

Ostetakse

Õiglase hinnaga
ostan ja müün
palituid, ülikondi, pandipileteid, kasukaid, raadioaparaate, õmblusmasinaid, jalgrattaid.
Tartu m. 1. Ost-müük.

Briljante, kuld-, hõbe-, antiikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6. telef. 431-59.

Ostetakse prunguir. 4—5½ h.-jõul.
sõiduauto
mnemat tüüpi, soowit. Ford. Teat. hind ja sõidet. km arw Rakwere, p.-k. 34. A. H.

Ostan
filmi-fotoaparaadi, suurus 5×7 : 6,3. Teat. ühes hinnaga jst. „19/6939".

Wajan igal arwul igasugusii prungitud
raamatuid.
Pakkumised jst. „19/6979".

Mellel on suuremal arwul häid kuiwi
pinnapuid
müüa, pal. teat. jst. „12/6932".

Ostja Võrust
ostab parima hinnaga igasuguseid wanu riideid, palituid, ülikondi, ka ülikuid pükse, pintsakuid, lasterriideid, pesu, jalanõusid, raamatuid, tööriistu jne. Kirj. jst. „3/6963".

Soowin odawasti osta prungitud
võrkraadioaparaadi.
Teatada jst. „33/6113".

Soowin osta wähe kantud
piiberkrae
Teateid ühes hinnaga jst. „39/6919".

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse
TRÜKIKODA
Köitekoda
Tsinkograafia
Litograafia
valmistavad kõige kiiremalt ja maitsekkamalt igasuguseid aktsidents-, raamatu-, kivi-, offsett- ja rotatsioontrükitöid, klischeid ja raamatuköitetöid.
TALLINNA EESTI KIRJASTUS-UHISUS
Tallinn, Pikk tän. 2, telef. äripäeviti kl. 9—15, 428-83, pärast seda 428-86

Ostan
kantud ülikondi, palituid, juwiamteid, pintsakuid, pükse, saapaid, pandipileteid, õmblusmajinaid, grammofone ja muud. Pärnu m. 33.

Ostja Tartust
ostab igasuguseid prungitud mööblit, köögiugu kantud riideid ja saapaid, raamatuid igakeelseid, grammofone, õmblusmajinaid, jalgrattaid, ka kõike pööningukolu. Kirj. jst. „15/6975".

Soowitakse osta wäikesem
maja
Tallinna wõi Nõmmele, mitte üle 10.000 krooni, wõib olla küüpotegiga. Kirj. jst. „A. 185".

Ostan vana mööblit
toole, laudu, puhwetid, kappe, diiwaneid jne., keelpille, kitarre, mandoliine, wiinleid. Pillidel, niisamuti mööbliitel, wõib olla õõsid puudu ja wõivad olla katkised. Teatada ühes asjade hinnaga jst. „33/6993".

Ostan kiiremas korras
maja
65.000 krooni wäärtuses Tallinnas. Prowinstsiaal. Teat. kirjal. jst. „39/6999".

Puhtaid kaltse
ostab
Tall. Eesti Kirj.-Ühisuse ladu Pikk tän. 2.

Ostan
igasuguseid prungitud asju ja pööningukolu, ka grammofoniplaate. Soowi korral tulen koju ostma. W. Ameerika t. 4, ost ja müük.

Ostan linna lähidale wõi Nõmmele wäikese
maja
wähemalt kahe korteriga. Wäljamaksa 4000 kr. Kirjad jst. „25/7065".

Mitmesugust

Noormees soowib
tutvust
preilide wõi prouadega. Kirjad pal. jst. „20/6900".

Sünnpäarne mees
tutvuks
lihtsate nr. ja prl. ajawiitesks. Täieline jaladus. Kirj. jst. „1/6961".

Kindlas teenistuses intell. keitharidusega preili soowib
tutvust
sõliidse härraga. Kirj. jst. „14/6891".

Söögisaal Dunkri tän. 6
on 1. jaan. uue omaniku käes ja soovitab koduseid ja maitsvaid roogi koha peal söömiseks ja väljaviimiseks. Palun külastada.
Aupaklikult
omanik.

„Noor võluv daam",
sain kirja 10. jaan., muidu ma ei oleks ju teinud Teile halba! Palun, tulge kolmapäeval, 12. jaan., samasse kohta samal ajal, wõi teatage slt. „24/7024".

Wanapoisi soowib tõsist
tutvust
leskprouade ja preilidega, wan. 40—50 a. Kirjal. jst. „28/6908".

Lp. härrad! Noor tütarlaps palub
laenu 15 kr.
Pal. teat. slt. „10/6170".

Meeldiv 6-aastane tütarlaps jäävalt
kasulapseks
anda. Soovijail jätta aadress kuni 16. skp. slt. „27/6147".

Noor korralik, kuid vaene tütarlaps
abielluks
kindlapalgalise härraga. Kirj. slt. „37/6157".

Noor hariud preili
tutvuks
härraga laewa juhtkonnast. Kirjad jst. „28/6988".

Töösmise- ja majaomanik! soowib laenu
1000 kr.
Protsent kokkuleppel. Teat. kirj. jst. „8/7008".

Puhkusele saabunud meremees, pikakasvuline, 27 a. vana, kohalikke keeli oskaja, soovib
tutvust
keskealiste daamidega. Kirj. slt. „21/7021".

Koduised
taimetoidulõunad
tella 1—5. Kiriku põiktän. 4—1, telefon 454-93.

Härrad meremehed, piiriwahwurid ja politseinikud,
kirjutage
noorele naisele. Kirjal. jst. „7/7087".

Lokkija-
praktisserija tuleb koju igal ajal lokkima, vesilaineid tegema, varvima, manikküüri t. väiksema tasu eest. Kirjad kuni 1. veebr. slt. „22/6182".

Lastest, lastelt, lastele soob pilte „Laste Rõõm"
Kuidas välja näeb Eesti laps (päevapilte lastest), kuidas ta joonistab (joonistusi lastelt), mis temale meeldib (huvitavat lastele), seda näitab iga viimase aja uus „Laste Rõõmu" number.

„Laste Rõõm" esirinnas
„Laste Rõõm" algata laste näopiltide avalda mise — nüüd teevad s da ka mitmed täiskas vanutele määratud aj kirjad — kõige huvita vamaks jääb aga sell poolest „Laste Rõõm Lapsed ise, kõige lai maist rahva kihtides saadavad neid pilt ühes kaaskirjadega.

Suurem
talukoht
rendile anda soodsatel tin mustel; koht on ühes tük asukoht Järvamaal. Kirj kuni 20. jaan. slt. „5/704

Lars Sandell
Wormsiist, jõida kohe T linna. Odo. Aia t. 5—

Lp. talutiired 23—30-a teiega soowib
tutvust
abielu mõtes 32-a. talu daja. Tarwiline wähem 10.000 kr. kapitali, et ü selt omandada suuren põllumajanduslist kinnisõ ra. Soowitaw, kes omab dumajanduslikku wõi põl majanduslikku kutseharid ja on huwitatud talupidar sest. Kirjad täpse elulook jeldusc, foto ja aadress tuni 20. ikp. jst. „17/713

Alewikus majaoman noormees, 27-a.,
tutvuks
ühtie kodu loomiseks nei dega, kes omawad talu maja linnas. Wanus 25 a. Foto soowitaw. Kir Pärnu, „Pärnu Päewale tal., „23".

Kadunud
Kaotatud 10. jaan. hom kella 8 ümber naister.
kuld-käeuur
Järve jaama esisele wõi T linna sõitvale rongile. kallis mälestusena. Au leidjat palun tasu eest toda Järve j. vast. asuva toiduaineteärisse.

Kaotatud
10. jaan. s. a. teel Toon Kuuvõljalt — Roosikrantsi Peeter Süda ja Liivalaia 1 lapseking ja 1 pruun less (märgitud tähega Palutakse tasu vastu tuua Liivalaia tän. 1 Hunnius.

Leitud
Uur leitud
tõtre wõib saada Pal mnt. 43, poest.

Pidud

ESTONIA TEATER

Teisipäeval, 11. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
8. korda
harilike hindadega
„Tseesar"
„Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 3 vaatuses (11 pildis).
Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.

Kesknädalal, 12. jaanuaril kell pool 8 õhtul
8. korda
harilike hindadega
„Sügismanööver"
J. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Neljapäeval, 13. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
Bulgaaria riigiooperi tenor PETER RAITSCHEFF'i viimseks võõrusetenduseks
„Müüdud mõrsja"
B. Smetana ooper 3 vaatuses.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.

Reedel, 14. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
Marje Parikas'e
„5-aastase lavategevuse tähistamiseks esitendus
„Figaro pulmad"
Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais' komöödia 5 vaatuses.

Laupäeval, 15. jaanuaril, kell pool 8 õhtul
9. korda
harilike hindadega
„Sügismanööver"
J. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Teatri kassad avatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st poole 9-ni.

EESTI DRAAMA TEATER

Neljapäeval, 13. jaanuaril, kell ½8 õhtul
42. korda
„Suvi"
A. Särevi-O. Lutsu dramatiseering 3 vaatuses.
Näitejuht — Leo Kalmet
Lavapildid — P. Raudwee

Laupäeval, 15. jaanuaril, kell ½8 õhtul
Juhan Jaik'i
„Põrgu"
Näitejuht — Leo Kalmet.
Dekoratsioonid — P. Raudwee.

Pühapäeval, 16. jaanuaril, kell ½8 p. l.
105. korda
„Kevade"
A. Särevi-O. Lutsu dramatiseering 8 v. (6 pildis)
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lavapildid — P. Raudwee

Pühapäeval, 16. jaanuaril, kell ½8 õhtul
37. korda
„Must suvi"
Rudolf Sirge näidend 3 vaatuses.
Näitejuht — Andres Särew.
Lavapildid — P. Raudwee.
Kassa avaatud kl. 11—1 e.l. ja 5—8 õhtul.

TOOLISTEAATER

Teisipäeval, 11. jaanuaril, kell ½8 õhtul
29. korda
harilike hindadega
„Mehe küljeluu"
M. Jotuni naljamäng lauludega 3 vaat. 15 pildis.
Pääsmed 20—125 s.

Kolmapäeval, 12. jaanuaril, kell ½8 õhtul
14. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
V. Werneri komöödia 3 vaat.
Pääsmed 20—125 sendini.

Neljapäeval, 13. jaanuaril, kell ½8 õhtul
10. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Andres Särewi dramatiseering Oskar Luiju jutustuse järele 3 vaatuses 8 pildis.
Pääsmed 20—125 s.

Reedel, 14. jaanuaril, kell ½8 õhtul
20. korda
üldhindadega
„Metsalise rada"
Andres Särewi dramatiseering Aug. Jakobsoni romaani järele 3 vaatuses.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Laupäeval, 15. jaanuaril, kell ½8 õhtul
11. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Pääsmed 20—125 s.
Kassa avatud iga päev kl. 12—4 p. ja 6—½9 õhtl.

„Estonia" kontsertsaal.

Teisipäeval, 11. jaanuaril 1938. a.
„Estonia" kontsertbüroo ja Alliance Française'i korraldusel prantsuse saadiku patronaaži all

IV sümfooniakontsert.

„Estonia" ja Riigi Ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkestrit juhatab teeneline dirigent prof. RAIMUND KULL
Solist: kuulus prantsuse klaverikunstnik MAGDA TAGLIAFERO
Kavas: 1) Hector Berlioz — Fantastiline sümfoonia,
2) Paul Dukas. „Sortsi õpilane". Scherzo,
3) Saint-Saëns. Klaverikontsert nr. 5, F-duur.
Algus kell 8 õhtul.
Pääsmed Kr. 2.60 kuni 60 s., õpilastele à 35 s. eelmüügil „Estonia" teatri kassas.
„ESTONIA" KONTSERTBÜROO.

A-S. Tallinna Laevaühisus

14. jaanuaril s. a. ekspedeeritakse
a.-l. „Kai"
Tallinnast — Hamburgi, Antwerpeni ja Rotterdami
Edaspidi laevad iga 14 päeva tagant, s. o. 28 jaanuaril, 11. veebruaril jne.
Kaupade ülesandeid võtab vastu ja teateid annab
A-S. Tallinna Laevaühisus
S. Karja 18, tel. 426-90.

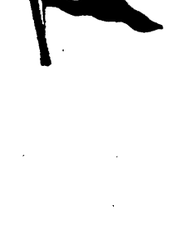

STOTT LINE
17. jaan. paiku ekspedeerime
a/l. „STELLA"
TALLINNAST
LIVERPOOLI
MANCHESTERI
Kaupade üleandmisi võtab vastu ja teateid annab
A-S. TALLINNA LAEVAÜHISUS
Suur Karja 18, tel. 426-90.

Riiga, Meemeli (Klaipedasse), Malmösse ja Göteborgi
laadib 17. jaan. s. a.
aurik „IRIS"
Kaubaülesandmisi võtab vastu
Carl F. Gahlnbäck
Vana Viru 11. Tel. 450-30/32

Patika küla piimad välja rentida

1. weebr. s. a. (umbes 700 l. päewas). Koha peal on o emas lihistõllekeler ja priikorter ühes kõrwalruumidega. Kaugus Tallinnast 20 km Tallinn-Riia magistraaltee ääres. Kaubelda 15. jaan. s. a. kella 18.00—21.00, 16. jaan. s. a. kella 11.00—19.00 Patika Laasi talus.
Telefon 478-85
79. l.
Aadress: Patika p.-k.
Kauplejaile sõidu- ega päewaraha ei makseta.

Nõudke kõikjalt
„Mareti" tähtraamat 1938. a.
Hind 30 senti.
Wasestigawtrükis pildid. Huwitaw ja rikkalik sisu

ÜENÜTO segakoor

Lauluharjutused algawad teisipäeval, 11. jaanuaril, helilooja G. Ernesaksa juhatusel ajakohna ruumes, Lembitu 20. Koori wõetakse wastu
uusi lauljaid
Wastuwõt toimub harjutuste eel teisipäeval ja reedel. Harjutuste algus kell ½8 õhtul.

„Päevalehe" üksiknumbrid on müügil
Vaivara jaamas

Tunnid

Ärakirjad ja kursused
kirjutusmasinatel kohakuulamisega asjatundl. ja odavasti on BERLITZ SCHOOL'is, Sakala tän. 39—5. Telefon 438-20.

Saksa keele
tunde õpil. ja täiesealt. annab wilunud noor naisõpetaja. Telliskiwi tän. 50—3, kõnet. kella 10—12 ja 5—6.

Saksa keele
õppe- ja kõnetunde antakse Pärnu mnt. 47—10.

Rootslanna annab
rootsi keele
tunde Nõmme jaama wastas, Raudtee tän. 23—4.

Elan nüüd Lembitu 19—2.

Pianist Jaan Kägu

(klaveriõpetus)
Wastuwõtt kl. 10—11 ja 4—5.

Saksa, vene
ja prantsuse keele tunde (kõne, gramm., lit.) annab wilunud dipl. õpetajanna. Walmist. eksamelle, ka kolledžši ja Prantš. liitšemmi. Kaupmehe 20—16, jõisefäik hoowist.

Leçons de français Deutsche Stunden
Dipl. õpetajanna. Pikk 34—6
Kodus kl. 4 p. l. — 7 õht.

Ülikooli haridusega preili, filoloog, õpetab,
inglise ja saksa
keelt. Ettewalmistus eksamitele. Tõlked. Wene tän. 3—1.

Inglise, prantsuse, saksa, vene, itaalia ja hispaania keelt õpet. kõrgema harid. meesõpetaja
Berlitzi ja Mertneri
meet. kiiresti ja põhjalik. rääkima. Ladina k. tunnid. Tõlked. Tatari 24—6.

English lady

experienced teacher gives English lessons singly and in groups. Vana Kalamaja 8—4. To apply from 1—2 a. m. and from 7 p. m.

Inglise keele

tundide andjat, kes täiesti on vilunud, tarvis keskkooli õpilasele (tütarlaps). Telef. 300—14.

Saksa, prantsuse ja wene keele
tunnid
lastele ja täiscalistele. Järeleaitamine ja ettewalmistus. Wilunud õpetajannad. K. t. 13—15 Apteegi 2—2

Wilunud õpetaja annab
saksa ja prantsuse
keele tunde täiskasw. ja õpilastele, Nõmmel jaama wastas Raudtee tän. 23/4, 2. korral.

Oijiiakse weel osawõtjaid
prantsuse keele
grupis 7—9-a. lastele pärast lõunat Rataskaewu tän. 24—2, tl. 10—11 ja 3—4.

Töötsimised

ЖЕЛАЮ МЕСТО
русская девушка. Vismari tän. 34—9.

Keskealine abielupaar palub
kojamehekohta
elab Majaka tän. 23-a, krt. 2, Birk. Teatada kirjal. ült. „9/6929".

Kohuserru karske
noormees
joowib tööd wabrikusse, töösrusse wõi ükskõik kuhu, allub huwiga igale anjale tööle ja sobib iga inimesega. Pakk. ült. „33/6913".

Lp. tööandjad!
Noor sümpaatne tütarlaps palub südamest võimaldada mingisugust teenistust. On varem teeninud lastekasvatajana — koolitöös järeleaitajana (algkooli kava ulatuses) ja müüjannana. Omab tuunistused. Kirj. slt. „2/6162".

Lp. tööandjad!
Võimaldage tööd. Teen ka betoontööd, panen ka kivipõrandaid, olen rahul ka mingi muu tööga. Jään lootma. Kirj. slt. „35/6155".

Lp. tööandjad!
Palun võimaldage nooremale naisterahvale mingit kestvat tööd. Kirjad slt. „31/6951".

Lp. töösturid!
Aus korralik tisler otsib kohta, võib ka midagi muud olla. Kohaneb ruttu, tunnistused olemas. Kirjad slt. „26/6946".

Noor korralik
tütarlaps
palub teenistust kas töösrusse või ettekandjaks. Kirjad slt. „24/6944".

Karske energiline töökas
noormees
soovib tungivalt mingit tööd: töösrusse, lattu, autole või ükskõik mis, on rahul kõigega halvemagagi. Kirj. slt. „30/6150".

Pedagoogiliie wilumusega noormees joowib
õpetaja-kasvataja
kohta solidsesse perekonda. Aitab järele õigis õppeaines algkooli, progümnaasiumi ja gümnaasiumi kawade ulatuses. Teat. ült. „5/6925".

Poolõppinud remontlukusepp-
keevitaja
(autogeen.) palub ajutiit wõi kestwat tööd. Soowi korral wõib ka tööiada oma aparaadiga. Kirjad ült. „18/6818".

Intell. tütarlaps wajab hommik. paariks tunniks mingisugust
koristamistööd
Wõib ka rõiwaparandus wõi käsitöö olla. Töö tehniline oskus. Teat. ült. „40/6960".

Ostju majja
õmblustööd
wõi laste juure wene keelega. Omaa soowitused. Kirj. ült. „9/6969".

Lp. rätsepad!

Wilunud meesabiline palub tööd, wõib ka ajutine olla, nõus ka äraõiduks. Kirjal. ült. „14/6934".

Keskealine
teenija
joowib kohta laste juure wõi lastetu perekonda. Kirj. ült. „12/6972".

Wenelanna, kes oskab hästi walmistada toite, otsib
passikohta
wäikesma perekonna juure. Kirjal. Nõmme, Metsa t. 41 pr. Nuudi, S. S.

I-B liigi
autojuht
otsib tööd ükskõik mis masinale. Kirj. ült. „23/6903".

Wilunud
lokkija
joowib kohta. Teat. ült. „9/7009".

Ülikooli haridusega
preili
otsib repetitori- wõi kaswatajannakohta wäikesmate laste juure. Teat. kirj. ült. „3/7003".

Poolõppinud
mööblisadulsepp
otsib tööd tuskile töökotta. Kirjad saata ült. „25/7025"

Wilunud
mööblitisler
joowib poleerimis- wõi parandustööd, kas oma koduis wõi koha peal. Kirj. ült. „30/6990".

Korralik abielupaar, keskealised, joowib
majahoidjakohta
tunneb keskkütet ja wecwärki hästi ja wõib ka ilma olla, on remondiwõimne. Teat. ült. „18/7018".

Aus, korralik
tütarlaps
palub teenistust, kas laste juure, perenaisenäiks wõi midagi muud. Teat. ült. „22/7022".

Lp. töösturid-ärimehed!
Korralik neiu, kaua aega tööta, palub mingit
teenistust
pudu-, pagari-, toiduainete- wõi käsitööärisse õpilaseks, wõi ükskõik kuhu töösrusse wõi wabrikusse. Wõib ka wäikeses perekonnas iseseisew teenija olla, omab hea soowituse. Kirjal. pal. ült. „15/7015".

Lugupeetud
tööandjad!
Noor tütarlaps palub kohta töösrusse, ärisse, perenaisenäiks, laste juure, söögisaali, köögiteenijaks, on kõigega rahul, tööd ei põlga. Kirjal. pal. ült. „27/6987".

Tööks peolwilunud
tisler
palub tööd. Wõib ka lihtsat töö olla. Kirj. ült. „40/7040".

19-aastane maanoormees
palub tööd
wõib olla ka õpilaskoht, on kõigega rahul. Kirjal. ült. „6/7046".

Kindla wastutusega keskharidusega noormees joowib mingit
teenistust
Kirjad ült. „36/7036".

Korralik, karske noormees palub
tööd-teenistust
äriõpilaseks (on enne olnud), latru wõi töösrusse. Waliteb laksa ja wene keelt. Kirj. ült. „3/7083".

Palun tööd

pesupesemise alal, pasiijaks wõi mingil teisel alal. Kirj. ült. „34/7074".

Kaks neidu

palwad tööd jõõgimajja kokaks, ettekandjaks, pasiijaks, pesumajja triikijaks, on rahul kõigega. Kirjal. ült. „28/7068".

Aus karske
autojuht
1-b. liik, otsib kohta wõi ükskõik mis tööd. Palub jõudamest wõimaldage seda. Kirj. ült. „26/7066".

Remondiwõimeline
autojuht
joowib kohta weoautole. Kauaaegne praktika metsa- ja raskewedudel. Kirjal. ült. „23/7063".

Lp. töösturid

wõimaldage 20-a karskele maawormehele mingisugust tööd wabrikusse, töösrusse, autole wõi ükskõik mis. Kirj. ült. „8/7048".

Villaketraja

kaunema praktikaga, wajab kohta. Teatada Soo tän. 18—10.

Weidi wilunud
naispoleerija
tahab edasi õppida. Kirjad ült. „15/6895".

Majateenija

soovib majateenijakohta, oskab keeta ja omab isikliku soowituse. Kirjad Koidu 62—32, hoovimajja wõi slt. „1/6161".

Soovin
agendikohti.
Sel alal tegutseja meesisik. Kirj. slt. „17/6137".

Majahoidjakohta

joowib lasteta abielupaar, teeb kõik esteiuleward remondid, worem kõlm aastat olnud. Kirj. ült. „16/6896".

Vilunud
maaler
otsib tööd, ükskõik kas tükiwõi tunnitöö. Võib ka oma materjaliga teha. Teat. slt. „15/6135".

Noorem naisterahwas
otsib tööd
kas pesupesijaks wõi passikohta Tartu maantee rajooni, käib oma kodust. Kirj. pal. slt. „26/6146".

Vilunud
pesunaine
soovib tööd. Vaestepatuste tän. 5—2.

22-a. keskharidusega
neiu otsib kohta
ärisse wõi kontorisse. Oskab masinakirja. Eelmisest kohalt soowitus. Nõus ka äraõiduga ja lihtsama tööga. Kirj. ült. „36/6856".

Lp. tööpakkujad!

Olen töökas ja korralik 25-a. naine, soovin ärisse wõi mõnele muule alale. Kirjad slt. „7/6167".

Kaub. harid. maalt pärit aus karske 34-a. mees joowib
teenistust
kontorisse, ärisse wõi muud. Wilunud arwe- ja raamatupidam. ning töösrusse juhtimises. Wõib ka maale, kus naine saab abiks olla. Kindlustus wõimalik. Kirj. ült. „8/6968".

Poole kuu palk sellele,
kes joowitab 25-a. noormehele kuhugi wabriku ladusse wõi töösrusse mingi töökoha. Soowitajaid pal. kirjal. ült. „5/6965".

Tööandjad!
Keskealine mees palub mingisugust teenistust kas ladusse, kaubawäljapakkujaks wõi mõnele muule tööle. On aus ja korralik. Kautsjon wõimalik. Teatada ült. „6/6926".

Korralik wanem inimene joowib majateenijaks lihtsasse perekonda (ennem teeninud)
wõi midagi muud tööd
Küsida Uus Kalamaja 8—6, keldrikorteristi wõi kirj. ült. „6/6966".

Korrapärase elukommetega keeli waliteja wilunud
ettekandja
palub teenistust restorani wõi kohwikusse, wõib ka pubwetis olla, mitte prowintsist. Teat. ült. „1/6921"

Noor töökas neiu palub mingit
tööd
kas õmbleja abilisena (on ennem olnud) wõi kuigagile töösrusse, wilub ruttu. Pal. kirj. ült. „18/6978".

Töökas mees
palub tööd
ükskõik mis alal. Lepib wähema palgaga. Kirj. ült. „32/6912".

Neiu
palub teenistust, kas toiduainetekpl. müüjannaks wõi lastekasvatajaks. Teat. slt. „23/6143".

Remondiwõimeline
1-b-liigi autojuht
24 a. w., täiesti karske ja korralike elukommetega, joowib kohta weo-, jõiduautole wõi töökotta. Kirj. ült. „3/6723".

Korralik
aednik
joowib kohta, on wilunud kõigis aiatöödes. Head soowitused. Kirjad ült. „5/6885".

Karske maanoormees
otsib tööd
ärisse, latru wõi wabrikusse kaulaliija abiks wõi keskkütele wõi kuskile jaunaküütjaks, omab keskküte alal kutsetunnistuse. Kirjad ült. „19/6899".

Korralik 30-aastane keeduoskusega
maaneiu
joowib kohta pasiijaks kolm päewa nädalas. Kirj. ült. „25/6965".

Keskealine
saarenelu
joowib üksiteenijaks. On warem teeninud. Kirjad ült. „34/6914".

Palun,
võimaldage tööd 30-a. karskele mehele, raskes seisukorras, rahul kõigega. Teat. slt. „31/6151".

Karske 33-a. p.-mees,
pagar,
otsib tööd pagari- wõi konditritöölе. On äraõiduks nõus. On sel alal 16 aastat töötanud ja on nõus ka töötama, kui töö on wäike. 40 kr. kuus. On praegu raskes seisukorras. Pal. teatada kuni 18 I 38 slt. „28/6948".

Aednikud!

Lavaraame tehakse odavasti Kanarbiku 20—2.

Kunstnikud!

Kui vajate meesmodelli, palun teatada slt. „25/6945".

9-aastaje praktikaga (31-a.)
kangur-alammeister
joowib leida teenistust tekstiiltööstusse. Tunneb Jacq-, quard-, rowelwer- ja automaattelgi, oskab ka iseseiswalt kaarte liiita, tunnistused ja soowitused olemas. Teat. ült. „14/6174".

Otsin
sulasekohta
Kirj. ült. „38/6918".

Töökas maatütarlaps
palub tööd
töösrusse wõi mujale wastawale kohale. Tõsine palwe. Kirjad saata ült. „17/6177".

Meeldiwa wälimusega
puhvetipreili-ettekandja
joowib kohta. Nõus äraõiduks. Teatada ült. „30/7030".

Wanem
tüdruk
joowitusega otsib kohta wäikesesse perekonda. Teat. ült. „32/6992".

Noor naine ja tütarlaps palutwad
teenistust
oma korteristi käimisega. Kirj. ült. „29/7029".

Korralik maaneiu palub
teenistust
wabrikusse, töösrusse wõi õpilaseks ükskõik mis alal. Kirj. ült. „4/7004".

Aus korralik
tütarlaps
palub teenistust wõi perenaisenäiks, kas wõi ajutiselti. Kirj. ült. „30/6190"

Korralik mees

joowib mööblisadulsepa juure abilisena, wõib teha diiwanikaste ja raame. Kirjal. pakk. ült. „12/7012".

Täiesti karske korralik
šveitsar
heade soowitustega ja kautsjoniga otsib kohta. Kirj. pal. ült. „11/7011".

Kr. 200

tasuks sellele, kes joowitab korralikule täiesliste äriliste kogemustega, hea praktikaga kaubanduseharidusega ning kutsega härrale kestwa koha solidsesse ärisse, kontorisse wõi lattu, wõib olla ka maale suuremasse keskusse. Pakkum. teat. kirj. ült. „16/7136".

Korralik
majahoidja
joowib kohta kiiresti. Teat. ült. „37/6197".

Tööd

paluwad töösrusse õde ja wend, wend noor kõgjepu, õde wõib pesu pesta ja kraamida-pasiida. Kirjal. ült. „34/6954".

Naiskokk

joowib kohta. Pal. teat. kirj. ült. „21/7061".

Aednik

täiesti wilunud taimehoonete, lawade, lillede, puukoolide, puu- ja juurwilja alal, joowib kohta. Soowitused ja tunnistused olemas. Palub teat. kirjal. ült. „15/7135".

Tööpakkumised

Teenijat

noori, wirka, puhtusearmastajat, tarwis. Kaubelda pärast kella 5 Wilmji tän. 17, krt. 4.

Wajatakse
majahoidjat
kes ka aias tööraks. Tulla Harju tän. 36, Brandmanni ärisse.

Teenijat
wajatakse Nõmmele wäikesesse perekonda. Kaubelda Nõmmel, Raudtee tän. 13, juuksetöösruses.

Wajatakse ausat korralikku
teenijat
kes ka lapsi armastab. Reimani 17—4.

Teenijat

waja, kes oskab kecta ja armastab last. Wismari tän. 37—2, pärast kella 7 õhtul.

Ettekandjat

tarwis kasiinosse Gildi t. 4.

Tüdrukut

tarwis linna ligidale tallu 6 km linnast. Kaub. kl. 4—9 Juureweo tän. 18—1.

Suuremasse tallu, ajukoht Läänemaal, waja karskel
möldrit-sulast
Kui abielus, leiab naine samas teenistuse. Teatada Pärnu, „Pärnu Päewalehe" kl., „Mölder-sulane".

Korralik

20-a. noormees wõib üheks aastaks kergemat tööd saada. Teat. ült. „7/6927".

Vajatakse perekonda
sakslannat
keele praktiseerimiseks ja kes majapidamises kaasa aitab. Teat. slt. „34/6154".

Wilunud
juuksurit
kohe waja ja õpilast. Kirjal. ült. „17/6897".

Mehaanikatöökoda wajatakse
õpipoissi
Teatada ült. „13/6893".

Noorem
trükkija
wõib trükikojas kestwat tööd leida. Soowiawald. ült. „27/6907".

Korralikku
üksiteenijat
kes keeta mõistab ja puhtust armastab, vaja. Teat. slt. „29/6949".

Vajatakse
ettekandjat
restorani; võib ka vilumata olla. Kirj. slt. „23/6943".

Vilunud
kammija
seab kindla koha suure ärisse, kohe wõi 25. skp. Pal läbi rääkima tulla Koidu tän. 7—5, 11. skp. kella 18.30—20, 13. skp. kella 19—20.

Tarvis ustavat, soovitustega, lasteta
majahoidjat
palga ja priikorteri eest (keldrikorter). Rääkida ainult kl. 10—12 Pikal tän. 31—1.

Vajan mehaanikatöökotta
õpipoissi
Sakala tän. 7, telef. 311-37.

Mütsitegija vajab vilunud
käealust
Tartu mnt. 7—10.

Viisakas jooksupoiss
leiab kestwa teenistuse kirjastuse kontoris. Andmed wanaduse, alg- wõi keskkooli hariduse üle ühes senise teenistuse äraskirjaga ja senise tegewuse kirjeldusega saata aurgusõna all „Wiisakas jooksupoiss" Tallinna, postkast nr. 47.

Tarwis korralikku
pagarit
Teat. ült. „11/6931".

Vajatakse

wanemat inimest aastaiseks lapse juure, oma korteristi käijat. Kaubelda 11. ja 12. jaan. l. a. kl. 6—8 Õle tän. 12—12.

Wajatakse keskkööstusele rabakasseerijat
ametnikku
kautsjoniga wõi wastutusega tuni 3000 kr. Palk kokkuleppel. Solidsed pakkujad eelnegu ühes endise tegewuse kirjeldusega ült. „5/7005".

Wajatakse kohe
üksiteenijat
Tulla Wiedemanni 13—6.

Pesukorra waja wilunud
abilist
kes ka pesu peseb. Kõleri tän. 16.

Wajatakse
lukuseppa
kes rootsi keelt mõistab, wõib olla ka mõnem wilunud. Tulla Hollandi t. 26 wõi teat. telef. 316-90.

Vajatakse lukuseppi ja rauatreialeid

Töö suhtes läbi rääkima tulla 12. skp. kl. 8—10 Pärnu mnt. 24.

Sulast

tarwis maale. Kaub. teiiip. kl. 3—5 T. Roosikrantsi 17, toiduainetekauplusses.

Kammijat

waja. Koidu 7—4.

Toiduainetekauplusse wajatakse
teenijat
Tulla ainult neil, kes müüja ja kecta oskawad. Wõib omajt korteristi. Tulla mitte enne kella 7. Aadress Tatari 2-a, krt. 1.

K. N. N. U. kohakuulamise ja teadetebüroo, Pikk t. 67, kella 10—2, telefon 437-76. Vajatakse ja soovitakse häid majateenijaid, passijaid, perenaiseabisid, lastekasvatajaid, tunniandjaid jne.

Wajatakse tallu
teenijat-perenaist
Kaubelda Oa 2—4.

Tarwis korralikku
majateenijat
kes oskab pääke teha ja wäikesi lapsega ümber käia. Pakkumised saata kirjalikult ühes senise töö ja tegewuse märkimisega Tallinn, postkast 170 „Majateenija".

Laste juure waja korralikku wilunud
hoidjat
Wõib käia oma korteristi. Tulla Koidu 85—5.

Otsitakse wilunud Chenille-jupelmanufiriide
kudujat
Pakkum. saata ült. „17/7057".

Haritlase wäike perekond otsib wilunud
üksiteenijat
Soowitused tarwilised. Kirj. ült. „9/7049".

Leiwawäljawedajaks tarwis energiline karske
noormees
kellel on suurem turwusringkond kaupmeeskonnas. Wedu toimub autoga. Teatada ült. „32/6952".

Naiskokka

waja, kes tunneb hästi oma tööd, eriti peab oskama tehe magusaid toite. Samasse waja keskealist pesunaist. Kirj. ült. „15/7055".

Suuremaksuliist
15—16-a. poissi
on tarwis ehituse juure koristama. Planeedi t. 8—1. Koidu tän. üksse keerata.

Meesmüüja

(õpilane), kes mõnesaja kroonii wõimeline, saab kestwa teenistuse konjerwi- ja lihakauplusse. Küü. Raekoja pl. Lehekioskist.

Tüdrukut

waja linna lähedale tallu Kaub. 12. ühp. kl. 9—1, homm. Paldiski mnt. 40 majandusühisuse boowis.

Kojameest

kel endiselt kohalt töendus oma töö ja korralikuse kohta, on tarwis Falkpargi tän. 9—7, tulla kella 4—6.

Wajatakse kohe wilunud
raamatu-köitjat
joowiaew kutseunnistusega. Kirjad ült. „22/7062".

Teenijat

tarwis linna ligidale maale. Kaubelda Toom-Kuninga t. 30—7.

Vajatakse nööbimustritegijat-meistrit

Firma Estofaw, Tartu 15

Üksiteenijat

waja, kes iseseiswalt keeda. Teateid saab jõõgisaalist Kalamaja 6.

Tarwis
naispoleerijat
kes iseseiswalt töötab. Pakkuda kirj. ült. „39/6959".

Passijat

waja. Estonia pst. 18—2 hoowil.